

Закон України Про платіжні послуги

Цей Закон визначає поняття та загальний порядок виконання платіжних операцій в Україні, встановлює виключний перелік платіжних послуг та порядок їх надання, категорії надавачів платіжних послуг та умови авторизації їх діяльності, визначає загальні засади функціонування платіжних систем в Україні, загальні засади випуску та використання в Україні електронних грошей та цифрових грошей Національного банку України, установлює права, обов'язки та відповідальність учасників платіжного ринку України, визначає загальний порядок здійснення нагляду за діяльністю надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг, порядок здійснення оверсайта платіжної інфраструктури.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ **Стаття 1. Визначення основних термінів**

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

- 1) автентифікація - процедура, що дає змогу надавачу платіжних послуг установити та підтвердити особу користувача платіжних послуг та/або належність користувачу платіжних послуг певного платіжного інструменту, наявність у нього підстав для використання конкретного платіжного інструменту, у тому числі шляхом перевірки індивідуальної облікової інформації користувача платіжних послуг;
- 2) авторизація діяльності - визначена цим Законом процедура допуску до провадження діяльності з надання платіжних послуг, обмежених платіжних послуг, допоміжних послуг, що здійснюється шляхом видачі ліцензії та/або включення до Реєстру платіжної інфраструктури;
- 3) безготівкові розрахунки - перерахування коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів, а також перерахування надавачами платіжних послуг коштів, внесених платниками готівкою, на рахунки отримувачів;
- 4) вразливі платіжні дані - дані (їх сукупність), включаючи індивідуальну облікову інформацію, за допомогою яких можуть вчинятися шахрайські дії;
- 5) дата валютування - зазначена платником у платіжній інструкції дата, починаючи з якої кошти, що становлять суму платіжної операції і переказані платником отримувачу, переходять у власність отримувача. Порядок застосування дати валютування надавачами платіжних послуг визначається Національним банком України. Порядок застосування дати валютування у платіжній системі визначається правилами платіжної системи відповідно до

вимог цього Закону;

6) дебетовий переказ - платіжна операція, що здійснюється з рахунку платника на підставі наданої отримувачем платіжної інструкції, за умови отримання згоди платника на виконання платіжної операції, наданої ним отримувачу, надавачу платіжних послуг отримувача або платника, або на підставі платіжної інструкції стягувача без отримання згоди платника;

7) держатель платіжного інструменту - фізична особа, яка на законних підставах використовує платіжний інструмент для ініціювання платіжної операції з відповідного рахунку для виконання платіжних операцій або здійснює інші операції із застосуванням зазначеного платіжного інструменту;

8) дистанційна платіжна операція - платіжна операція, що здійснюється із застосуванням засобів дистанційної комунікації;

9) ділова репутація - відомості, зібрані Національним банком України, про відповідність діяльності юридичної або фізичної особи, у тому числі керівників юридичної особи та власників істотної участі у юридичній особі, вимогам закону, діловій практиці та професійній етиці, а також відомості про порядність, професійні та управлінські здібності фізичної особи;

10) еквайринг платіжних інструментів (далі - еквайринг) - платіжна послуга, що полягає у прийнятті платіжних інструментів, результатом якої є переказ коштів отримувачу та/або видача коштів у готівковій формі;

11) еквайрингова установа (далі - еквайр) - надавач платіжних послуг, який надає послугу еквайрингу платіжних інструментів та має ліцензію на надання такої послуги;

12) електронний гаманець - обліковий запис для обліку, зберігання електронних грошей та здійснення операцій з ними;

13) електронний платіжний засіб - платіжний інструмент, реалізований на будь-якому носії, що містить в електронній формі дані, необхідні для ініціювання платіжної операції та/або здійснення інших операцій, визначених договором з емітентом;

14) електронні гроші - одиниці вартості, що зберігаються в електронному вигляді, випущені емітентом електронних грошей для виконання платіжних операцій (у тому числі з використанням наперед оплачених платіжних карток багатоцільового використання), які приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж їх емітент, та є грошовим зобов'язанням такого емітента електронних грошей;

15) емісія платіжних інструментів - платіжна послуга, що надається надавачем платіжних послуг на договірних засадах із платником, яка полягає у випуску (наданні) платнику платіжного інструменту для ініціювання та оброблення платіжних операцій;

16) емітент електронних грошей - установа електронних грошей або інша визначена цим Законом юридична особа, яка надає платіжні послуги з випуску електронних грошей та виконання платіжних операцій з ними, у тому числі відкриття та обслуговування електронних гаманців, та має право на надання такої платіжної послуги відповідно до цього Закону;

17) емітент платіжних інструментів (далі - емітент) - надавач платіжних послуг, який надає послугу емісії платіжних інструментів та має право на надання такої послуги відповідно до цього Закону;

18) засіб дистанційної комунікації - засіб комунікації, що використовується у процесі укладання правочинів щодо надання платіжних послуг (у тому числі для надсилання та отримання всіх необхідних для цього документів та відомостей) та/або ініціювання платіжних операцій без фізичної присутності надавача платіжних послуг та користувача;

19) значний вплив на управління або діяльність юридичної особи - пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами голосуючими акціями, часткою у статутному (складеному, пайовому) капіталі або правом голосу за акціями, часткою у статутному (складеному, пайовому) капіталі юридичної особи в розмірі від 10 до 50 відсотків та/або незалежна від формального володіння можливість, ознаки якої встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України, здійснення рівнозначного впливу на управління чи діяльність юридичної особи;

20) індивідуальна облікова інформація - індивідуалізований набір інформації, що надається надавачем платіжних послуг користувачу або його уповноваженому представнику для цілей автентифікації;

21) ініціатор - особа, яка на законних підставах ініціює платіжну операцію шляхом формування та/або подання відповідної платіжної інструкції, у тому числі із застосуванням платіжного інструменту. До ініціаторів належать платник, отримувач, стягувач, обтяжувач;

22) іноземна платіжна установа/іноземна установа електронних грошей (далі - іноземна платіжна установа) - юридична особа - нерезидент, яка відповідно до законодавства держави, в якій вона зареєстрована, має право надавати платіжні послуги;

23) істотна участь - пряме та/або опосередковане володіння однією особою самотійно чи спільно з іншими особами 10 і більше відсотками статутного капіталу та/або права голосу, часток, акцій, паїв юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу та/або вирішального впливу (контролю) на управління чи діяльність юридичної особи;

24) керівники надавача платіжних послуг (крім банку) - одноосібний виконавчий орган або члени колегіального виконавчого органу юридичної особи та члени наглядової, спостережної ради (за наявності) надавача платіжних послуг;

25) кліринг - механізм, що включає збирання, сортування, реконсиляцію та проведення взаємозаліку зустрічних вимог учасників платіжної системи, а також обчислення за кожним із них сумарного сальдо за визначений період часу між загальними обсягами вимог та зобов'язань;

26) ключовий учасник юридичної особи - будь-яка:

а) фізична особа, яка володіє часткою у статутному (складеному, пайовому) капіталі (акціями) такої юридичної особи, при цьому:

якщо юридична особа має більше 20 учасників - фізичних осіб, ключовими учасниками юридичної особи вважаються 20 учасників - фізичних осіб, частки яких є найбільшими;

якщо однакові за розміром частки (пакети акцій) у статутному (складеному, пайовому) капіталі юридичної особи належать більше 20 учасникам - фізичним особам, ключовими учасниками юридичної особи вважаються всі фізичні особи, які володіють частками (пакетом акцій) у розмірі 2 і більше відсотків у статутному (складеному, пайовому) капіталі такої юридичної особи;

б) юридична особа, яка володіє часткою (пакетом акцій) у розмірі 2 і більше відсотків у статутному (складеному, пайовому) капіталі такої юридичної особи.

Вважається, що публічна компанія не має ключових учасників юридичної особи;

27) комерційний агент (агент) - юридична особа або фізична особа-підприємець, яка діє від імені, в інтересах, під контролем і за рахунок особи, яку вона представляє під час надання платіжних послуг на підставі відповідного договору;

28) користувач платіжних послуг (далі - користувач) - фізична особа або юридична особа, яка отримує чи має намір отримати платіжну послугу як платник або отримувач (або обидва одночасно) та/або є власником електронних грошей (цифрових грошей Національного банку України), а в разі надання послуг

банком - клієнт банку;

29) кредитовий переказ - платіжна операція з рахунку платника на підставі платіжної інструкції, наданої платником або надавачем послуг з ініціювання платіжних операцій, за умови отримання згоди платника на виконання платіжної операції, наданої надавачу платіжних послуг платника;

30) кредитовий трансфер - платіжний інструмент у вигляді сукупності процедур, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України, виконання яких є необхідним для ініціювання кредитового переказу, що використовується для ініціювання платіжної операції кредитового переказу;

31) ліцензія на надання платіжних послуг (далі - ліцензія) - ліцензія, що надається Національним банком України юридичній особі відповідно до цього Закону та засвідчує право такої юридичної особи на провадження діяльності з надання всіх або окремих фінансових платіжних послуг;

32) мала платіжна установа - платіжна установа, діяльність якої передбачає надання платіжних послуг з дотриманням обмежень, визначених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України;

33) маршрутизація - обмін даними між учасниками платіжної системи під час виконання платіжних операцій;

34) міжнародні стандарти оверсайта - документи, прийняті Комітетом з платіжних систем та ринкової інфраструктури Банку міжнародних розрахунків та Технічним комітетом Міжнародної організації комісій з цінних паперів, що визначають стандарти оверсайта для інфраструктури фінансового ринку;

35) момент безвідкличності - визначений момент часу, після настання якого ініціатор не може відкликати платіжну інструкцію та свою згоду на виконання платіжної операції;

36) надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку - надавач платіжних послуг, у якому відкритий рахунок платника для виконання платіжних операцій;

37) надавач платіжних послуг з ініціювання платіжної операції - юридична особа, яка в установленому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України порядку отримала право на надання послуг з ініціювання платіжної операції;

38) надавач платіжних послуг з надання відомостей з рахунків - юридична особа, яка в установленому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України порядку отримала право на надання послуги з

надання відомостей з рахунків;

39) неакцептована платіжна операція - платіжна операція, виконана надавачем платіжних послуг платника на підставі наданої ініціатором платіжної інструкції без отримання згоди платника (крім примусового списання (стягнення) або після відкликання такої згоди;

40) небанківський надавач платіжних послуг - надавач платіжних послуг, що не є банком. До небанківських надавачів платіжних послуг для цілей цього Закону належать надавачі платіжних послуг, передбачені пунктами 2-7 частини першої статті 10 цього Закону;

41) негайно - найкоротший можливий строк, але не пізніше наступного операційного дня, визначений внутрішніми документами надавача платіжних послуг та передбачений договором з користувачем платіжних послуг, у який мають виконуватися (відбуватися) відповідні дії з моменту настання підстави для їх виконання;

42) неналежна платіжна операція - платіжна операція, внаслідок якої з вини особи, яка не є ініціатором або надавачем платіжних послуг, здійснюється списання коштів з рахунку неналежного платника та/або зарахування коштів на рахунок неналежного отримувача чи видача йому коштів у готівковій формі;

43) неналежний отримувач - особа, на рахунок якої без законних підстав зарахована сума платіжної операції або яка отримала суму платіжної операції в готівковій формі;

44) неналежний платник - особа, з рахунку якої списано кошти без законних підстав (помилково або неправомірно);

45) неналежний стягувач - особа, яка не має визначених законом підстав на ініціювання платіжної операції з рахунку платника;

46) непрямий учасник платіжної системи - учасник платіжної системи, який надає користувачам послуги з виконання платіжних операцій на підставі договору, укладеного з прямим учасником платіжної системи, якому надано право на укладання таких договорів оператором платіжної системи;

47) обтяжувач - ініціатор за обтяженням, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що знаходяться на рахунку;

48) оверсайт платіжної інфраструктури - діяльність Національного банку України щодо забезпечення безперервного, надійного та ефективного функціонування платіжної інфраструктури, що включає:

- а) моніторинг платіжної інфраструктури;
 - б) оцінювання платіжної інфраструктури на відповідність вимогам законодавства та міжнародним стандартам оверсайта;
 - в) встановлення вимог та обмежень щодо діяльності платіжної інфраструктури;
 - г) надання рекомендацій щодо удосконалення діяльності платіжної інфраструктури та/або застосування заходів впливу;
- 49) оператор платіжної системи - юридична особа, яка встановлює правила платіжної системи, виконує інші функції для забезпечення функціонування платіжної системи та несе відповідальність за діяльність цієї платіжної системи відповідно до її правил та вимог законодавства;
- 50) операційний день - день, протягом якого надавач платіжних послуг платника або надавач платіжних послуг отримувача, залучений до виконання платіжної операції, здійснює свою діяльність, необхідну для виконання платіжних операцій;
- 51) операційний час - частина операційного дня надавача платіжних послуг, протягом якої приймаються платіжні інструкції та інструкції на відкликання. Тривалість операційного часу встановлюється надавачем платіжних послуг самостійно та закріплюється його внутрішніми документами;
- 52) отримувач - особа, на рахунок якої зараховується сума платіжної операції або яка отримує суму платіжної операції в готівковій формі;
- 53) переказ коштів без відкриття рахунку - платіжна послуга, що надається платнику з метою переказу коштів у готівковій чи безготівковій формі отримувачу або надавачу платіжних послуг, який діє від імені отримувача, під час якої надавач цієї послуги не використовує відкритий у нього рахунок платника та/або отримувача;
- 54) платіжна інструкція - розпорядження ініціатора надавачу платіжних послуг щодо виконання платіжної операції;
- 55) платіжна інфраструктура - надавачі платіжних послуг, платіжні системи, технологічні оператори платіжних послуг та відносини між ними під час виконання платіжних операцій;
- 56) платіжна картка - електронний платіжний засіб у вигляді пластикової чи іншого виду картки;
- 57) платіжна операція - будь-яке внесення, переказ або зняття коштів незалежно від правовідносин між платником і отримувачем, які є підставою для цього;

- 58) платіжна послуга - передбачена цим Законом діяльність надавача платіжних послуг з виконання та/або супроводження платіжних операцій;
- 59) платіжна система - система для виконання платіжних операцій із формальними та стандартизованими домовленостями і загальними правилами щодо процесингу, клірингу та/або виконання розрахунків між учасниками платіжної системи;
- 60) платіжна установа - юридична особа (крім банку, фінансової установи, що має право на надання платіжних послуг, оператора поштового зв'язку, органу державної влади, органу місцевого самоврядування), яка в установленому порядку отримала право на надання всіх або окремих фінансових платіжних послуг (крім платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима);
- 61) платіжний додаток - програмний засіб, розміщений в апаратно-програмному середовищі електронного платіжного засобу, за допомогою якого здійснюються платіжні та інші операції, передбачені договором;
- 62) платіжний застосунок - програмне забезпечення, що дає змогу користувачу ініціювати платіжну операцію з рахунку платника (у тому числі за допомогою платіжних інструментів) та/або здійснювати інші операції, передбачені договором з надавачем платіжних послуг;
- 63) платіжний інструмент - персоналізований засіб, пристрій та/або набір процедур, що відповідають вимогам законодавства та погоджені користувачем і надавачем платіжних послуг для надання платіжної інструкції;
- 64) платіжний моніторинг - обов'язкова діяльність надавачів фінансових платіжних послуг з контролю платіжних операцій з метою виявлення та запобігання неналежним платіжним операціям;
- 65) платіжний пристрій - технічний пристрій (банківський автомат, платіжний термінал, програмно-технічний комплекс самообслуговування, програмно-апаратне середовище мобільного телефону, інший пристрій), що дає змогу користувачу ініціювати платіжну операцію, а також виконати інші операції згідно з функціональними можливостями цього пристрою;
- 66) платіжний рахунок - рахунок, що відкривається небанківським надавачем платіжних послуг користувачу на договірній основі виключно для цілей виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства;

67) платіжний ринок - сукупність учасників платіжного ринку та правовідносин між ними щодо надання платіжних послуг;

68) платник - особа, з рахунку якої ініціюється платіжна операція на підставі платіжної інструкції або яка ініціює платіжну операцію шляхом подання/формування платіжної інструкції разом з відповідною сумою готівкових коштів;

69) помилкова платіжна операція - платіжна операція, внаслідок якої з вини надавача платіжних послуг здійснюється списання коштів з рахунку неналежного платника та/або зарахування коштів на рахунок неналежного отримувача чи видача йому коштів у готівковій формі;

70) посилена автентифікація - процедура автентифікації, яка передбачає використання двох чи більше сукупностей даних, що належать до таких різних категорій:

а) знань (володіння інформацією (даними), що відома лише користувачу);

б) володіння (застосування матеріального предмета, яким володіє лише користувач);

в) притаманність (перевірка біометричних даних або інших властивостей (рис, характеристик), притаманних лише користувачу, що відрізняють його від інших користувачів);

71) послуга з ініціювання платіжної операції - нефінансова платіжна послуга, що полягає в ініціюванні платіжної інструкції надавачем послуги з ініціювання платіжної операції на запит платника з рахунку платника, відкритого в іншому надавачі платіжних послуг;

72) послуга з надання відомостей з рахунків - нефінансова платіжна послуга, що полягає у наданні в режимі реального часу консолідованої інформації щодо одного або кількох рахунків, відкритих на ім'я користувача в одному або більше надавачах платіжних послуг;

73) примусове списання (стягнення) - платіжна операція з рахунку платника, що здійснюється стягувачем без згоди платника на підставі встановленого законом виконавчого документа у випадках, передбачених законодавством України, або на підставі рішення суду, що набрало законної сили, чи рішення керівника органу стягнення (його заступника або уповноваженої особи) у випадках, передбачених Податковим кодексом України;

74) процесинг - діяльність, що включає будь-що з такого: виконання за платіжними операціями авторизації, моніторингу, збору, оброблення та зберігання інформації, надання обробленої інформації учасникам розрахунків;

75) процесингова установа - юридична особа, що здійснює процесинг;

76) прямий дебет - платіжний інструмент, що використовується для ініціювання платіжної операції дебетового переказу;

77) прямий учасник платіжної системи - учасник платіжної системи, який надає послуги користувачам з виконання платіжних операцій на підставі договору, укладеного з оператором платіжної системи;

78) пруденційні нормативи - кількісні показники, дотримання певного значення яких є обов'язковим для надавачів платіжних послуг, які встановлюються Національним банком України з метою оцінки фінансового стану надавачів платіжних послуг та виявлення потенційних ризиків у їхній діяльності, мінімізації таких ризиків і своєчасного реагування на можливі негативні наслідки діяльності таких осіб;

79) Реєстр платіжної інфраструктури (далі - Реєстр) - електронний реєстр, що ведеться Національним банком України за допомогою відповідного комплексу організаційно-технічних засобів, у якому зазначаються відомості про надавачів платіжних послуг та інших осіб, відомості про яких підлягають включенню до Реєстру відповідно до цього Закону;

80) реконсиляція - процедура контролю, що полягає в ідентифікації та перевірці виконання кожної платіжної операції за допомогою щонайменше трьох визначених показників;

81) розрахунковий банк - уповноважений оператором відповідної платіжної системи банк, що бере участь у проведенні розрахунків у платіжній системі;

82) споживач - фізична особа, яка отримує або має намір отримати платіжну послугу для задоволення особистих потреб, не пов'язаних із підприємницькою, незалежною професійною діяльністю;

83) структура власності - документально підтверджена система взаємовідносин фізичних та юридичних осіб, трастів, інших подібних правових утворень, що дає змогу визначити:

а) ключових учасників юридичної особи;

б) ключових учасників кожної юридичної особи у ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи;

в) усіх осіб, які прямо та/або опосередковано є власниками істотної участі у такій юридичній особі;

г) взаємовідносини між усіма особами, зазначеними у підпунктах "а", "б", "в", а також між такими особами та надавачем фінансових послуг;

84) стягувач - особа, яка може бути ініціатором платіжної операції примусового списання (стягнення) з рахунку платника для виконання платіжних операцій на підставі виконавчих документів, визначених законом, або на підставі рішення суду, що набрало законної сили, або рішення керівника органу стягнення (його заступника або уповноваженої особи) відповідно до Податкового кодексу України ;

85) суб'єкти платіжних операцій - користувачі (платники, отримувачі) та відповідні надавачі платіжних послуг;

86) сума платіжної операції - відповідна сума коштів, яка в результаті виконання платіжної операції має бути зарахована на рахунок отримувача або видана отримувачу в готівковій формі;

87) схема виконання платіжних операцій - єдиний набір правил, стандартів та/або процедур, що розроблені та використовуються для виконання платіжних операцій (у тому числі в платіжній системі) і визначають порядок ініціювання, виконання та завершення платіжних операцій, платіжні інструменти, що використовуються для виконання платіжних операцій, порядок їх емісії та еквайрингу;

88) технологічний оператор платіжних послуг (далі - технологічний оператор) - юридична особа, що надає послуги процесингу, клірингу або виконує операційні, інформаційні та інші технологічні функції, пов'язані з наданням платіжних послуг, без залучення коштів за платіжними операціями на свій рахунок;

89) торговець - суб'єкт господарювання (юридична особа або фізична особа, яка здійснює підприємницьку діяльність, незалежну професійну діяльність), який відповідно до договору з відповідним надавачем платіжних послуг (еквайром або іншим) приймає до обслуговування платіжні інструменти для здійснення оплати вартості товарів чи послуг, включаючи послуги з видачі коштів у готівковій формі;

90) унікальний ідентифікатор - комбінація цифр або знаків, що надається користувачу надавачем платіжних послуг та дає змогу однозначно ідентифікувати користувача та/або його рахунок для цілей виконання платіжної операції;

91) установа електронних грошей - юридична особа, яка в установленому порядку отримала право на надання платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима;

92) учасник платіжної системи - юридична особа, яка на підставі договору про участь у платіжній системі надає користувачам послуги з виконання платіжних операцій за допомогою цієї системи та відповідно до законодавства має право надавати такі послуги;

93) учасники платіжного ринку - суб'єкти платіжних операцій (їх комерційні агенти), надавачі обмежених платіжних послуг, платіжні системи (оператори платіжних систем) та технологічні оператори;

94) фінансова установа, що має право на надання платіжних послуг, - юридична особа, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг та ліцензію на надання окремих фінансових платіжних послуг, з урахуванням обмежень, визначених цим Законом;

95) цифровий контент - товари чи послуги, що створюються і постачаються (надаються) виключно в електронному вигляді, споживаються з використанням технічних (цифрових, електронних) пристроїв та не передбачають використання або споживання фізичних товарів чи послуг;

96) цифрові гроші Національного банку України (далі - цифрові гроші) - електронна форма грошової одиниці України, емітентом якої є Національний банк України.

2. Терміни "контролер", "ланцюг володіння корпоративними правами", "публічна компанія" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про банки і банківську діяльність".

Терміни "оператор телекомунікацій" та "абонент" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про телекомунікації".

Термін "оператор поштового зв'язку" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про поштовий зв'язок".

Терміни "контроль (вирішальний вплив)", "корпоративне управління", "професійне судження" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг".

Терміни "резидент", "нерезидент" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про валюту і валютні операції".

Термін "кіберзагроза" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України".

Термін "програмна послуга" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про телебачення і радіомовлення".

Інші терміни в цьому Законі вживаються у значеннях, наведених у відповідних актах законодавства.

Стаття 2. Законодавство, що регулює діяльність на платіжному ринку

1. Загальні засади функціонування платіжного ринку, відносини у сфері надання платіжних послуг користувачам регулюються Конституцією України, цим Законом, іншими законами України та прийнятими на їх основі нормативно-правовими актами.

2. Під час надання споживачам послуг на платіжному ринку надавачі платіжних послуг зобов'язані дотримуватися вимог законів України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", "Про захист прав споживачів" та інших нормативно-правових актів у сфері захисту прав споживачів.

3. У разі суперечності норм цього Закону нормам інших законів норми цього Закону мають перевагу.

Стаття 3. Грошові кошти в Україні

1. Грошові кошти існують в Україні у готівковій (формі грошових знаків) та безготівковій (формі записів на рахунках) формах.

2. Грошові кошти для цілей цього Закону включають також електронні гроші та цифрові гроші у випадках, передбачених цим Законом.

Електронні гроші та цифрові гроші існують лише в безготівковій формі.

3. Грошові знаки випускаються у формі банкнот і монет, що мають зазначену на них номінальну вартість.

4. Гривня як грошова одиниця України є законним платіжним засобом в Україні, приймається усіма фізичними і юридичними особами без будь-яких обмежень на всій території України для проведення платіжних операцій та розрахунків.

5. Електронні гроші, номіновані в гривні, та цифрові гроші використовуються фізичними і юридичними особами для проведення платіжних операцій та розрахунків виключно у випадках, передбачених законами України та/або

нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 4. Форми розрахунків, що застосовуються під час проведення платіжних операцій

1. Для проведення платіжних операцій використовуються грошові кошти в готівковій або безготівковій формі.
2. Особливості здійснення розрахунків за валютними операціями визначаються валютним законодавством України.

Розділ II. ПЛАТІЖНІ ПОСЛУГИ Стаття 5. Види платіжних послуг

1. До фінансових платіжних послуг належать такі послуги:

1) послуги із зарахування готівкових коштів на рахунки користувачів, а також усі послуги щодо відкриття, обслуговування та закриття рахунків (крім електронних гаманців);

2) послуги із зняття готівкових коштів з рахунків користувачів, а також усі послуги щодо відкриття, обслуговування та закриття рахунків (крім електронних гаманців);

3) послуги з виконання платіжних операцій із власними коштами користувача з рахунку/на рахунок користувача (крім платіжних операцій з електронними грошима), у тому числі:

а) виконання кредитового переказу;

б) виконання дебетового переказу;

в) виконання іншої платіжної операції, у тому числі з використанням платіжних інструментів;

4) послуги з виконання платіжних операцій з рахунку/на рахунок користувача (крім платіжних операцій з електронними грошима), за умови що кошти для виконання платіжної операції надаються користувачу надавачем платіжних послуг на умовах кредиту, у тому числі:

а) виконання кредитового переказу;

б) виконання дебетового переказу;

в) виконання іншої платіжної операції, у тому числі з використанням платіжних інструментів;

5) послуги з емісії платіжних інструментів та/або здійснення еквайрингу платіжних інструментів;

6) послуги з переказу коштів без відкриття рахунку;

7) послуги з випуску електронних грошей та виконання платіжних операцій з ними, у тому числі відкриття та обслуговування електронних гаманців.

2. До нефінансових платіжних послуг належать:

1) послуги з ініціювання платіжної операції;

2) послуги з надання відомостей з рахунків.

Стаття 6. Правила суміщення

1. Поєднання платіжними установами та установами електронних грошей діяльності з надання фінансових платіжних послуг із будь-якими іншими видами діяльності забороняється, крім:

1) надання послуг, що є допоміжними до платіжних послуг;

2) надання обмежених платіжних послуг;

3) надання послуг з торгівлі валютними цінностями для виконання платіжних операцій з урахуванням вимог, встановлених валютним законодавством;

4) надання інших фінансових послуг у випадках, передбачених законом та нормативно-правовими актами Національного банку України;

5) здійснення інших видів діяльності, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України.

Обмеження, встановлені цією частиною, не поширюються на Національний банк України, органи державної влади, органи місцевого самоврядування та операторів поштового зв'язку.

2. Банки, платіжні установи, установи електронних грошей та філії іноземних платіжних установ мають виключне право на суміщення діяльності з надання фінансових платіжних послуг з діяльністю з надання нефінансових платіжних послуг.

3. Діяльність з надання нефінансових платіжних послуг може поєднуватися з будь-якими іншими видами діяльності (крім діяльності з надання фінансових послуг), якщо інше не передбачено законодавством України.

4. Надавачам платіжних послуг (крім банків) забороняється здійснювати діяльність із залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, крім випадків, визначених законодавчими актами України та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 7. Послуги, що є допоміжними до платіжних послуг

1. Крім надання платіжних послуг, платіжні установи, банки, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ мають право надавати послуги, що є допоміжними до платіжних послуг:

- 1) послуги, передбачені пунктом 8 частини першої статті 9 цього Закону;
- 2) послуги оператора платіжної системи;
- 3) послуги технологічного оператора;
- 4) інші послуги, визначені як допоміжні до надання платіжних послуг відповідно до законодавства.

Стаття 8. Обмежені платіжні послуги

1. До обмежених платіжних послуг належать:

- 1) послуги, що надаються особами, які отримали ліцензію з надання банкам послуг з інкасації, із зарахування інкасованих коштів на власний рахунок та подальшого їх перерахування суб'єктам господарювання на їхні поточні рахунки за реквізитами та у строк, визначені умовами договорів з урахуванням вимог законодавства;
- 2) послуги з виконання платіжних операцій, що надаються оператором телекомунікацій, провайдером телекомунікацій, провайдером програмної послуги своєму абоненту - отримувачу послуг для:
 - а) оплати цифрового контенту;
 - б) оплати квитків, ініційованої з використанням мобільного телефону, за умови що квиток надається абоненту - отримувачу послуг в електронній формі на підтвердження оплати: відвідування культурно-розважальних заходів (кіно, концертів, вистав, музеїв, виставок, фестивалів, екскурсій, наукових, ділових, культурних, освітніх та інших масових заходів); відвідування природних, архітектурних та культурних об'єктів; залізничних (у тому числі приміських) перевезень; проїзду в міському і приміському транспорті (у тому числі оплати електронних квитків для проїзду в такому транспорті); маршрутних пасажирських перевезень; поповнення проїзних і транспортних карт для проїзду

в міському і приміському транспорті;

в) сплати коштів на цілі благодійної діяльності з використанням благодійного телекомунікаційного повідомлення;

г) переказу коштів між ідентифікованими абонентами;

г') переказу залишку з особового рахунку абонента під час надання послуги з перенесення абонентського номера;

д) оплати телекомунікаційних послуг та доступу до мережі Інтернет, програмних послуг, комунальних послуг, податків та зборів, митних платежів, штрафів, послуг, що надаються державними органами та установами.

Сума разової платіжної операції за надання послуг, передбачених пунктом 2 цієї частини, не може перевищувати 20 відсотків мінімальної заробітної плати, встановленої законом на дату здійснення платіжної операції, а загальна сума таких операцій за календарний місяць стосовно окремого отримувача послуг не може перевищувати одного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом у такому місяці.

2. Юридичні особи мають право надавати обмежені платіжні послуги відповідно до вимог і обмежень, встановлених цією статтею та нормативно-правовими актами Національного банку України, прийнятими на виконання цього Закону, лише за умови включення їх до Реєстру як надавачів обмежених платіжних послуг.

3. Критерії визначення інших видів обмежених платіжних послуг встановлюються нормативно-правовим актом Національного банку України. Національний банк України має право запроваджувати додаткові вимоги та заходи контролю щодо надання обмежених платіжних послуг, зокрема:

1) порядок та умови включення до Реєстру надавачів обмежених платіжних послуг;

2) порядок, вимоги та строки подання надавачами обмежених платіжних послуг до Національного банку України звітності про виконані платіжні операції в рамках надання обмежених платіжних послуг.

4. Національний банк України має право приймати рішення:

1) про належність платіжної операції до обмежених платіжних послуг;

2) про визначення операції як обмеженої платіжної послуги, про відсутність такої платіжної послуги серед обмежених платіжних послуг, визначених частиною

першою цієї статті, та про заборону надання такої послуги.

5. Національний банк України має право прийняти рішення про належність платіжної операції до обмежених платіжних послуг або про визначення операції як обмеженої платіжної послуги, якщо операція відповідає хоча б одному з таких критеріїв:

- 1) надається обмеженому колу осіб;
- 2) надається для придбання обмеженого асортименту товарів або послуг.

Порядок прийняття Національним банком України рішення про належність платіжної операції до обмежених платіжних послуг або про визначення операції як обмеженої платіжної послуги, а також вимоги щодо виконання таких платіжних операцій встановлюються нормативно-правовим актом Національного банку України.

6. Якщо надавачі обмежених платіжних послуг під час здійснення своєї діяльності перевищують обмеження, встановлені цим Законом та/або нормативно-правовими актами Національного банку України щодо обмежених платіжних послуг, вони зобов'язані негайно припинити надання будь-яких обмежених платіжних послуг та звернутися до Національного банку України за отриманням ліцензії на надання платіжних послуг на загальних підставах у порядку, передбаченому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

У разі невиконання надавачем обмежених платіжних послуг обов'язку, визначеного абзацом першим цієї частини, Національний банк України приймає рішення про виключення з Реєстру такого надавача обмежених платіжних послуг.

7. До діяльності з надання обмежених платіжних послуг не застосовуються вимоги цього Закону, крім положень цієї статті та інших положень цього Закону, у яких прямо зазначено інше.

Стаття 9. Винятки в застосуванні цього Закону

1. Положення цього Закону не застосовуються до:

- 1) передачі коштів у готівковій формі, що здійснюється між двома фізичними особами без залучення будь-якого надавача платіжних послуг та/або його комерційного агента;
- 2) платіжних операцій з видачі готівкових коштів з використанням платіжного інструменту, що здійснюються торговцями на запит держателя платіжного

інструменту (у частині необхідності авторизації діяльності торговців з виконання такої платіжної операції);

3) платіжних операцій через комерційного агента або повіреного, який відповідно до договору уповноважений укладати договори купівлі-продажу товарів чи надання послуг від імені та за рахунок лише платника або лише отримувача, але не обох одночасно;

4) видів діяльності, що провадиться на підставі ліцензії Національного банку України на здійснення операцій з готівкою, крім діяльності, визначеної пунктом 1 частини першої статті 8 цього Закону;

5) платіжних операцій, що полягають у збиранні та доставці готівкових коштів у межах публічного збирання благодійних пожертв відповідно до Закону "Про благодійну діяльність та благодійні організації";

6) професійної діяльності на ринках капіталу;

7) платіжних операцій, що стосуються виплати доходів за цінними паперами, під час погашення боргових цінних паперів, у тому числі за цінними паперами, що розміщені та перебувають в обігу за межами України, чи під час здійснення емітентом інших корпоративних операцій відповідно до законодавства про депозитарну систему України;

8) послуг технічного характеру, що супроводжують надання платіжних послуг.

До послуг технічного характеру належать, у тому числі, послуги з надання інформаційних та комунікаційних технологій, сервісного обслуговування платіжних пристроїв та іншого обладнання, що використовується під час надання платіжних послуг, за умови що надавач таких послуг не має доступу до коштів користувачів платіжних послуг.

До послуг технічного характеру не належать нефінансові платіжні послуги та надання послуг технологічного оператора;

9) справляння плати за транспортні послуги особою, уповноваженою органом місцевого самоврядування, у разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду відповідно до законодавства;

10) платіжних операцій щодо розрахунків за простими і переказними векселями, розрахунків за акредитивами, розрахунків за інкасо, платежів за гарантіями, розрахунків із застосуванням розрахункових чеків (у тому числі дорожніх чеків) та інших платіжних операцій, що здійснюються виключно банками відповідно до закону та нормативно-правових актів Національного банку України;

11) діяльності суб'єктів господарювання в частині надання користувачам послуги з видачі готівкових коштів з використанням електронних платіжних засобів, за умови що суб'єкт господарювання:

- а) діє від імені одного або кількох емітентів електронних платіжних засобів;
- б) не має відносин з користувачем за договором про надання платіжних послуг;
- в) не є надавачем платіжних послуг.

Розділ III. НАДАВАЧІ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГГлава 1. Загальні положення

Стаття 10. Право на надання платіжних послуг

1. До надавачів платіжних послуг належать:

- 1) банки;
- 2) платіжні установи (у тому числі малі платіжні установи);
- 3) філії іноземних платіжних установ;
- 4) установи електронних грошей;
- 5) фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг;
- 6) оператори поштового зв'язку;
- 7) надавачі нефінансових платіжних послуг;
- 8) Національний банк України;
- 9) органи державної влади, органи місцевого самоврядування.

2. Надавати платіжні послуги мають право лише особи, зазначені у частині першій цієї статті.

3. Особи, зазначені у частині першій цієї статті, мають право на провадження діяльності з надання фінансових платіжних послуг лише після отримання ними ліцензії відповідно до цього Закону (крім банків) та за умови включення до Реєстру, якщо інше не передбачено цим Законом.

Порядок та умови отримання ліцензії встановлюються цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Банки мають право надавати платіжні послуги на підставі банківської ліцензії без отримання окремої ліцензії відповідно до цього Закону. Банки надають платіжні послуги в порядку, передбаченому цим Законом та Законом України

"Про банки і банківську діяльність".

Банки мають право надавати платіжні послуги (крім платіжних послуг з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима) без включення до Реєстру.

Банки мають право надавати платіжні послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима, у тому числі відкриття та обслуговування електронних гаманців, лише після включення їх до Реєстру як емітентів електронних грошей.

5. Платіжні установи, оператори поштового зв'язку та установи електронних грошей мають право надавати всі або окремі фінансові платіжні послуги, за умови визначення відповідних фінансових платіжних послуг у ліцензії відповідно до цього Закону та включення таких осіб до Реєстру.

Малі платіжні установи за умови отримання ліцензії відповідно до цього Закону та включення до Реєстру мають право надавати всі або окремі фінансові платіжні послуги, крім платіжної послуги з емісії платіжних інструментів та платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима, з дотриманням обмежень, визначених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Платіжні установи (крім малих платіжних установ), оператори поштового зв'язку та установи електронних грошей мають право надавати фінансові платіжні послуги, якщо вони є валютними операціями, лише за умови отримання ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій відповідно до Закону України "Про валюту і валютні операції" та у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Інші фінансові установи на підставі ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг у випадках, визначених Законом України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" та законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг, мають право надавати послугу переказу коштів без відкриття рахунків та послугу з еквайрингу.

Інші обмеження щодо надання окремих фінансових платіжних послуг фінансовими установами можуть установлюватися законами та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Одночасно з видачею фінансовій установі ліцензії на надання фінансових платіжних послуг Національний банк України забезпечує внесення відомостей про цю фінансову установу до Реєстру.

7. Платіжна установа (у тому числі мала платіжна установа), установа електронних грошей набуває статусу фінансової установи з дня її включення до Реєстру.

8. Філія іноземної платіжної установи має право надавати всі або окремі платіжні послуги, за умови акредитації в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України. Філія іноземної платіжної установи здійснює діяльність з надання платіжних послуг відповідно до вимог, встановлених законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України для платіжних установ (крім малих платіжних установ), а в разі надання філією іноземної платіжної установи платіжної послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима - відповідно до вимог, встановлених законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України для установ електронних грошей.

9. Орган державної влади, орган місцевого самоврядування має право надавати окремі платіжні послуги в межах своєї компетенції, передбаченої законом, без одержання ліцензії відповідно до цього Закону лише після включення його до Реєстру.

10. Національний банк України має право надавати платіжні послуги без одержання ліцензії відповідно до цього Закону та без включення до Реєстру. Національний банк України має право надавати платіжні послуги, визначені цим Законом.

11. Діяльність з надання всіх або окремих нефінансових платіжних послуг здійснюється юридичною особою без одержання ліцензії відповідно до цього Закону лише після включення до Реєстру відомостей про цю юридичну особу як надавача нефінансових платіжних послуг.

12. Юридична особа, яка має намір здійснювати діяльність із надання однієї або кількох нефінансових платіжних послуг та/або обмежених платіжних послуг, повинна відповідати вимогам до надавачів нефінансових платіжних послуг та/або надавачів обмежених платіжних послуг, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України, і зобов'язана дотримуватися зазначених вимог протягом усього періоду провадження нею такої діяльності.

13. Особи, які здійснюють діяльність без ліцензії та/або включення до Реєстру, якщо така авторизація діяльності вимагається відповідно до цього Закону, несуть юридичну відповідальність згідно із законом.

14. Національний банк України веде перелік осіб, стосовно яких органи державної влади України надали інформацію про надання такими особами платіжних послуг (обмежених платіжних послуг) з порушенням вимог авторизації діяльності, який розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України.

Глава 2. Авторизація діяльності надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг

Стаття 11. Ліцензія на надання платіжних послуг

1. Національний банк України в межах компетенції у сфері регулювання платіжного ринку видає юридичній особі, яка має намір здійснювати діяльність із надання всіх або окремих платіжних послуг, ліцензію на надання всіх або окремих фінансових платіжних послуг шляхом включення до Реєстру відповідних відомостей.

2. Національний банк України доводить до відома надавача платіжних послуг інформацію про видачу йому ліцензії шляхом надання (надсилання) витягу з Реєстру.

3. Ліцензія видається на необмежений строк.

4. Ліцензія не може передаватися третім особам.

5. Юридична особа, яка має намір здійснювати діяльність з надання всіх або окремих платіжних послуг (далі - заявник), для отримання ліцензії подає до Національного банку України відповідно до вимог та в порядку, встановлених Національним банком України, такі документи та відомості:

1) заяву про видачу ліцензії;

2) інформацію про умови та порядок надання платіжних послуг у розрізі видів платіжних послуг, які заявник має намір надавати;

3) план діяльності заявника із зазначенням видів платіжних послуг, які заявник має намір надавати відповідно до вимог, встановлених Національним банком України;

4) документи та відомості для оцінки фінансового стану та ділової репутації заявника;

5) документи та відомості для ідентифікації та оцінки ділової репутації учасників та всіх осіб, які прямо чи опосередковано володіють істотною участю у заявнику;

6) документи та відомості для оцінки фінансового/майнового стану засновників (учасників), які здійснили внески до статутного капіталу заявника (в тому числі спрямовані на його збільшення), та осіб, які прямо чи опосередковано володіють істотною участю в заявнику;

7) документи та відомості для ідентифікації та оцінки відповідності керівників заявника вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності;

8) документи, що підтверджують відповідність керівників та власників істотної участі заявника вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України;

9) документи та відомості про джерела походження коштів для формування статутного капіталу заявника;

10) документи та відомості про структуру власності заявника;

11) документи та відомості, що підтверджують відповідність заявника вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України;

12) копію зареєстрованого статуту або іншого установчого документа заявника, інформацію про дату та номер державної реєстрації статуту, крім випадку наявності такого статуту в повному обсязі та актуальному стані в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Заявник, що утворений та/або діє на підставі модельного статуту, затвердженого Кабінетом Міністрів України, подає копію рішення про його утворення або про провадження діяльності на підставі модельного статуту, підписаного всіма засновниками;

13) копію документа, що підтверджує внесення заявником плати за розгляд пакета документів на видачу ліцензії, розмір якої встановлюється Національним банком України.

6. Національний банк України приймає рішення про видачу ліцензії або про відмову в її видачі протягом 60 робочих днів з дня одержання заяви про видачу ліцензії та повного пакета документів, що додаються до заяви, передбачених частиною п'ятою цієї статті.

7. Вимоги до змісту документів, що додаються до заяви про видачу ліцензії на надання платіжних послуг, порядок видачі, зупинення, поновлення, відкликання ліцензії встановлюються Національним банком України.

8. Національний банк України має право прийняти рішення про відкликання ліцензії на надання платіжних послуг з таких підстав:

- 1) отримання від надавача платіжних послуг заяви про відкликання ліцензії;
- 2) прийняття надавачем платіжних послуг рішення про припинення юридичної особи (крім перетворення);
- 3) наявність у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про державну реєстрацію припинення надавача платіжних послуг;
- 4) виявлення у документах, поданих надавачем платіжних послуг для видачі ліцензії, недостовірної інформації;
- 5) визнання надавача платіжних послуг банкрутом;
- 6) невиконання надавачем платіжних послуг рішення Національного банку України про усунення виявлених порушень вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України, що визначають вимоги до діяльності з надання платіжних послуг;
- 7) повторне порушення надавачем платіжних послуг вимог, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України, що визначають вимоги до діяльності з надання платіжних послуг. Повторним вважається порушення, вчинене надавачем платіжних послуг протягом двох років з дня прийняття Національним банком України рішення про усунення порушень вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України, що визначають вимоги до діяльності з надання платіжних послуг, нового порушення хоча б однієї з вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України, що визначають вимоги до діяльності з надання платіжних послуг, щодо якої приймалося таке рішення;
- 8) надавач платіжних послуг не розпочав провадження діяльності з надання жодної з платіжних послуг, зазначених у ліцензії, протягом шести місяців з дня видачі ліцензії;
- 9) припинення надання надавачем платіжних послуг усіх платіжних послуг, зазначених у ліцензії, більше ніж на 180 календарних днів та невідновлення такої діяльності протягом 90 календарних днів з дня повідомлення про це Національним банком України;

- 10) невідповідність структури власності надавача платіжних послуг вимогам, встановленим законодавством України;
- 11) невідповідність ділової репутації надавача платіжних послуг, його керівників та/або власників істотної участі вимогам законодавства;
- 12) нерозкриття (неповне розкриття)/непідтвердження (неповне підтвердження) надавачем платіжних послуг інформації про джерела походження коштів, з яких складається його статутний капітал, на підставах і в порядку, визначених законодавством України;
- 13) порушення надавачем платіжних послуг законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення після застосування Національним банком України до надавача платіжних послуг не менше двох заходів впливу за порушення законодавства у зазначеній сфері протягом двох років;
- 14) невідповідність власників істотної участі у надавачі платіжних послуг вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України;
- 15) перешкоджання надавачем платіжних послуг проведенню перевірки Національним банком України, зокрема недопуск уповноважених осіб Національного банку України до проведення перевірки, ненадання документів, інформації щодо предмета перевірки, відмова в доступі до приміщень, об'єктів, що використовуються при наданні платіжних послуг, відсутність протягом першого дня перевірки особи, уповноваженої представляти інтереси надавача платіжних послуг на час проведення перевірки;
- 16) виявлення двох і більше порушень вимог нормативно-правових актів Національного банку України щодо забезпечення реалізації і моніторингу ефективності спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), застосованих Радою національної безпеки і оборони України відповідно до Закону України "Про санкції".

9. Національний банк України має право прийняти рішення про припинення надання окремого виду (видів) платіжної послуги, зазначеного (зазначених) у ліцензії, з таких підстав:

- 1) отримання від надавача платіжних послуг заяви про відкликання ліцензії на надання окремого виду платіжної послуги, зазначеної в ліцензії;

- 2) виявлення у документах, поданих надавачем платіжних послуг для надання окремого виду платіжної послуги, недостовірної інформації;
- 3) невиконання надавачем платіжних послуг рішення Національного банку України про усунення виявлених порушень вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України, що визначають вимоги до діяльності з надання окремого виду платіжної послуги;
- 4) надавач платіжних послуг не розпочав провадження діяльності з надання окремого виду платіжної послуги протягом шести місяців з дня видачі ліцензії на надання такої послуги;
- 5) припинення надання надавачем платіжних послуг окремого виду платіжної послуги більше ніж на 180 календарних днів та невідновлення такої діяльності протягом 90 календарних днів з дня повідомлення про це Національним банком України;
- 6) невідповідність надавача платіжних послуг вимогам до провадження діяльності з надання окремої платіжної послуги, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 12. Включення надавачів платіжних послуг до Реєстру

1. Якщо інше не передбачено цим Законом, надавачі платіжних послуг (у тому числі надавачі нефінансових платіжних послуг) та надавачі обмежених платіжних послуг мають право здійснювати в Україні діяльність з надання відповідних послуг виключно після включення їх до Реєстру в порядку, передбаченому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Включення до Реєстру здійснюється шляхом внесення відомостей про надавачів платіжних послуг (надавачів обмежених платіжних послуг), переліку платіжних послуг (обмежених платіжних послуг), що відповідний надавач платіжних послуг має право надавати, та інших відомостей, які вносяться до Реєстру відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Перелік та вимоги до документів, що додаються до заяви про включення до Реєстру, визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. У разі прийняття рішення про включення до Реєстру Національний банк України вносить відповідні відомості до Реєстру не пізніше наступного робочого дня після прийняття рішення.

Повідомлення про прийняття рішення про включення до Реєстру (разом з відповідним витягом з Реєстру) або про відмову у включенні до Реєстру надсилається (видається) заявникові в письмовій (паперовій або електронній) формі протягом трьох робочих днів після прийняття відповідного рішення. У разі прийняття рішення про відмову у включенні до Реєстру Національний банк України повідомляє заявника про причини відмови.

4. Якщо юридична особа (у тому числі надавач платіжних послуг) має намір розпочати надання нової нефінансової платіжної послуги (обмеженої платіжної послуги), така особа звертається до Національного банку України у встановленому ним порядку із заявою про внесення відповідних відомостей до Реєстру.

Стаття 13. Особливості діяльності малих платіжних установ

1. Мала платіжна установа має право надавати фінансові платіжні послуги відповідно до цього Закону, за умови дотримання обмежень щодо граничного обсягу виконання платіжних операцій, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України, та здійснення таких операцій лише в межах території України.

Національний банк України має право встановлювати інші обмеження та умови щодо діяльності малих платіжних установ.

2. Ліцензія, що надає юридичній особі право здійснювати діяльність малої платіжної установи відповідно до цього Закону, отримується у спрощеному порядку, що визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Мала платіжна установа зобов'язана подати всі необхідні документи для отримання ліцензії на загальних підставах відповідно до цього Закону протягом 60 календарних днів з дня перевищення обмежень, передбачених частиною першою цієї статті, або припинити надання фінансових платіжних послуг.

Якщо мала платіжна установа не подала всіх необхідних документів для отримання ліцензії протягом 60 календарних днів з дня перевищення обмежень, передбачених частиною першою цієї статті, та/або не отримала ліцензію на загальних підставах відповідно до цього Закону протягом 240 календарних днів з дня перевищення зазначених обмежень, така мала платіжна установа зобов'язана припинити надання фінансових платіжних послуг.

4. Мала платіжна установа зобов'язана отримати ліцензію на загальних підставах відповідно до цього Закону у разі утворення (залучення) такою особою іншої малої платіжної установи або у разі перевищення встановлених

Національним банком України обмежень, передбачених частиною першою цієї статті.

5. Перелік та вимоги до змісту документів, що додаються до заяви про видачу ліцензії, порядок та умови видачі ліцензії малим платіжним установам, зупинення, поновлення, відкликання такої ліцензії, особливості здійснення діяльності малих платіжних установ, а також відкликання ліцензій малих платіжних установ визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 14. Порядок відкриття філій іноземних платіжних установ на території України

1. Іноземні платіжні установи мають право відкривати філії та здійснювати через них діяльність на території України.

2. Іноземна платіжна установа має право відкрити філію в Україні з додержанням таких умов:

1) до держави, в якій зареєстровано іноземну платіжну устанovu, немає застережень з боку відповідних міжнародних органів щодо виконання нею рекомендацій міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

2) наявність письмового зобов'язання іноземної платіжної установи на ім'я Національного банку України про безумовне виконання нею зобов'язань, що виникнуть у зв'язку з діяльністю її філії на території України;

3) відсутність прямого чи опосередкованого контролю в іноземній платіжній установі з боку резидентів іноземної держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором по відношенню до України, або осіб, які діють в їхніх інтересах; відсутність кінцевих бенефіціарних власників такої установи, які є резидентами іноземної держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором по відношенню до України; відсутність учасників (акціонерів) такої установи, які є кінцевими бенефіціарними власниками резидента іноземної держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором по відношенню до України;

4) інших умов, дотримання яких є обов'язковим для надання відповідної платіжної послуги, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Національний банк України акредитує філію іноземної платіжної установи на території України в порядку та на умовах, визначених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Акредитація філії іноземної платіжної установи здійснюється шляхом видачі ліцензії відповідно до цього Закону та включення філії іноземної платіжної установи до Реєстру.

5. Діяльність філії іноземної платіжної установи має відповідати вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України. Національний банк України здійснює регулювання діяльності і встановлює пруденційні нормативи для філій іноземних платіжних установ відповідно до вимог законодавства.

6. Національний банк України має право ініціювати процедуру ліквідації філії іноземної платіжної установи в порядку, передбаченому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Глава 3. Вимоги до надавачів платіжних послуг **Стаття 15. Вимоги до системи корпоративного управління та до управління ризиками**

1. Платіжні установи, установи електронних грошей, оператори поштового зв'язку зобов'язані організувати та забезпечити належне функціонування системи корпоративного управління та належне управління ризиками з урахуванням особливостей виду діяльності, бізнес-моделі, характеру і видів послуг, які вони надають, ризиків, притаманних такій діяльності, а також особливостей, встановлених законами з питань регулювання окремих видів діяльності з надання фінансових послуг, законами з питань діяльності господарських товариств та нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Національний банк України визначає вимоги до системи корпоративного управління та управління ризиками платіжних установ, установ електронних грошей, операторів поштового зв'язку, у тому числі до їх керівників, а також необхідність погодження таких керівників, здійснює контроль за дотриманням зазначених вимог у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 16. Вимоги до капіталу

1. Статутний капітал юридичної особи, яка має намір надавати платіжні послуги, на дату подання заяви про видачу ліцензії на надання платіжних послуг та/або заяви про включення до Реєстру має бути сформований та сплачений в обсязі, визначеному частиною третьою цієї статті.

2. Якщо інше не передбачено законом або нормативно-правовими актами Національного банку України, формування, у тому числі збільшення, статутного капіталу юридичної особи, яка надає або має намір надавати платіжні послуги, здійснюється виключно у грошовій формі.

3. Мінімальний розмір статутного капіталу юридичної особи (крім юридичної особи, що має намір надавати платіжні послуги у статусі малої платіжної установи), яка надає або має намір надавати платіжні послуги, у будь-який час не може становити менше:

1 мільйона гривень - якщо надавач платіжних послуг надає послуги з ініціювання платіжної операції або послуги переказу коштів без відкриття рахунку;

3 мільйонів гривень - якщо надавач платіжних послуг надає послуги з ініціювання платіжної операції та послуги переказу коштів без відкриття рахунку або одну з фінансових платіжних послуг, передбачених пунктами 1-5 частини першої статті 5 цього Закону;

5 мільйонів гривень - якщо надавач платіжних послуг надає кілька фінансових платіжних послуг, передбачених пунктами 1-6 частини першої статті 5 цього Закону, або є оператором поштового зв'язку незалежно від кількості та видів платіжних послуг, які він має намір надавати;

10 мільйонів гривень - якщо надавач платіжних послуг надає платіжні послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима.

У разі якщо юридична особа надає або має намір надавати дві або більше платіжні послуги, до визначення мінімального розміру її статутного капіталу застосовується показник, що є найвищим серед показників, встановлених цією частиною для тих видів платіжних послуг, які така юридична особа надає або має намір надавати.

Вимоги до мінімального розміру статутного капіталу юридичної особи, яка має намір надавати платіжні послуги у статусі малої платіжної установи, визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Юридична особа, яка має намір надавати платіжні послуги, зобов'язана на дату подання заяви про видачу ліцензії та/або про включення до Реєстру, протягом строку розгляду такої заяви Національним банком України і протягом всього строку дії такої ліцензії та/або запису в Реєстрі підтримувати розмір власного капіталу в розмірі, не меншому, ніж установлений цим Законом розмір статутного капіталу, або щодо малої платіжної установи - нормативно-правовими актами Національного банку України.

5. Вимоги до джерел походження коштів, за рахунок яких формується, у тому числі збільшується, статутний капітал, та порядок їх перевірки встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. З метою покриття негативних наслідків ризиків, які надавачі платіжних послуг беруть на себе у процесі надання платіжних послуг, Національний банк України має право встановлювати додаткові вимоги до мінімального розміру власного капіталу надавачів платіжних послуг, а також порядок розрахунку власного капіталу надавачів платіжних послуг.

7. Вимоги цієї статті не поширюються на надавачів платіжних послуг, що є банками, органами державної влади або органами місцевого самоврядування.

Вимоги до капіталу банків визначаються законами України та нормативно-правовими актами Національного банку України, що регулюють діяльність банків.

Стаття 17. Власники істотної участі

1. Юридична або фізична особа, яка має намір набути істотну участь у платіжній установі або установі електронних грошей, або операторі поштового зв'язку (що здійснює діяльність, передбачену цим Законом) чи збільшити її таким чином, що зазначена особа буде прямо та/або опосередковано, самостійно чи спільно з іншими особами володіти або контролювати 10, 25 або 50 і більше відсотків статутного капіталу такої платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку чи правом голосу за акціями (частками) у статутному капіталі такої платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку та/або незалежно від формального володіння справляти значний вплив або здійснювати контроль (вирішальний вплив на управління або діяльність) такої платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку, зобов'язана повідомити про такий намір Національний банк України з одночасним поданням до Національного банку України повного пакета документів, визначених цим Законом і нормативно-правовими актами Національного банку України, для погодження набуття або збільшення істотної участі у такій платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку.

Під значним впливом на управління або діяльність юридичної особи слід розуміти пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами голосуючими акціями, часткою у статутному капіталі або правом голосу за акціями, часткою у статутному капіталі юридичної особи в розмірі від 10 до 50 відсотків та/або незалежну від формального володіння можливість (ознаки якої встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України) здійснення рівнозначного впливу на управління чи діяльність

юридичної особи.

Особа визнається власником опосередкованої істотної участі незалежно від того, чи здійснює така особа контроль (вирішальний вплив на управління або діяльність) прямого власника участі в юридичній особі або контроль (вирішальний вплив на управління або діяльність) будь-якої іншої особи в ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи.

Особа, яка має намір передати істотну участь у платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, будь-якій іншій особі чи зменшити таку участь настільки, що її частка у статутному капіталі такої платіжної установи, установи електронних грошей, оператора поштового зв'язку або право голосу виявиться нижчою за рівні, визначені абзацом першим цієї частини, чи передати контроль (вирішальний вплив) над такою платіжною установою, установою електронних грошей або оператором поштового зв'язку іншій особі, зобов'язана повідомити про це Національний банк України в порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

У випадках, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції, юридична або фізична особа, яка має намір набути істотну участь у платіжній установі, або установі електронних грошей, або операторі поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, зобов'язана отримати дозвіл Антимонопольного комітету України на безпосереднє або опосередковане придбання, набуття у власність іншим способом чи одержання в управління часток (акцій, паїв), що забезпечує досягнення чи перевищення 25 або 50 відсотків голосів у вищому органі управління такої установи чи оператора (далі - дозвіл на концентрацію). Порядок подання та розгляду заяви про надання дозволу на концентрацію встановлюється законодавством про захист економічної конкуренції.

2. Порядок набуття або збільшення істотної участі, у тому числі перелік документів (інформації), що вимагаються Національним банком України для прийняття рішення щодо погодження, вимоги до змісту таких документів (інформації) встановлюються цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Національний банк України погоджує набуття або збільшення істотної участі іноземною юридичною або фізичною особою, за умови що держава, в якій зареєстрована (має постійне місце проживання) іноземна особа, на належному рівні забезпечує виконання рекомендацій міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням

розповсюдження зброї масового знищення.

4. Набуття істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, не повинно здійснюватися за рахунок непідтверджених джерел, а також за рахунок коштів або майна, використання яких для формування статутного капіталу заборонено законом.

5. Національний банк України відмовляє у видачі письмового погодження набуття або збільшення істотної участі, якщо:

1) заявник подав неповний пакет документів, документи містять недостовірну інформацію або не відповідають вимогам законів України та/або нормативно-правових актів Національного банку України, особа не розкрила Національному банку України інформацію, що має істотне значення для вирішення питання про погодження набуття або збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку;

2) ділова репутація заявника (для юридичної особи - також членів її виконавчого органу та/або наглядової ради) та/або хоча б однієї особи, через яку здійснюватиметься опосередковане володіння істотною участю в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, не відповідає вимогам, встановленим Національним банком України;

3) фінансовий стан юридичної особи - заявника або майновий стан фізичної особи - заявника або хоча б однієї особи, через яку здійснюватиметься опосередковане володіння істотною участю в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, не відповідає вимогам, встановленим Національним банком України;

4) не підтверджено джерела походження коштів для набуття або збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку;

5) набуття або збільшення особою істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку загрожуватиме інтересам користувачів платіжних послуг та/або суперечитиме антимонопольно-конкурентному законодавству України та/або може призвести до погіршення фінансового стану платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку;

6) структура власності юридичної особи - заявника не відповідає вимогам щодо прозорості, встановленим Національним банком України, та/або структура власності платіжної установи, установи електронних грошей або оператора

поштового зв'язку не відповідатиме таким вимогам після набуття або збільшення заявником істотної участі;

7) набуття або збільшення заявником істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку або особою, через яку здійснюватиметься опосередковане володіння істотною участю в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, може негативно вплинути на забезпечення належного управління ними;

8) набуття або збільшення заявником істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку або особою, через яку здійснюватиметься опосередковане володіння істотною участю в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, може перешкоджати здійсненню Національним банком України ефективного нагляду за діяльністю учасників платіжного ринку;

9) не додержана вимога, передбачена частиною третьою цієї статті.

Національний банк України встановлює вимоги до ділової репутації осіб, зазначених у пункті 2 цієї частини, з урахуванням, але не виключно, положень Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

6. Національний банк України розглядає документи, подані для погодження набуття або збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, та приймає рішення за результатами такого розгляду протягом 60 робочих днів з дня отримання повного пакета відповідних документів (інформації), визначених нормативно-правовими актами Національного банку України. За результатами розгляду документів Національний банк України приймає рішення про погодження або про заборону набуття, збільшення істотної участі в такій платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку.

7. Національний банк України має право скасувати рішення про погодження набуття або збільшення істотної участі та вимагати відчуження відповідних акцій (часток) платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, якщо виявлено, що документи, подані для такого погодження, містять недостовірну інформацію.

8. Набуття або збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, без погодження Національного банку України не допускається, крім випадків, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України, у яких допускається наступне погодження фактично набутої або збільшеної істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку.

У визначених Національним банком України випадках особа зобов'язана звернутися до Національного банку України за погодженням набутої або збільшеної істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, після її фактичного набуття або збільшення у строки та в порядку, встановлені Національним банком України. Національний банк України до прийняття відповідного рішення має право тимчасово заборонити такій особі використання права голосу щодо відповідних акцій (часток) такої платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України.

9. Правочин, внаслідок вчинення якого особа набула або збільшила істотну участь всупереч забороні Національного банку України, крім випадків, у яких допускається наступне погодження фактично набутої або збільшеної істотної участі, є нікчемним. Національний банк України інформує відповідну платіжну установу, установу електронних грошей, оператора поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, сторони за таким правочином та депозитарну установу, яка обслуговує відповідний рахунок у цінних паперах (у разі якщо організаційно-правовою формою таких платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку є акціонерне товариство), про нікчемність такого правочину. Відповідна інформація розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України не пізніше наступного робочого дня після дня, коли Національному банку України стало відомо про вчинення такого правочину.

10. Якщо особа не звернулася до Національного банку України за погодженням набуття або збільшення істотної участі у випадках та строки, визначені Національним банком України, або якщо Національний банк України відмовив такій особі у погодженні набутої або збільшеної істотної участі, Національний банк України своїм рішенням тимчасово забороняє такому власнику істотної участі використання права голосу та/або вимагає відчуження відповідних часток або акцій (паїв) платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, з обов'язковим визначенням строку відчуження.

11. Національний банк України визначає наявність значного впливу чи контролю (вирішального впливу на управління або діяльність) юридичної особи, у тому числі платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку (що здійснює діяльність, передбачену цим Законом), та визнає особу власником істотної участі в такій платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку у визначеному Національним банком України порядку. Ознаки наявності значного впливу чи контролю (вирішального впливу на управління або діяльність) юридичної особи, у тому числі платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

12. У разі невідповідності ділової репутації та/або фінансового/майнового стану власника істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, вимогам цього Закону або нормативно-правових актів Національного банку України та/або якщо Національний банк України має підстави вважати, що володіння такою особою істотною участю в такій платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку може становити суттєву загрозу належному управлінню такою платіжною установою, установою електронних грошей або оператором поштового зв'язку, інтересам користувачів платіжних послуг та/або негативно вплинути на фінансовий стан платіжної установи, установи електронних грошей або оператора поштового зв'язку, Національний банк України тимчасово забороняє такому власнику істотної участі використання права голосу. Відповідне рішення розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття відповідного рішення.

13. Національний банк України має право надсилати запити до державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичним та фізичним особам на отримання від них інформації, необхідної для підтвердження джерел походження коштів, що використовуються для набуття чи збільшення істотної участі в платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, що здійснює діяльність, передбачену цим Законом, фінансового стану та ділової репутації власників істотної участі (осіб, які претендують на істотну участь) у такій платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи, яким адресований запит, зобов'язані протягом 10 днів з дня його одержання розглянути запит і надати запитувану інформацію Національному банку України.

Стаття 18. Облік і звітність

1. Надавач платіжних послуг зобов'язаний вести облік своїх операцій та подавати до Національного банку України звітність щодо здійснення діяльності з надання платіжних послуг відповідно до вимог, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 19. Вимоги до аудиту

1. Аудиторські перевірки надавачів платіжних послуг проводяться відповідно до Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

2. Банки та фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг, зобов'язані проводити внутрішній аудит (контроль) своєї діяльності з надання платіжних послуг відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг".

Стаття 20. Вимоги до забезпечення збереження коштів користувачів

1. Платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ, фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг, зобов'язані забезпечувати належний захист і збереження коштів, отриманих ними від користувачів або які надійшли (утримані) на користь користувачів, у тому числі через комерційних агентів (далі - кошти користувачів), відповідно до вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ, фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг, зобов'язані забезпечити відокремлення коштів користувачів від власних коштів та коштів інших осіб (крім користувачів), що можуть перебувати в розпорядженні відповідної платіжної установи, оператора поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземної платіжної установи, фінансової установи, що має право на надання платіжних послуг.

Для обліку коштів користувачів платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ, фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг, відкривають розрахункові рахунки в банках у порядку, встановленому Національним банком України.

Кошти, отримані платіжними установами, операторами поштового зв'язку, установами електронних грошей, філіями іноземних платіжних установ, фінансовими установами, що мають право на надання платіжних послуг, від користувачів платіжних послуг, а також кошти, які надійшли від користувачів або на користь користувачів, у тому числі через комерційних агентів,

перебувають у власності користувачів, якщо інше не встановлено платіжними інструкціями таких користувачів.

3. Платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ, фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг, мають право забезпечувати збереження коштів користувачів шляхом страхування власної відповідальності на випадок неможливості виконання фінансових зобов'язань перед користувачами, або забезпечувати такі кошти банківською гарантією на умовах, що дадуть змогу користувачам отримати від страхової компанії або банку-гаранта відшкодування в розмірі, еквівалентному сумі фінансових зобов'язань.

Платіжні установи, оператори поштового зв'язку, установи електронних грошей, філії іноземних платіжних установ, фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг, можуть укладати договори страхування відповідальності на випадок неможливості виконання фінансових зобов'язань перед користувачами із страховиками, які мають чинну ліцензію на провадження страхової діяльності і до яких протягом останнього року до дня укладання договору страхування Національним банком України не застосовувалися заходи впливу у вигляді тимчасового зупинення ліцензії на провадження страхової діяльності, відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації, затвердження плану відновлення фінансової стабільності фінансової установи.

Платіжним установам, операторам поштового зв'язку, установам електронних грошей, філіям іноземних платіжних установ, фінансовим установам, що мають право на надання платіжних послуг, забороняється укладати договори із страховиками та банками-гарантами, які належать до однієї фінансової групи з надавачем платіжних послуг, що забезпечує збереження коштів користувачів у такий спосіб.

Національний банк України має право встановлювати своїми нормативно-правовими актами додаткові вимоги до договорів страхування відповідальності платіжних установ, операторів поштового зв'язку, установ електронних грошей, фінансових установ, філій іноземних платіжних установ на випадок неможливості виконання фінансових зобов'язань перед користувачами.

Національний банк України має право встановлювати своїми нормативно-правовими актами додаткові вимоги до договорів банківської гарантії та до банків, що здійснюють забезпечення захисту коштів користувачів шляхом надання банківської гарантії на випадок неможливості виконання надавачем платіжних послуг фінансових зобов'язань перед користувачами.

4. На кошти користувачів, що отримуються (утримуються) надавачем платіжних послуг для виконання платіжних операцій на розрахунковому рахунку, не може бути накладено арешт та/або звернене стягнення за зобов'язаннями надавача платіжних послуг перед будь-яким кредитором, крім користувача, за умови що відповідне зобов'язання надавача платіжних послуг перед користувачем пов'язано із здійсненням функцій надавача платіжних послуг.

5. На виплати за договорами страхування або банківської гарантії відповідно до частини третьої цієї статті не може бути звернене стягнення за зобов'язаннями надавача платіжних послуг перед будь-яким кредитором, крім користувача, за умови що відповідне зобов'язання надавача платіжних послуг перед користувачем пов'язано із здійсненням функцій надавача платіжних послуг.

6. Надавачі нефінансових платіжних послуг зобов'язані страхувати свою відповідальність перед користувачами та надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків у порядку, встановленому Національним банком України з урахуванням положень законодавства.

Стаття 21. Вимоги до розкриття інформації

1. Платіжні установи (у тому числі малі платіжні установи), філії іноземних платіжних установ, установи електронних грошей, фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг, оператори поштового зв'язку, що здійснюють діяльність, передбачену цим Законом, надавачі нефінансових платіжних послуг (крім Національного банку України) зобов'язані розкривати у порядку, встановленому законом та нормативно-правовими актами Національного банку України:

- 1) фінансову та консолідовану фінансову звітність, що складається та подається відповідно до законодавства;
- 2) звіт про корпоративне управління (для надавачів платіжних послуг, утворених у формі акціонерного товариства), що подається до Національного банку України разом з річною звітністю;
- 3) звітні дані (інші, ніж фінансова та консолідована фінансова звітність);
- 4) перелік усіх осіб (банків, страхових компаній тощо), послугами яких користується надавач платіжних послуг для забезпечення збереження коштів користувачів;
- 5) іншу інформацію, надання якої користувачу передбачено цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Надавачі платіжних послуг, утворені у формі акціонерного товариства, зобов'язані додатково розкривати інформацію як емітенти цінних паперів відповідно до вимог законодавства про цінні папери.

3. Користувач має право доступу до інформації щодо діяльності надавача платіжних послуг. Надавачі платіжних послуг зобов'язані на вимогу користувача надавати таку інформацію:

1) відомості про фінансові показники діяльності надавача платіжних послуг та його економічний стан, що підлягають обов'язковому оприлюдненню;

2) перелік керівників надавача платіжних послуг та його відокремлених підрозділів;

3) перелік платіжних послуг, що надаються надавачем платіжних послуг;

4) ціну/тарифи платіжних послуг;

5) кількість акцій надавача платіжних послуг, що перебувають у власності членів її виконавчого органу, та/або перелік осіб, частки яких у статутному капіталі надавача платіжних послуг перевищують 5 відсотків;

6) іншу інформацію з питань надання платіжних послуг та інформацію, право на отримання якої встановлено законом.

4. Надавачі платіжних послуг зобов'язані також розкривати шляхом розміщення із наданням безоплатного доступу на своїх веб-сайтах (веб-сторінках) в обсязі та порядку, встановлених Національним банком України, таку інформацію:

1) повне найменування, ідентифікаційний код, юридичну адресу та фактичне місцезнаходження надавача платіжних послуг, контактний номер телефону або інший спосіб зв'язку для оперативного звернення користувачів;

2) перелік платіжних послуг, що надаються надавачем платіжних послуг, відомості про участь у платіжних системах, виконання функцій оператора платіжної системи, технологічного оператора (за наявності);

3) відомості про власників істотної участі (у тому числі осіб, які здійснюють контроль за надавачем платіжних послуг);

4) відомості про склад наглядової ради та виконавчого органу надавача платіжних послуг;

5) відомості про відокремлені підрозділи надавача платіжних послуг;

6) відомості про ліцензії та дозволи, видані надавачу платіжних послуг;

- 7) річну фінансову та консолідовану фінансову звітність;
- 8) відомості про порушення провадження у справі про банкрутство, введення процедури санації надавача платіжних послуг;
- 9) рішення про ліквідацію надавача платіжних послуг;
- 10) відомості про всі знаки для товарів і послуг (торговельні марки), які використовує надавач під час надання платіжних послуг;
- 11) іншу інформацію про надавача платіжних послуг, що підлягає оприлюдненню відповідно до законодавства.

5. Емітенти електронних грошей зобов'язані подавати до Національного банку України інформацію про проведені операції з електронними грошима за формою та в порядку, визначеними нормативно-правовими актами Національного банку України, а також на вимогу Національного банку України - за встановленою ним формою.

6. Банки зобов'язані розкривати інформацію, у тому числі що містить банківську таємницю, у порядку та обсягах, визначених Законом України "Про банки і банківську діяльність" та нормативно-правовими актами Національного банку України, що регулюють порядок розкриття банківської таємниці.

7. Надавачі платіжних послуг, які є органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, зобов'язані розкривати інформацію в порядку та обсягах, визначених відповідними законами та прийнятими на їх виконання нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність таких органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, з урахуванням вимог, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 22. Надання кредиту в рамках здійснення платіжних послуг

1. Платіжна установа, установа електронних грошей, оператор поштового зв'язку має право на підставі ліцензії на надання платіжних послуг надавати користувачам на умовах кредиту кошти для виконання платіжних операцій з рахунку/на рахунок користувача, крім платіжних операцій з електронними грошима, з дотриманням таких умов:

- 1) платіжна установа, установа електронних грошей, оператор поштового зв'язку має право надавати платіжні послуги, передбачені пунктами 4 або 5 частини першої статті 5 цього Закону;
- 2) надання кредиту здійснюється виключно у зв'язку з виконанням платіжної операції;

3) кредит надається на короткий строк, що не може перевищувати 12 місяців з дати надання коштів;

4) кредит не може надаватися за рахунок коштів, отриманих від користувачів для цілей виконання платіжних операцій та/або в обмін на випущені електронні гроші;

5) розмір власного капіталу платіжної установи, установи електронних грошей, оператора поштового зв'язку відповідає вимогам, встановленим Національним банком України до надавачів платіжних послуг, які мають право надавати кредит.

2. Забороняється надання кредиту електронними грошима.

3. Надання кредиту споживачам здійснюється з дотриманням вимог Закону України "Про споживче кредитування".

Стаття 23. Обов'язок щодо належної перевірки користувача

1. Надавачі платіжних послуг, визначені в пунктах 1-6, 9 частини першої статті 10 цього Закону, зобов'язані здійснювати ідентифікацію та верифікацію користувачів відповідно до вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

2. Надавачі платіжних послуг, які є суб'єктами первинного фінансового моніторингу згідно із Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", зобов'язані здійснювати заходи належної перевірки відповідно до вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Глава 4. Інші вимоги **Стаття 24. Діяльність технологічного оператора**

1. Юридична особа має право здійснювати в Україні діяльність з надання послуг технологічного оператора лише після включення її до Реєстру в порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України, якщо інше не передбачено цим Законом.

Банки мають право здійснювати в Україні діяльність з надання послуг технологічного оператора на підставі банківської ліцензії без включення до Реєстру.

До функцій технологічного оператора не належить надання нефінансових платіжних послуг.

2. Включення до Реєстру здійснюється шляхом внесення до Реєстру відомостей про технологічного оператора відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

3. Національний банк України не пізніше наступного робочого дня після прийняття рішення про включення технологічного оператора до Реєстру вносить до Реєстру відомості щодо цього технологічного оператора.

Національний банк України протягом трьох робочих днів після прийняття рішення про включення технологічного оператора до Реєстру або про відмову у включенні повідомляє заявника про прийняте рішення. Національний банк України зобов'язаний повідомити заявника про причини відмови включення технологічного оператора до Реєстру.

4. Оператор платіжної системи (або надавач платіжних послуг), який виконує функції технологічного оператора виключно для цієї платіжної системи (цього надавача платіжних послуг), має право здійснювати таку діяльність без включення до Реєстру як технологічного оператора.

5. Оператор платіжної системи та надавач платіжних послуг зобов'язані повідомити Національний банк України про залучення технологічного оператора (у тому числі банку, що надає послуги технологічного оператора) у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Банки та інші надавачі платіжних послуг, перелік яких визначений частиною першою статті 7 цього Закону, мають право надавати послуги технологічних операторів іншим надавачам платіжних послуг, операторам платіжних систем. Надавачі платіжних послуг, перелік яких визначений частиною першою статті 7 цього Закону, мають право надавати відповідні послуги виключно після внесення відомостей про таких осіб до Реєстру як технологічних операторів.

7. Емітенти електронних грошей мають право залучати для виконання операційних та інших технологічних функцій, що забезпечують використання електронних грошей, технологічних операторів-резидентів.

Вимоги до технологічних операторів, перелік їхніх функцій та обмеження щодо їх залучення емітентами електронних грошей визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

8. Технологічні оператори під час здійснення своєї діяльності зобов'язані дотримуватися вимог законодавства.

9. Оператори платіжної системи, учасники платіжної системи зобов'язані здійснювати контроль та несуть відповідальність за дотримання правил платіжної системи технологічними операторами, з якими вони уклали договори про надання відповідних послуг у цій платіжній системі.

Надавачі платіжних послуг зобов'язані здійснювати контроль та несуть відповідальність за дотримання технологічними операторами умов та порядку надання відповідних послуг надавачу платіжних послуг згідно з укладеними між ними договорами.

Надавачі платіжних послуг зобов'язані здійснювати контроль наявності відповідного статусу технологічного оператора перед укладанням з ними договорів.

Стаття 25. залучення агентів до надання фінансових платіжних послуг

1. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей мають право залучати комерційних агентів для надання користувачам усіх або окремих фінансових платіжних послуг, право на надання яких такі установи отримали відповідно до цього Закону.

2. Одна особа має право одночасно бути комерційним агентом кількох надавачів платіжних послуг.

3. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей, які мають намір надавати фінансові платіжні послуги із залученням комерційного агента, повинні повідомити про це Національний банк України у встановленому ним порядку.

Комерційний агент має право надавати фінансові платіжні послуги від імені банку, платіжної установи, установи електронних грошей лише після внесення відомостей про такого агента до Реєстру.

4. Комерційний агент не має права передавати іншим особам свої повноваження щодо надання платіжних послуг.

5. Комерційний агент зобов'язаний визначати себе для користувача щоразу під час надання платіжної послуги та інформувати користувача про банк, платіжну устанovu, установу електронних грошей, від імені якої він діє.

6. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей зобов'язані забезпечити розроблення, впровадження та застосування механізмів внутрішнього контролю за діяльністю своїх комерційних агентів, зокрема з метою забезпечення дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню

тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

7. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей зобов'язані подавати до Національного банку України у встановленому ним порядку звітність про діяльність залучених комерційних агентів.

8. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей зобов'язані негайно повідомляти Національний банк України у визначеному ним порядку про зміни в частині залучених ними комерційних агентів для надання фінансових платіжних послуг.

9. Національний банк України має право встановлювати обмеження щодо переліку фінансових платіжних послуг, які можуть надаватися банком, платіжною установою, установою електронних грошей із залученням комерційних агентів, а також особливості надання таких фінансових платіжних послуг комерційними агентами.

10. Банк, платіжна установа, установа електронних грошей зобов'язані забезпечити дотримання комерційними агентами вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 26. Залучення третіх осіб надавачами платіжних послуг

1. Надавачі платіжних послуг мають право залучати третіх (юридичних) осіб на договірній основі для виконання окремих операційних функцій, пов'язаних із наданням платіжних послуг (далі - операційні функції).

2. Надавачі платіжних послуг мають право одночасно залучати кількох осіб для виконання операційних функцій, а одна особа має право одночасно надавати послуги з виконання операційних функцій кільком надавачам платіжних послуг, за умови дотримання вимог, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Операційна функція є важливою, якщо невиконання або неналежне виконання такої функції призводить до порушення надавачем платіжних послуг умов, дотримання яких є умовою отримання авторизації діяльності, та/або до порушення обов'язків/настання відповідальності надавача платіжних послуг згідно з цим Законом, та/або до погіршення фінансового стану надавача платіжних послуг, та/або шкодить/несе загрозу безпеці/безперервності надання платіжних послуг/конфіденційності інформації.

4. Надавачі платіжних послуг з урахуванням встановлених Національним банком України вимог визначають операційні функції як такі, що є важливими, з урахуванням особливостей виду своєї діяльності, характеру і переліку послуг, які

вони надають, ризиків, притаманних такій діяльності.

5. Надавачі платіжних послуг у разі залучення третіх осіб до виконання важливих операційних функцій зобов'язані забезпечити належний рівень управління ризиками і внутрішнього контролю та можливість Національного банку України контролювати виконання надавачем платіжних послуг вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Надавач платіжних послуг, який залучив третю особу до виконання операційних функцій, несе відповідальність перед користувачем за надання платіжної послуги чи виконання платіжної операції. Відносини та зобов'язання надавача платіжних послуг щодо користувачів у разі залучення третьої особи до виконання операційних функцій залишаються незмінними.

7. Національний банк України вимагає припинення виконання третьою особою важливих операційних функцій надавача платіжних послуг у разі:

1) виявлення обставин, які свідчать про те, що виконання третьою особою таких функцій призводить до порушення надавачем платіжних послуг вимог, дотримання яких є умовою авторизації діяльності;

2) притягнення надавача платіжних послуг до відповідальності за невиконання або неналежне виконання третьою особою таких функцій;

3) погіршення фінансового стану надавача платіжних послуг у зв'язку з виконанням цих функцій третьою особою та/або виявлення обставин, які свідчать про те, що виконання таких функцій надавача платіжних послуг третьою особою призводить до заподіяння шкоди/загрози безпеці надання надавачем платіжних послуг/безперервності надання платіжних послуг/конфіденційності інформації.

8. Надавач платіжних послуг зобов'язаний повідомити Національний банк України про залучення третьої особи до виконання важливої операційної функції та про істотні зміни в умовах такого залучення у встановлені ним порядку і строки.

9. Надавачі платіжних послуг мають право залучати третіх осіб на підставі договору до виконання окремих (інших, ніж операційні) функцій, процесів та завдань.

10. Національний банк України визначає порядок залучення надавачами платіжних послуг третіх осіб до виконання важливих операційних функцій відповідно до цієї статті, вимоги та обмеження щодо такого залучення, порядок повідомлення Національного банку України надавачами платіжних послуг про

залучення третіх осіб, а також порядок здійснення ним контролю щодо такого залучення.

11. Надавачі платіжних послуг зобов'язані забезпечити дотримання третіми особами, яким передано виконання окремих операційних функцій, вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 27. Вимоги до зберігання документів

1. Усі документи, що підтверджують надання платіжних послуг (виконання платіжних операцій), зберігаються надавачами платіжних послуг та їх комерційними агентами не менше п'яти років з дня припинення ділових відносин з клієнтом або з дня завершення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтом.

2. Під час зберігання документів, що містять банківську таємницю або іншу інформацію з обмеженим доступом, надавачі платіжних послуг та їх комерційні агенти забезпечують дотримання вимог, встановлених законодавством України для зберігання відповідної інформації.

Стаття 28. Порядок реорганізації та ліквідації надавачів платіжних послуг

1. Реорганізація та ліквідація надавачів платіжних послуг здійснюються відповідно до закону з урахуванням вимог, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України.

Розділ IV. УМОВИ НАДАННЯ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ

Глава 1. Договір про надання платіжних послуг. Надання інформації про платіжні послуги

Стаття 29. Договір про надання платіжних послуг

1. Надання платіжних послуг (у тому числі виконання окремих або разових платіжних операцій, відкриття та обслуговування рахунків тощо) здійснюється на підставі договору, що укладається між надавачем платіжних послуг та користувачем відповідно до вимог законодавства, на узгоджених сторонами умовах.

2. Договір про надання платіжних послуг укладається в письмовій формі (паперовій або електронній). Договір про надання платіжних послуг може укладатися шляхом приєднання користувача до договору, розміщеного у доступному для клієнта місці у надавача платіжних послуг та на його веб-сайті в мережі Інтернет. Усі поточні редакції публічної пропозиції укладення договору та документів, що містять інформацію про комісійні винагороди, процентні ставки, курс перерахунку іноземної валюти, що застосовуються до обраної користувачем платіжної послуги, що надається користувачу згідно з пунктом 3 частини першої

статті 30 цього Закону, зберігаються на веб-сайті надавача платіжних послуг із зазначенням строку їх дії. Користувачі мають право в будь-який час отримати доступ до всіх редакцій публічної пропозиції укладення договору та інших документів, зазначених у цій статті, що розміщені на веб-сайті надавача платіжних послуг.

3. У разі виникнення неоднозначного тлумачення прав та обов'язків сторони за договором за участю споживача платіжних послуг такі права та обов'язки тлумачаться на користь такого споживача.

4. Національний банк України має право встановлювати додаткові вимоги до договорів про надання платіжних послуг.

Стаття 30. Інформація, що надається користувачу до укладення договору про надання платіжних послуг

1. Перед укладенням договору про надання платіжних послуг надавач платіжних послуг зобов'язаний надати користувачу на безоплатній основі інформацію про умови, що стосуються надання платіжної послуги відповідно до договору, у тому числі:

1) інформацію про надавача платіжних послуг:

а) найменування надавача платіжних послуг, його місцезнаходження, фактичну адресу, за якою здійснюється надання платіжних послуг (адресу філії надавача платіжних послуг або комерційного агента), контактну інформацію, включаючи номер телефону, адресу електронної пошти або іншого способу для здійснення оперативних контактів із надавачем платіжних послуг (філією, комерційним агентом);

б) реєстраційний номер з Реєстру та іншу інформацію, що дає змогу ідентифікувати надавача платіжних послуг (комерційного агента) у Реєстрі;

2) контактну інформацію (адресу, номер телефону тощо) Національного банку України та органів з питань захисту прав споживачів;

3) інформацію про платіжну послугу:

а) опис основних характеристик платіжної послуги та умови її надання;

б) умови надання додаткових послуг;

в) форму та порядок надання і відкликання згоди платника на виконання платіжної операції;

г) порядок прийняття до виконання платіжної інструкції надавачем платіжних послуг та настання моменту безвідкличності платіжної інструкції;

г) посилення на робочий та операційний час надавача платіжних послуг, на максимальний час виконання платіжних операцій;

д) посилення на ліміти (обмеження) використання платіжних інструментів;

4) інформацію про комісійні винагороди, процентні ставки, застосовний курс перерахунку іноземної валюти, що застосовуються до обраної користувачем платіжної послуги:

а) перелік усіх тарифів, комісійних винагород та зборів, які користувач має сплачувати надавачу платіжних послуг за надання обраної платіжної послуги;

б) інформацію про процентні ставки, що застосовуються до обраної користувачем платіжної послуги, та методику їх обчислення;

в) інформацію про курс перерахунку іноземної валюти, що застосовується до обраної користувачем платіжної послуги, та методику його визначення;

г) інформацію про штрафи, пені, що застосовуються до обраної користувачем платіжної послуги, та методику їх обчислення;

5) інформацію про спосіб комунікації:

а) засоби зв'язку для передавання інформації або повідомлення відповідно до договору, включаючи технічні вимоги до обладнання та програмного забезпечення користувача (за потреби);

б) обсяг, порядок і часовий проміжок надання інформації відповідно до обраної користувачем платіжної послуги;

б) інформацію про заходи безпеки:

а) інформацію про зобов'язання користувача щодо забезпечення ним збереження платіжних інструментів та індивідуальної облікової інформації;

б) інформацію про процедури проведення заходів, спрямованих на запобігання невиконанню або неналежному виконанню платіжних операцій, а також про відповідальність надавача платіжних послуг у разі невиконання або неналежного виконання платіжних операцій;

в) процедуру взаємодії між надавачем платіжних послуг та користувачем на випадок шахрайства (підозри шахрайства) або загрози безпеці виконання платіжної операції;

г) процедуру взаємодії між надавачем платіжних послуг та користувачем у разі здійснення неакцептованих, помилкових, неналежних платіжних операцій та порядок звернення користувача за відшкодуванням збитків, завданих у результаті платіжних операцій, проведених надавачем платіжних послуг;

7) інформацію про строк дії договору, порядок внесення змін до договору, умови припинення договору;

8) інформацію про механізм захисту прав користувача та порядок врегулювання спірних питань, що виникають у процесі надання платіжних послуг.

2. Інформація та умови договору про надання платіжних послуг надаються надавачем платіжних послуг у спосіб, що забезпечує вільний доступ користувача до такої інформації, у належному вигляді, викладені українською мовою. Крім української мови, надавач платіжних послуг за наявності технічної можливості може додатково надати користувачу таку інформацію іншою мовою на вибір користувача.

Інформація та умови договору про надання платіжних послуг можуть надаватися шляхом ознайомлення користувача з проектом договору в електронному або паперовому вигляді (без стягнення додаткової плати) або шляхом надання користувачу доступу до публічного (мережевого) ресурсу, на якому розміщений проект договору.

3. Обов'язок доведення, що надавач платіжних послуг належним чином виконав свої зобов'язання щодо надання інформації та умов договору, передбачені цією статтею, покладається на надавача платіжних послуг.

4. Під час надання інформації споживачу до укладення договору про надання платіжних послуг надавач платіжних послуг повинен дотримуватися вимог законодавства, у тому числі законодавства у сфері захисту прав споживачів, у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

5. Вимоги цієї статті не поширюються на рекламу про платіжні послуги.

Стаття 31. Надання інформації під час виконання платіжних операцій

1. Перед ініціюванням платіжної операції надавач платіжних послуг платника зобов'язаний надати платнику на його запит наявну інформацію про:

1) максимальний час виконання платіжної операції;

2) комісійні винагороди та інші збори, які платник має сплатити у процесі виконання платіжної операції (за наявності технічної можливості кожна комісійна винагорода зазначається окремо), та загальну суму коштів, необхідних для виконання платіжної операції;

3) орієнтовний курс перерахунку іноземної валюти, що застосовується для виконання платіжної операції;

4) іншу необхідну інформацію на розсуд надавача платіжних послуг.

2. Після ініціювання платіжної інструкції надавач платіжних послуг зобов'язаний надати ініціатору у спосіб, визначений договором, таку інформацію:

1) дату і час отримання платіжної інструкції;

2) дату і час прийняття до виконання платіжної інструкції надавачем платіжних послуг платника;

3) інформацію про відмову надавача платіжних послуг платника у прийнятті платіжної інструкції до виконання (у разі відмови).

3. Якщо платіжна операція ініціюється через надавача послуги з ініціювання платіжної операції, надавач послуги з ініціювання платіжної операції негайно після ініціювання платіжної операції зобов'язаний надати платнику та отримувачу (за потреби) таку інформацію:

1) підтвердження про успішне ініціювання платіжної інструкції надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку платника;

2) відомості (посилання на них), які дають змогу платнику та отримувачу ідентифікувати платіжну операцію, а також отримувачу - ідентифікувати платника, та будь-які відомості, що супроводжують платіжну інструкцію;

3) суму платіжної операції;

4) суму всіх комісійних винагород надавача послуг з ініціювання платіжної операції, які будуть стягнуті з користувача під час виконання платіжної операції (за наявності технічної можливості розмір кожної комісійної винагороди зазначається окремо).

Надавач послуги з ініціювання платіжної операції також зобов'язаний забезпечити надання відомостей (посилання на них) про платіжну операцію надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку платника.

4. Після виконання платіжної операції надавач платіжних послуг платника зобов'язаний надати платнику у спосіб та в порядку, визначені договором, таку інформацію:

- 1) відомості, які дають змогу платнику ідентифікувати виконану платіжну операцію та інформацію про отримувача (за наявності технічної можливості);
- 2) суму платіжної операції у валюті рахунку платника та у валюті платіжної операції;
- 3) суму всіх комісійних винагород та зборів, що утримані з платника за виконання платіжної операції (за наявності технічної можливості розмір кожної комісійної винагороди зазначається окремо);
- 4) курс перерахунку іноземної валюти (якщо платнику надавалися послуги з виконання операцій з обміну іноземної валюти);
- 5) дату і час прийняття до виконання платіжної інструкції, дату валютування.

Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний надавати платнику інформацію, передбачену цією частиною, про кожну виконану платіжну операцію за його рахунком не менше одного разу протягом календарного місяця на безоплатній основі у спосіб, визначений договором про надання платіжних послуг.

5. Після виконання платіжної операції надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний надати отримувачу у спосіб, визначений договором, таку інформацію:

- 1) відомості, які дають змогу отримувачу ідентифікувати виконану платіжну операцію, інформацію про платника та інші відомості, що супроводжують платіжну інструкцію;
- 2) суму платіжної операції у валюті рахунку отримувача та у валюті платіжної операції;
- 3) суму всіх комісійних винагород та зборів, що утримані з отримувача за виконання платіжної операції (за наявності технічної можливості розмір кожної комісійної винагороди зазначається окремо);
- 4) курс перерахунку іноземної валюти (якщо платнику надавалися послуги з виконання операцій з обміну іноземної валюти);
- 5) дату і час зарахування коштів на рахунок отримувача, дату валютування.

Надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний надавати отримувачу інформацію, передбачену цією частиною, про кожну виконану платіжну операцію за його рахунком не менше одного разу протягом календарного місяця на безоплатній основі у спосіб, визначений договором про надання платіжних послуг.

6. Надавач платіжних послуг та користувач можуть передбачити в договорі стягнення з користувача плати за надання інформації частіше, ніж передбачено цим Законом, або за надання додаткової інформації, не передбаченої цим Законом. Розмір такої плати встановлюється згідно з тарифами, встановленими надавачем платіжних послуг, та має враховувати фактичні витрати надавача платіжних послуг на обробку та надання інформації.

Стаття 32. Інформування користувачів під час виконання платіжних операцій з використанням платіжних інструментів

1. Користувач відповідно до умов договору зобов'язаний надати надавачу платіжних послуг інформацію для здійснення контактів із ним, а надавач платіжних послуг зобов'язаний зберігати цю інформацію протягом строку дії договору.

2. Обов'язок надавача платіжних послуг щодо повідомлення користувача (у спосіб, визначений договором) про здійснені операції з використанням платіжного інструменту користувача є виконаним у разі:

- 1) інформування надавачем платіжних послуг користувача про кожну здійснену операцію відповідно до контактної інформації, наданої користувачем;
- 2) відмови користувача від отримання повідомлень надавача платіжних послуг про здійснені операції з використанням платіжного інструменту користувача, про що зазначено в договорі.

3. Надавач платіжних послуг зобов'язаний розглядати заяви (повідомлення) користувача щодо використання платіжного інструменту, помилкових, неналежних, неакцептованих платіжних операцій, ініційованих з використанням такого платіжного інструменту, надавати користувачу можливість одержувати інформацію про хід розгляду заяви (повідомлення) і повідомляти в письмовій формі про результати розгляду заяви (повідомлення) у строк, встановлений договором, але не більше строку, передбаченого законом для розгляду звернень (скарг) громадян.

Стаття 33. Достовірність реклами про платіжні послуги

1. Поширення в будь-якій формі та в будь-який спосіб надавачами платіжних послуг (іншими особами від імені та/або за дорученням надавачів платіжних послуг) неповної, неточної або недостовірної інформації (у тому числі в рекламі) про їхню діяльність у сфері надання платіжних послуг, про платіжні послуги, які вони надають, про умови отримання таких платіжних послуг, а також недобросовісна реклама у сфері платіжних послуг забороняються.

2. Надавачі платіжних послуг під час здійснення реклами повинні дотримуватися вимог законів України "Про рекламу", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" та інших законодавчих актів щодо реклами у сфері фінансових послуг.

Глава 2. Платіжні інструменти **Стаття 34. Види платіжних інструментів**

1. До платіжних інструментів належать:

- 1) прямий дебет;
- 2) кредитовий трансфер;
- 3) електронні платіжні засоби.

2. Національний банк України має право визначати інші види платіжних інструментів та порядок їх емісії.

Стаття 35. Порядок здійснення емісії платіжних інструментів

1. Емісія/надання користувачу платіжного інструменту здійснюється надавачем платіжних послуг на підставі договору, укладеного між надавачем платіжних послуг та користувачем.

2. Порядок емісії платіжних інструментів для використання в платіжних системах визначається правилами відповідних платіжних систем з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 36. Порядок використання платіжних інструментів

1. Порядок виконання операцій з використанням наданих користувачу платіжних інструментів та обмеження щодо таких операцій визначаються договором між надавачем платіжних послуг та користувачем з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Емітент та платник мають право узгодити в договорі певні ліміти виконання платіжних операцій, якщо платіжний інструмент використовується для цілей надання згоди платника на виконання платіжної операції.

3. Порядок використання платіжних інструментів у платіжних системах визначається правилами відповідних платіжних систем з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 37. Порядок здійснення еквайрингу

1. Еквайринг здійснюється еквайром на підставі договору, укладеного з отримувачем, з урахуванням вимог законодавства України.

2. У здійсненні еквайрингу щодо однієї платіжної операції може брати участь один або більше еквайрів.

3. Предметом еквайрингу можуть бути платіжні операції з переказу коштів та/або з видачі готівкових коштів з використанням платіжного пристрою.

4. Надання особою користувачам виключно супровідних технічних, технологічних та/або інформаційних послуг, у тому числі забезпечення та обслуговування платіжних пристроїв для виконання платіжних операцій, не вважається еквайрингом.

5. Порядок здійснення еквайрингу у платіжних системах визначається правилами відповідних платіжних систем з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

6. У разі виникнення ризику порушення прав користувачів внаслідок використання платіжних інструментів Національний банк України має право визначити порядок здійснення еквайрингу таких платіжних інструментів, у тому числі обмеження щодо порядку здійснення еквайрингу.

7. Еквайр та/або емітент за кожну платіжну операцію між ними із застосуванням платіжної картки прямо чи опосередковано (через третіх осіб) мають право сплачувати комісійну винагороду (далі - інтерчейндж).

Торговець сплачує еквайру комісійну винагороду та/або іншу плату за еквайринг відповідно до укладеного між ними договору (далі - плата за еквайринг).

Еквайр у разі зміни (збільшення або зменшення) розміру інтерчейнджу зобов'язаний здійснити відповідне корегування плати за еквайринг згідно з умовами та у порядку, встановленими договором між еквайром та торговцем.

Стаття 38. Особливості емісії електронних платіжних засобів, еквайрингу та розрахунків з їх використанням

1. Емісію електронних платіжних засобів має право здійснювати виключно емітент, авторизований для надання такої послуги.

2. Емітент має право емітувати електронні платіжні засоби для ініціювання платіжних операцій з рахунків платників, відкритих у цього емітента як надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку, в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.
3. Емітент має право емітувати електронні платіжні засоби для ініціювання платіжних операцій з рахунків платників, відкритих в іншого надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку, в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.
4. Емісія електронних платіжних засобів для використання в платіжній системі здійснюється емітентом, який уклав договір участі в платіжній системі відповідно до правил цієї платіжної системи.
5. У разі емісії електронного платіжного засобу для використання в платіжній системі вид електронного платіжного засобу, тип його носія ідентифікаційних даних (магнітна смуга, мікросхема тощо), реквізити, що наносяться на нього у графічному вигляді, та інші елементи визначаються оператором платіжної системи.
6. За згодою операторів платіжних систем один електронний платіжний засіб може використовуватися для ініціювання платіжних операцій у більш як одній платіжній системі відповідно до правил таких платіжних систем.
7. У разі емісії електронного платіжного засобу для використання у більш як одній платіжній системі емітент має право розміщувати на одному електронному платіжному засобі одночасно дві та більше торговельні марки (знаки для товарів і послуг) платіжних систем відповідно до договорів з операторами платіжних систем - власниками таких торговельних марок. Такі договори мають містити правила виконання операцій з використанням електронного платіжного засобу.
8. Електронний платіжний засіб може існувати в будь-якій формі, на будь-якому носії, що дає змогу зберігати інформацію, необхідну для ініціювання платіжної операції.
9. Електронні платіжні засоби використовуються для ініціювання платіжних операцій з рахунків платників.
10. Електронний платіжний засіб має містити реквізити, що дають змогу ідентифікувати його емітента, а також інші визначені Національним банком України обов'язкові реквізити.

У разі емісії електронного платіжного засобу для використання в платіжній системі електронний платіжний засіб має додатково містити реквізити, що дають

змогу ідентифікувати відповідну платіжну систему.

11. Електронний платіжний засіб має відповідати вимогам щодо захисту інформації, передбаченим цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

12. Електронний платіжний засіб, що використовується в платіжній системі, має відповідати вимогам щодо захисту інформації, передбаченим правилами платіжної системи, з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

13. Емітент має право випускати електронні платіжні засоби, які, крім платіжного додатка, мають нефінансові додатки та можуть містити ідентифікаційні дані, інформацію про пільги, страхування та іншу інформацію про держателя і дають змогу ідентифікувати їх держателів та обліковувати виконані ними операції із застосуванням таких електронних платіжних засобів у певних системах виплат, надання та обліку послуг, пільг, знижок тощо.

14. Емітент має право надати електронний платіжний засіб користувачу у власність або в користування у порядку, визначеному договором про надання платіжних послуг.

15. Використання електронного платіжного засобу за довіреністю не допускається, крім випадку емісії електронного платіжного засобу для довіреної особи.

16. Представник користувача має право отримати електронний платіжний засіб, персональний ідентифікаційний номер (далі - ПІН), індивідуальну облікову інформацію та/або іншу інформацію, що дає змогу ініціювати платіжні операції, за довіреністю, виданою користувачем та посвідченою у встановленому законодавством порядку. У такому разі емітент не несе відповідальності за проведення операцій з використанням такого електронного платіжного засобу, виданого представнику користувача за довіреністю.

У разі надання представнику користувача електронного платіжного засобу користувача за довіреністю емітент зобов'язаний надавати представнику користувача електронний платіжний засіб, ПІН, індивідуальну облікову інформацію та/або іншу інформацію, яка дає змогу ініціювати платіжні операції, у захищеному вигляді.

17. Емітенти мають право укладати договори з комерційними агентами про розповсюдження емітованих ними електронних платіжних засобів, якщо це не суперечить вимогам, що застосовуються до певних платіжних інструментів відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України, або

правилам платіжної системи. Розповсюдження електронних платіжних засобів через комерційних агентів не вважається їх емісією.

18. Якщо оператор створеної нерезидентом платіжної системи одночасно виконує функції емітента, він має право укладати з надавачами платіжних послуг договори про розповсюдження в Україні емітованих ним електронних платіжних засобів серед користувачів таких надавачів платіжних послуг.

19. Емітент зобов'язаний:

1) забезпечити, щоб індивідуальна облікова інформація користувача була недоступна жодним іншим сторонам, крім користувача (крім випадку, передбаченого частиною шістнадцятою цієї статті);

2) зберігати інформацію, надану користувачем для здійснення контактів із ним, протягом строку дії договору;

3) не надавати користувачу електронні платіжні засоби без відповідного запиту користувача, крім випадку надання користувачу електронного платіжного засобу на заміну раніше виданого електронного платіжного засобу;

4) забезпечити користувачу можливість безоплатно в будь-який час повідомити емітента про втрату електронного платіжного засобу, або втрату індивідуальної облікової інформації та не допускати будь-якого використання електронного платіжного засобу після отримання такого повідомлення;

5) забезпечити користувачу можливість у будь-який час повідомити емітента про необхідність розблокування або заміни (перевипуску) електронного платіжного засобу;

6) повідомляти користувача про виконання операцій з використанням електронного платіжного засобу.

У разі невиконання емітентом обов'язку з інформування користувача про виконані операції з використанням електронного платіжного засобу ризик збитків від виконання таких операцій несе емітент. Обов'язок емітента щодо повідомлення користувача про виконані операції з використанням електронного платіжного засобу користувача є виконаним у разі:

інформування емітентом користувача про кожну виконану операцію відповідно до контактної інформації, наданої користувачем;

відмови користувача від отримання повідомлень емітента про виконані операції з використанням електронного платіжного засобу користувача, про що зазначено в договорі про надання платіжних послуг;

7) реєструвати та протягом строку, передбаченого нормативно-правовими актами Національного банку України, зберігати інформацію, що підтверджує факт інформування емітентом користувача та користувачем емітента, надавати користувачу таку інформацію за його письмовим зверненням.

Під час реєстрації повідомлення користувача про втрату електронного платіжного засобу емітент зобов'язаний зазначити дату і час одержання повідомлення.

Втратою електронного платіжного засобу є неможливість здійснення користувачем контролю (володіння) за електронним платіжним засобом, неправомірне заволодіння та/або використання електронного платіжного засобу чи його реквізитів та/або індивідуальної облікової інформації.

Втратою індивідуальної облікової інформації є неможливість здійснення платником використання індивідуальної облікової інформації, неправомірне заволодіння та/або використання чи загроза заволодіння та/або використання іншими особами індивідуальної облікової інформації або її компонентів.

20. Користувач, якому наданий електронний платіжний засіб, зобов'язаний:

- 1) надати емітенту інформацію для здійснення контактів у порядку, визначеному договором;
- 2) зберігати та використовувати електронний платіжний засіб відповідно до вимог законодавства України та умов договору, укладеного з емітентом;
- 3) не допускати використання електронного платіжного засобу особами, які не мають на це права;
- 4) не повідомляти та іншим чином не розголошувати індивідуальну облікову інформацію та/або іншу інформацію, що дає змогу ініціювати платіжні операції;
- 5) негайно після того, як така інформація стала йому відома, повідомити емітента у спосіб та каналами зв'язку, передбаченими договором між емітентом та платником, про факт втрати електронного платіжного засобу та/або факт втрати індивідуальної облікової інформації.

21. Емітент має право:

- 1) заблокувати електронний платіжний засіб користувача після надходження повідомлення про втрату чи загрозу втрати електронного платіжного засобу або в інших випадках відповідно до умов договору та/або законодавства;

2) розблокувати електронний платіжний засіб, якщо втрата електронного платіжного засобу користувачем не підтвердилася або в інших випадках відповідно до умов договору та/або законодавства;

3) зупинити або припинити право користувача на використання електронного платіжного засобу у разі порушення користувачем умов його використання, визначених договором та/або законодавством. Зупинення або припинення права користувача на використання електронного платіжного засобу не припиняє зобов'язань користувача і емітента, що виникли до зупинення або припинення зазначеного права.

22. Національний банк України визначає порядок здійснення емісії та використання електронних платіжних засобів, обмеження щодо здійснення емісії та використання електронних платіжних засобів, у тому числі в платіжних системах.

23. Емітентам та еквайрам забороняється в будь-який спосіб обмежувати право користувача самостійно обирати для виконання платіжних операцій будь-який з електронних платіжних засобів, держателем яких він є, крім випадків, передбачених законодавством.

24. Емітент та еквайр мають право заохочувати користувача до використання певного електронного платіжного засобу для виконання конкретної платіжної операції.

25. Еквайр зобов'язаний ознайомити держателя електронного платіжного засобу з розміром власної комісійної винагороди за виконання платіжної операції (за наявності такої комісійної винагороди) безпосередньо перед ініціюванням такої операції. Держатель електронного платіжного засобу після отримання інформації про комісійну винагороду повинен мати змогу відмовитися від уже розпочатої платіжної операції.

26. Еквайр має право надавати інформацію держателю електронного платіжного засобу про розмір комісійної винагороди на екрані платіжного пристрою, друкувати на паперових документах за операціями з використанням електронних платіжних засобів, розміщувати в електронній або паперовій формі в місцях здійснення операцій або розрахунків з використанням електронного платіжного засобу.

27. Технологічним операторам забороняється застосовувати будь-яке обладнання, програмне забезпечення або процедури, що обмежують право користувача на використання будь-якого електронного платіжного засобу, випущеного певним емітентом, крім випадків, передбачених законодавством.

28. Торговці зобов'язані забезпечувати можливість здійснення безготівкових розрахунків за продані товари (надані послуги), у тому числі за допомогою електронних платіжних засобів та/або платіжних застосунків, та/або платіжних пристроїв. У разі надання можливості здійснювати безготівкові розрахунки за продані товари (надані послуги) за допомогою електронних платіжних засобів, що використовуються в платіжних системах, торговці зобов'язані забезпечувати можливість здійснення таких розрахунків з використанням електронних платіжних засобів не менше трьох платіжних систем, однією з яких є багатоемітентна платіжна система, створена резидентом України.

29. Торговцям забороняється:

1) у будь-який спосіб обмежувати право держателя електронного платіжного засобу обирати для здійснення розрахунків будь-який електронний платіжний засіб платіжних систем відповідно до абзацу першого частини двадцять восьмої цієї статті;

2) встановлювати будь-яку додаткову (супровідну) плату під час здійснення оплати за продані ними товари (надані послуги) з використанням електронних платіжних засобів, платіжних застосунків або платіжних пристроїв, у тому числі плату за використання певного електронного платіжного засобу, платіжного застосунку або платіжного пристрою;

3) встановлювати різні ціни на ті самі товари чи послуги у разі здійснення розрахунку за них у безготівковій формі порівняно з розрахунком готівковими коштами.

Торговці мають право заохочувати держателя до використання певного електронного платіжного засобу для здійснення розрахунків.

Терміни, до настання яких торговці мають забезпечити можливість здійснення безготівкових розрахунків (у тому числі з використанням електронних платіжних засобів, платіжних застосунків або платіжних пристроїв) за продані ними товари (надані послуги), визначаються Кабінетом Міністрів України. Контроль за дотриманням торговцями таких термінів здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, а контроль за забезпеченням захисту прав споживачів при здійсненні зазначених розрахунків - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів.

30. Учасники платіжних систем, якщо це не суперечить правилам відповідної платіжної системи, мають право укладати договори з іншими надавачами платіжних послуг, що не є учасниками цих платіжних систем, про видачу такими

надавачами готівки за електронними платіжними засобами, а також про внесення готівки з метою поповнення рахунку, операції за яким можуть здійснюватися з використанням електронного платіжного засобу, через власні каси або платіжні пристрої.

31. Переказ коштів між учасниками міжнародної платіжної системи за операціями із застосуванням електронних платіжних засобів, здійсненими їх держателями за межами України, а також за операціями, здійсненими в межах України держателями - нерезидентами України, проводиться у валюті, визначеній у договорі з оператором міжнародної платіжної системи.

32. Переказ коштів між учасниками платіжної системи за операціями із застосуванням емітованих резидентами електронних платіжних засобів, здійсненими в межах України, проводиться розрахунковим банком-резидентом.

33. Переказ коштів між учасниками міжнародної платіжної системи за операціями із застосуванням емітованих нерезидентами електронних платіжних засобів, здійсненими в межах України, та за операціями із застосуванням емітованих резидентами електронних платіжних засобів, здійсненими за межами України, проводиться через рахунки, відкриті в розрахунковому банку міжнародної платіжної системи, у валюті, визначеній у договорі між емітентом (еквайром) та оператором міжнародної платіжної системи.

34. Якщо валюта, в якій проводиться платіжна операція з використанням електронного платіжного засобу, не збігається з валютою, списаною з рахунку платника, надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку платника може виконати операції з купівлі, продажу, обміну необхідної валюти на валютному ринку України в порядку, встановленому Національним банком України, або провести внутрішній кліринг.

35. Учасники платіжних систем мають право формувати гарантійні депозити, використовувати гарантії, акредитиви та інші документарні форми забезпечення зобов'язань під час виконання платіжних операцій із застосуванням електронних платіжних засобів відповідно до правил платіжних систем.

Гарантійні депозити учасників платіжних систем для виконання платіжних операцій у межах України формуються в гривні та розміщуються на рахунках у Національному банку України або в банках України відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку України.

36. Розрахунки між еквайрами і торговцями за платіжними операціями із застосуванням електронних платіжних засобів, здійсненими резидентами і нерезидентами на території України, у тому числі в мережі Інтернет,

здійснюються виключно в гривні у порядку, встановленому договором між ними.

37. Національний банк України визначає порядок здійснення еквайрингу електронних платіжних засобів, обмеження щодо порядку здійснення еквайрингу, у тому числі в платіжних системах.

Глава 3. Порядок виконання платіжних операцій **Стаття 39. Загальні положення**

1. Положення цієї глави застосовуються до платіжних операцій, що виконуються на території України, у тому числі до тих, що розпочинаються або завершуються на території України.

Стаття 40. Платіжна інструкція

1. Форма та порядок надання платіжної інструкції визначаються в договорі між користувачем та надавачем платіжних послуг, якщо інше не передбачено законодавством.

2. Платіжна інструкція має містити інформацію, що дає змогу надавачу платіжних послуг ідентифікувати особу платника та отримувача за платіжною операцією, рахунки платника та отримувача, надавачів платіжних послуг платника та отримувача, суму платіжної операції та іншу інформацію (реквізити), необхідну для належного виконання платіжної операції.

3. Зазначена ініціатором у платіжній інструкції інформація має передаватися без змін незалежно від залучення до виконання платіжної операції надавачів платіжних послуг, задіяних як посередники, комерційні агенти, чи використання платіжних систем.

4. Надавач платіжних послуг платника приймає до виконання надану ініціатором платіжну інструкцію або відмовляє у її прийнятті в порядку, визначеному цим Законом.

5. Платіжна інструкція може бути відкликана в порядку, визначеному цим Законом.

6. Надавач платіжних послуг зобов'язаний забезпечити фіксування в операційно-обліковій системі дати і часу надходження платіжної інструкції, прийняття її до виконання (або відмови в її прийнятті), виконання платіжної інструкції.

7. Національний банк України у своїх нормативно-правових актах визначає обов'язкові реквізити платіжних інструкцій, особливості їх оформлення, захисту, прийняття до виконання.

Стаття 41. Порядок ініціювання платіжних операцій

1. Ініціатором платіжної операції може бути:

- 1) платник (у тому числі через надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції);
- 2) отримувач, обтяжувач - у випадках, передбачених договором з платником, та в інших випадках, передбачених законодавством;
- 3) стягувач, що отримує відповідне право виключно на підставі встановлених законом виконавчих документів, - у випадках, передбачених законодавством, або на підставі рішення суду, що набрало законної сили, або рішення керівника органу стягнення (його заступника або уповноваженої особи) - у випадках, передбачених Податковим кодексом України.

2. Ініціювання платіжної операції здійснюється шляхом:

- 1) надання ініціатором платіжної інструкції надавачу платіжних послуг, в якому відкрито його рахунок;
- 2) надання надавачем платіжних послуг з ініціювання платіжної операції платіжної інструкції платника надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку платника на підставі наданої платником цьому надавачу платіжних послуг з ініціювання платіжної операції згоди на ініціювання такої платіжної операції;
- 3) надання платником платіжної інструкції та готівкових коштів для виконання платіжної операції, у тому числі за допомогою платіжного пристрою;
- 4) використання користувачем платіжного інструменту для виконання платіжної операції;
- 5) надання платником, що є власником електронних грошей, платіжної інструкції, у тому числі шляхом використання платіжного інструменту, емітенту електронних грошей щодо виконання платіжної операції з використанням електронних грошей;
- 6) надання користувачем платіжної інструкції відповідному учаснику платіжної системи, у тому числі шляхом використання певного платіжного інструменту, в порядку, визначеному правилами цієї платіжної системи.

3. Стягувач має право надавати платіжну інструкцію надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку платника.

4. Звернення стягнення на предмет обтяження, яким є майнові права на грошові кошти на рахунку платника, здійснюється обтяжувачем шляхом надання ним платіжної інструкції надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку такого платника відповідно до умов договору між обтяжувачем та платником.

5. Національний банк України визначає вимоги щодо порядку ініціювання платіжних операцій.

6. Ініціювання платіжної операції є завершеним з моменту прийняття платіжної інструкції до виконання надавачем платіжних послуг платника.

Стаття 42. Згода платника на виконання платіжної операції

1. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний отримати згоду платника на виконання кожної платіжної операції, крім випадків, передбачених цим Законом.

2. Надавач платіжних послуг може передбачити в договорі з платником виконання платіжних операцій, пов'язаних між собою спільними ознаками, у визначений період часу (далі - пов'язані між собою платіжні операції). У такому разі згода надається перед виконанням першої платіжної операції.

3. Порядок надання згоди на виконання платіжної операції визначається договором між платником та надавачем платіжних послуг платника.

4. Платіжна операція вважається акцептованою після надання платником згоди на її виконання. Якщо немає згоди платника на виконання платіжної операції, - така операція вважається неакцептованою, якщо інше не передбачено цим Законом.

5. Надавач платіжних послуг платника за виконання неакцептованих платіжних операцій несе відповідальність, передбачену цим Законом.

6. Згода на виконання платіжної операції (пов'язаних між собою платіжних операцій) може бути надана платником надавачу платіжних послуг платника особисто, через надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції або через отримувача.

7. Згода на виконання платіжної операції (пов'язаних між собою платіжних операцій) може бути відкликана платником у будь-який час, але не пізніше настання моменту безвідкличності платіжної інструкції відповідно до цього Закону.

8. У разі відкликання згоди на виконання платіжної операції така платіжна операція вважається неакцептованою. У разі відкликання згоди на виконання пов'язаних між собою платіжних операцій такі подальші виконані платіжні

операції вважаються неакцептованими.

9. Форма та порядок надання розпорядження платника про відкриття згоди на виконання платіжної операції визначаються договором між платником та надавачем платіжних послуг платника.

10. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний фіксувати в операційно-обліковій системі час отримання згоди платника на виконання платіжної операції (пов'язаних між собою платіжних операцій), а також розпорядження платника про відкриття згоди на виконання платіжної операції (пов'язаних між собою платіжних операцій).

11. Платіжні операції, ініційовані стягувачем у передбачених законодавством випадках на підставі виконавчих документів або на підставі рішення суду, що набрало законної сили, або рішення керівника органу стягнення (його заступника або уповноваженої особи) відповідно до Податкового кодексу України, не потребують надання платником згоди на їх виконання.

12. Платіжні операції, ініційовані обтяжувачем з метою звернення стягнення на предмет обтяження, яким є майнові права на грошові кошти на рахунку платника, не потребують надання платником згоди на їх виконання, за умови повідомлення платником надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку платника про таке обтяження.

Стаття 43. Прийняття до виконання платіжної інструкції

1. Надавач платіжних послуг зобов'язаний прийняти до виконання надану ініціатором платіжну інструкцію, за умови що платіжна інструкція оформлена належним чином та немає законних підстав для відмови в її прийнятті.

2. Надавач платіжних послуг платника у разі ініціювання дебетового, кредитового переказу та/або примусового списання (стягнення) зобов'язаний перевірити в платіжній інструкції відповідність зазначених у ній номера рахунку платника або унікального ідентифікатора та коду платника (коду юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України або податкового номера або серії (за наявності) та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) і прийняти до виконання платіжну інструкцію лише в разі їх збігу.

Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний перевірити реквізити платіжної інструкції на переказ коштів без відкриття рахунку відповідно до

вимог, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України.

У разі недотримання зазначених вимог відповідальність за шкоду, заподіяну платнику, несе надавач платіжних послуг платника.

3. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний прийняти до виконання платіжну інструкцію, що надійшла до нього протягом операційного часу, у той самий операційний день.

4. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний прийняти до виконання платіжну інструкцію, що надійшла до нього після закінчення операційного часу, не пізніше наступного операційного дня.

5. Платник, який надає платіжну інструкцію, та надавач платіжних послуг платника можуть узгодити інший строк (день) прийняття до виконання наданої платіжної інструкції. У такому разі платіжна інструкція має бути виконана в узгоджений строк (день), за умови дотримання інших вимог щодо її прийняття до виконання.

6. Зазначення платником у платіжній інструкції дати валютування не впливає на порядок прийняття до виконання платіжної інструкції надавачем платіжних послуг платника.

Стаття 44. Відмова у прийнятті платіжної інструкції

1. Надавач платіжних послуг має право відмовити ініціатору у прийнятті наданої платіжної інструкції лише за наявності законних підстав для відмови.

2. Якщо надавач платіжних послуг відмовляє у прийнятті наданої ініціатором платіжної інструкції, він повинен негайно повідомити про це ініціатора із зазначенням причини відмови та обов'язковим посиланням на норми законодавства.

3. У разі відмови надавача платіжних послуг у прийнятті наданої ініціатором платіжної інструкції з будь-яких причин така платіжна інструкція вважається неприйнятною до виконання.

4. Надавач платіжних послуг несе передбачену законодавством відповідальність за шкоду, заподіяну ініціатору у разі відмови у прийнятті наданої ним платіжної інструкції без законних підстав.

Стаття 45. Відкликання платіжної інструкції

1. Платіжна інструкція може бути відкликана:

- 1) платником - під час дебетового або кредитового переказу до моменту списання коштів з рахунку платника, за умови погодження з надавачем платіжних послуг платника, а в разі ініціювання дебетового переказу - додатково, за умови погодження з отримувачем;
 - 2) отримувачем - під час дебетового переказу до моменту списання коштів з рахунку платника, за умови погодження з надавачем платіжних послуг платника;
 - 3) стягувачем або обтяжувачем - до моменту списання коштів з рахунку платника;
 - 4) платником - до настання дати валютування, за умови надання розпорядження про відкликання платіжної інструкції до кінця операційного часу, що передує даті валютування.
2. Після списання коштів з рахунку платника або настання дати валютування платіжної інструкції для ініціатора настає момент безвідкличності платіжної інструкції.
 3. Платіжна інструкція може бути відкликана тільки в повній сумі.
 4. Надавач платіжних послуг платника не має права виконувати платіжну операцію, якщо платіжна інструкція відкликана відповідно до положень цієї статті.
 5. Для відкликання платіжної інструкції особа, яка відповідно до частини першої цієї статті має право на відкликання платіжної операції, надає надавачу платіжних послуг розпорядження за формою та в порядку, визначеними в договорі з надавачем платіжних послуг.
 6. Надавач платіжних послуг зобов'язаний фіксувати дату і час отримання ним розпорядження про відкликання платіжної інструкції в операційно-обліковій системі.
 7. З відкликанням платіжної інструкції одночасно відкликається згода платника на виконання платіжної операції (за наявності), а в разі відкликання згоди платника на виконання платіжної операції - платіжна інструкція.
 8. Настання моменту безвідкличності платіжної інструкції в платіжній системі може визначатися правилами відповідної платіжної системи.
 9. Якщо платіжна операція ініціюється через надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції, платник не має права відкликати платіжну інструкцію після надання надавачу платіжних послуг з ініціювання платіжної

операції згоди на ініціювання такої платіжної операції.

Стаття 46. Порядок виконання платіжних операцій

1. Порядок виконання платіжних операцій, у тому числі обмеження щодо виконання платіжних операцій з використанням конкретних платіжних інструментів, визначається цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Виконання платіжних операцій у платіжній системі здійснюється відповідно до правил такої платіжної системи з урахуванням вимог цього Закону.

Виконання платіжних операцій з цифровими грошима здійснюється відповідно до правил, визначених Національним банком України.

2. Надавач платіжних послуг має право виконувати платіжні операції користувачів за допомогою/з використанням однієї чи кількох платіжних систем, учасником яких він є, або залучати для виконання платіжних операцій інших надавачів платіжних послуг як посередників.

3. Надавачі платіжних послуг виконують платіжні інструкції відповідно до черговості їх надходження (крім випадків, установлених законом) та виключно в межах залишку коштів на рахунку платника, крім випадків виконання платіжної операції за рахунок наданого платнику кредиту.

Порядок визначення залишку коштів на рахунку платника встановлюється Національним банком України.

4. У разі недостатності на рахунку платника коштів для виконання в повному обсязі платіжної інструкції стягувача на момент її надходження до надавача платіжних послуг платника надавач платіжних послуг здійснює часткове виконання платіжної інструкції стягувача шляхом виконання платіжної операції в сумі коштів, що знаходяться на рахунку платника (з урахуванням коштів, що надійдуть протягом операційного дня).

5. Незалежно від особи ініціатора надавачі платіжних послуг не ведуть облік платіжних інструкцій ініціаторів у разі відсутності (недостатності) коштів на рахунках платників, якщо інше не передбачено договором між платником та надавачем платіжних послуг. За наявності такого положення в договорі надавачі платіжних послуг зобов'язані повідомляти платників про невиконані платіжні інструкції з отриманням від них письмового повідомлення (в паперовому або електронному вигляді) про отримання такого повідомлення.

6. Надавач платіжних послуг отримувача у разі виконання дебетового, кредитового переказу та/або примусового списання з метою встановлення належного отримувача коштів за платіжною операцією зобов'язаний перевірити в платіжній інструкції відповідність номера рахунку або унікального ідентифікатора отримувача та коду отримувача (коду юридичної особи (відокремленого підрозділу юридичної особи) згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України або податкового номера або серії (за наявності) та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган та мають відмітку у паспорті) і зарахувати кошти за платіжною операцією на рахунок отримувача лише в разі їх збігу.

У разі невідповідності номера рахунку/унікального ідентифікатора та коду отримувача надавач платіжних послуг отримувача має право зупинити проведення платіжної операції на строк до чотирьох робочих днів та зарахувати кошти на рахунок до з'ясування для встановлення належного отримувача. У разі неможливості встановлення належного отримувача надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний не пізніше четвертого робочого дня повернути кошти надавачу платіжних послуг платника із зазначенням причини повернення.

Надавач платіжних послуг отримувача має право не уточнювати номер рахунку/унікальний ідентифікатор та код отримувача. У такому разі надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний повернути кошти надавачу платіжних послуг платника не пізніше наступного робочого дня після їх надходження із зазначенням причини повернення.

У разі недотримання зазначених вимог відповідальність за шкоду, заподіяну користувачам, несе надавач платіжних послуг отримувача.

7. Якщо платіжна операція ініціюється отримувачем з використанням електронного платіжного засобу та її точна сума невідома платнику в момент надання ним згоди на виконання платіжної операції, надавач платіжних послуг платника має право заблокувати кошти на рахунку платника лише за умови, що платник надав згоду на блокування певної суми коштів.

Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний негайно розблокувати кошти на рахунку платника після отримання ним інформації про точну суму платіжної операції, але в будь-якому разі не пізніше моменту отримання ним платіжної інструкції від отримувача щодо виконання такої платіжної операції.

8. Надавач платіжних послуг вважається таким, що виконав належним чином платіжну операцію, якщо така операція виконана на користь отримувача

відповідно до унікального ідентифікатора, зазначеного ініціатором у платіжній інструкції.

9. Надавач платіжних послуг не несе відповідальності перед користувачами за невиконання або неналежне виконання платіжної операції, якщо ініціатором допущено помилку в унікальному ідентифікаторі.

10. У разі виконання платіжної операції відповідно до унікального ідентифікатора, в якому допущено помилку, надавач платіжних послуг платника і надавач платіжних послуг отримувача зобов'язані співпрацювати з платником та вжити заходів до повернення платнику відповідної суми платіжної операції.

11. Якщо повернення суми платіжної операції відповідно до частини десятої цієї статті неможливе, надавач платіжних послуг платника зобов'язаний на письмовий запит платника надати йому всю доступну інформацію щодо виконання платіжної операції, яка може бути потрібна платнику для повернення суми платіжної операції в судовому порядку.

Стаття 47. Строки виконання платіжних операцій та доступність коштів

1. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний виконати платіжну інструкцію ініціатора протягом операційного дня з моменту прийняття ним до виконання платіжної інструкції.

2. У разі зазначення платником у платіжній інструкції дати валютування надавач платіжних послуг платника зобов'язаний забезпечити зарахування суми коштів за платіжною операцією на рахунок надавача платіжних послуг отримувача протягом операційного дня в зазначену дату валютування.

До настання дати валютування сума платіжної операції обліковується на рахунку надавача платіжних послуг платника.

3. Надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний забезпечити зарахування суми коштів за платіжною операцією на рахунок отримувача або виплату отримувачу суми платіжної операції в готівковій формі протягом операційного дня надходження коштів на рахунок надавача платіжних послуг отримувача.

4. У разі виконання платіжної операції в межах одного надавача платіжних послуг такий надавач платіжних послуг зобов'язаний забезпечити зарахування суми коштів за платіжною операцією на рахунок отримувача або виплату отримувачу суми платіжної операції в готівковій формі протягом операційного дня, в який прийнято до виконання платіжну інструкцію.

5. Надавач платіжних послуг зобов'язаний забезпечити доступність для користувача коштів за платіжною операцією негайно після їх зарахування на рахунок користувача.
6. Строки виконання платіжних операцій у платіжних системах встановлюються правилами платіжних систем, але не можуть перевищувати строків, визначених цим Законом.
7. Надавачі платіжних послуг та користувачі мають право визначити в договорі про надання платіжних послуг інші строки виконання платіжних операцій та/або умови доступності коштів з урахуванням положень цього Закону.
8. У разі ініціювання платіжної операції отримувачем надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний забезпечити надання/передавання платіжної інструкції надавачу платіжних послуг платника в межах строків, погоджених з отримувачем для забезпечення виконання платіжної операції, у визначену в платіжній інструкції дату.

Стаття 48. Сума платіжної операції

1. Надавачі платіжних послуг зобов'язані забезпечити виконання платіжної операції в повній сумі, зазначеній у платіжній інструкції, якщо інше не визначено цим Законом або договором між надавачем платіжної послуги та користувачем.
2. Сума платіжної операції, що обліковується на рахунку надавача платіжних послуг платника, з моменту прийняття до виконання платіжної інструкції до настання дати валютування не може бути об'єктом примусового списання (стягнення).

Стаття 49. Порядок завершення платіжних операцій

1. Платіжна операція вважається завершеною в момент зарахування суми платіжної операції на рахунок отримувача або видачі суми платіжної операції отримувачу в готівковій формі.

Платіжна операція з використанням електронних грошей вважається завершеною в момент зарахування суми платіжної операції на електронний гаманець отримувача.

2. Порядок завершення платіжної операції в платіжній системі визначається правилами платіжної системи з урахуванням положень цього Закону.
3. У разі неможливості здійснення надавачем платіжних послуг отримувача виплати суми платіжної операції, що має бути сплачена в готівковій формі, через неявку отримувача протягом 30 робочих днів з дня надходження цієї суми до

надавача платіжних послуг отримувача або з дня зазначеної платником дати валютування надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний протягом трьох робочих днів повернути суму платіжної операції надавачу платіжних послуг платника.

Надавач платіжних послуг платника протягом п'яти робочих днів після зарахування на його рахунок коштів, повернутих надавачем платіжних послуг отримувача за платіжною операцією, сума якої не виплачена в готівковій формі через неявку отримувача, зобов'язаний повідомити платника про повернення таких коштів у порядку, встановленому договором про надання платіжних послуг.

4. У разі неможливості здійснення учасниками платіжної системи виплати суми платіжної операції, що має бути сплачена в готівковій формі, через неявку отримувача протягом 30 робочих днів з дня надходження цієї суми такий учасник платіжної системи зобов'язаний протягом трьох робочих днів ініціювати повернення суми платіжної операції платнику.

5. Надавачі платіжних послуг за недотримання встановлених цією статтею строків несуть відповідальність згідно із законодавством.

Стаття 50. Порядок проведення розрахунків між надавачами платіжних послуг за платіжними операціями користувачів

1. Небанківські надавачі платіжних послуг забезпечують виконання платіжних операцій користувачів через розрахункові рахунки, відкриті в банках або в розрахунковому банку платіжної системи, учасниками якої вони є.

2. Розрахунки між небанківськими надавачами платіжних послуг для забезпечення виконання платіжних операцій користувачів (крім платіжних операцій у межах одного надавача платіжних послуг) здійснюються шляхом проведення суми платіжної операції між розрахунковими рахунками небанківських надавачів платіжних послуг, що відкриті в банках (розрахунковому банку платіжної системи).

3. Банки забезпечують виконання платіжних операцій своїх клієнтів, у тому числі операцій небанківських надавачів платіжних послуг, шляхом виконання міжбанківських платіжних операцій або платіжних операцій, що виконуються в межах одного банку.

4. Банки виконують міжбанківські платіжні операції шляхом:

1) проведення суми платіжної операції через кореспондентські рахунки, що відкриваються банками в Національному банку України;

2) проведення суми платіжної операції через кореспондентські рахунки, що відкриваються банками в інших банках або в розрахунковому банку платіжної системи.

5. Порядок виконання міжбанківських платіжних операцій встановлюється Національним банком України.

6. Банки здійснюють платіжні операції з розрахункових, кореспондентських рахунків надавачів платіжних послуг у межах залишку коштів на таких рахунках, крім випадків надання банком, у якому відкритий розрахунковий рахунок, кредиту надавачу платіжних послуг.

7. Виконання розрахунків за платіжними операціями в платіжних системах здійснюється відповідно до правил платіжних систем з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 51. Порядок здійснення моніторингу та реконсиляції платіжних операцій

1. Надавачі платіжних послуг зобов'язані здійснювати моніторинг платіжних операцій користувачів відповідно до внутрішнього порядку управління операційними ризиками та ризиками інформаційної безпеки з метою ідентифікації неакцептованих, помилкових та неналежних платіжних операцій, суб'єктів таких операцій та забезпечувати вжиття заходів для запобігання або припинення таких операцій.

2. Надавач платіжних послуг має право доручити виконання функції моніторингу третій особі, за умови забезпечення збереження конфіденційності інформації, якщо таке делегування не призводить до перенесення відповідальності надавача платіжних послуг перед користувачами.

3. Надавачі платіжних послуг зобов'язані регулярно здійснювати реконсиляцію платіжних операцій користувачів відповідно до внутрішнього порядку управління операційними ризиками та ризиками інформаційної безпеки.

4. Національний банк України має право встановлювати вимоги до порядку здійснення моніторингу та реконсиляції платіжних операцій надавачами платіжних послуг.

Стаття 52. Порядок повернення коштів за платіжними операціями, ініційованими отримувачем

1. Платник має право на відшкодування суми виконаної акцептованої платіжної операції, ініційованої отримувачем, за умови одночасного виконання таких умов:

- 1) згода платника на виконання платіжної операції не містить точної суми платіжної операції;
 - 2) сума платіжної операції перевищує максимальну суму платіжних операцій, визначену умовами договору між платником та отримувачем, про які платник повідомив надавача платіжних послуг платника.
2. На письмовий запит надавача платіжних послуг платник зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня отримання запиту надати в паперовій або електронній формі підтвердження дотримання умов, передбачених частиною першою цієї статті.
3. Платник протягом 60 календарних днів після списання коштів з його рахунку має право подати письмовий запит до надавача платіжних послуг платника з вимогою відшкодування суми платіжної операції згідно з положеннями цієї статті. Форма та порядок подання запиту з вимогою відшкодування суми платіжної операції визначаються договором між платником та надавачем платіжних послуг. Надавач платіжних послуг повинен фіксувати дату і час отримання запиту з вимогою відшкодування суми платіжної операції в операційно-обліковій системі.
4. Надавач платіжних послуг платника зобов'язаний протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту платника відшкодувати йому суму платіжної операції або надати обґрунтовану відмову у відшкодуванні. Платіжна операція відшкодовується в повному обсязі.
5. Платник має право оскаржити відмову у відшкодуванні суми платіжної операції в судовому порядку.
6. Надавач платіжних послуг платника має право на отримання від отримувача відшкодування суми сплаченої платнику оскарженої платіжної операції в судовому порядку.

Глава 4. Порядок отримання надавачами платіжних послуг доступу до рахунків користувачів (відкритий банкінг)Стаття 53. Загальні положення

1. Надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язані у порядку, встановленому Національним банком України, забезпечувати можливість постійного доступу в режимі реального часу до рахунків (крім кореспондентських рахунків банку та розрахункового рахунку надавача платіжних послуг) своїх користувачів банкам та іншим надавачам платіжних послуг, що отримали право на надання нефінансових платіжних послуг (далі у цій статті - сторонні надавачі платіжних послуг).

2. Для забезпечення права такого доступу стороннього надавача платіжних послуг до рахунку користувача надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язаний перед наданням доступу отримати згоду користувача щодо:

1) конкретного стороннього надавача платіжних послуг, якому він надає згоду на доступ;

2) конкретного рахунку, до якого він надає згоду на доступ;

3) конкретної послуги, на яку він надає свою згоду, та/або конкретного обсягу інформації щодо такого рахунку.

3. Порядок надання (відкликання) згоди користувача на надання доступу до свого рахунку для сторонніх надавачів платіжних послуг визначається договором між користувачем та надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку.

Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язаний забезпечити фіксування в операційно-обліковій системі фактів надання/відкликання користувачем згоди на надання доступу до свого рахунку.

4. Перед наданням сторонньому надавачу платіжних послуг доступу до рахунку користувача надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язаний перевірити авторизацію діяльності такого стороннього надавача платіжних послуг щодо відповідної платіжної послуги у порядку, встановленому Національним банком України (далі - перевірка відомостей у Реєстрі).

Надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку заборонено надавати доступ до рахунку користувача стороннім надавачам платіжних послуг, які не пройшли перевірку відомостей у Реєстрі.

5. Надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку заборонено надавати доступ до рахунків користувачів стороннім надавачам платіжних послуг у разі невиконання/невідповідності умов надання доступу, визначених цим Законом.

Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку несе відповідальність за шкоду, заподіяну користувачу в разі недотримання ним умов надання доступу до рахунку, відповідно до законодавства.

6. Надання надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку доступу до рахунків користувачів стороннім надавачам платіжних послуг не потребує встановлення договірних відносин між такими надавачами платіжних послуг.

7. Надання користувачу сторонніми надавачами платіжних послуг інформації за його рахунками здійснюється на підставі договору про надання послуг.

8. Національний банк України визначає умови доступу сторонніх надавачів платіжних послуг до рахунків користувачів та обов'язкові вимоги щодо способів захисту та обміну інформацією між користувачами, надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунку та сторонніми надавачами платіжних послуг у процесі доступу до рахунків користувачів.

Стаття 54. Надання послуги з ініціювання платіжної операції

1. Платник має право залучити для ініціювання платіжної операції (крім ініціювання платіжної операції з кореспондентського рахунку банку та розрахункового рахунку надавача платіжних послуг) надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції.

2. Послуга з ініціювання платіжної операції не надається, якщо до рахунку платника немає доступу в режимі реального часу.

3. Надавач послуг з ініціювання платежу під час надання послуг з ініціювання платіжної операції зобов'язаний:

1) забезпечити недоступність індивідуальної облікової інформації користувачів будь-яким іншим сторонам, крім користувача та надавача платіжних послуг, який надав їх користувачу, та передавання їх надавачем послуг з ініціювання платіжної операції лише захищеними каналами зв'язку з урахуванням вимог цього Закону;

2) забезпечити надання будь-якої іншої інформації про користувача, отриманої під час надання послуги з ініціювання платіжної операції, лише отримувачу та лише за згодою користувача;

3) щоразу під час ініціювання платіжної операції ідентифікувати себе перед надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку та забезпечувати безпечний обмін інформацією з надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку, платником та отримувачем лише захищеними каналами зв'язку з урахуванням вимог цього Закону.

4. Під час надання послуг з ініціювання платіжної операції надавач послуг з ініціювання платіжної операції не має права:

1) отримувати чи утримувати з користувача будь-які кошти у зв'язку з платіжною операцією;

2) зберігати будь-які вразливі платіжні дані користувача;

3) запитувати у користувача будь-яку інформацію, не пов'язану з наданням послуги з ініціювання платіжної операції;

4) змінювати суму або будь-які інші параметри платіжної інструкції.

5. За умови надання платником згоди на виконання платіжної операції згідно з цим Законом надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язаний:

1) здійснювати безпечний обмін інформацією з надавачем послуг з ініціювання платежу лише захищеними каналами зв'язку з дотриманням вимог цього Закону;

2) негайно після отримання платіжної інструкції від надавача послуг з ініціювання платіжної операції надати (або зробити доступною) йому всю доступну інформацію про ініціювання такої платіжної операції та її виконання;

3) виконувати платіжні інструкції, надані через надавача послуг з ініціювання платіжної операції, на тих самих умовах, що й платіжні інструкції, надані безпосередньо платником, зокрема в частині строків оброблення, пріоритету виконання або стягнення плати за надання послуг.

Стаття 55. Надання послуги з надання відомостей з рахунків

1. Користувач має право залучити надавача послуг з надання відомостей з рахунків для отримання відомостей з рахунків, відкритих користувачем в інших надавачів платіжних послуг з обслуговування рахунку.

2. Послуга з надання відомостей з рахунків не надається, якщо до рахунку користувача немає доступу в режимі реального часу.

3. Надавач послуг з надання відомостей з рахунків:

1) має право надавати послугу лише за згодою користувача;

2) має право отримувати доступ до інформації лише щодо рахунків користувача та пов'язаних із ними платіжних операцій, визначених користувачем;

3) зобов'язаний забезпечити недоступність індивідуальної облікової інформації користувача будь-яким іншим сторонам, крім користувача та особи, яка надала їх користувачу, та їх передавання лише захищеними каналами зв'язку з урахуванням вимог цього Закону;

4) зобов'язаний ідентифікувати себе перед надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку під час кожної взаємодії (сеансу зв'язку) та забезпечувати захист під час обміну інформацією з надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку, використовуючи канали зв'язку, вимоги до яких

встановлені цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Надавач послуги з надання відомостей з рахунків під час надання такої послуги не має права:

- 1) запитувати будь-які вразливі платіжні дані користувача, пов'язані з його рахунками;
- 2) запитувати у користувача будь-яку інформацію, не пов'язану з наданням послуги з надання відомостей з рахунків.

Ім'я власника рахунку та номер рахунку/платіжної картки виключно, без решти необхідних реквізитів для виконання платіжної операції, не є вразливими платіжними даними. Вичерпний перелік вразливих платіжних даних визначається Національним банком України.

5. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язаний:

- 1) забезпечувати захист інформації під час обміну з надавачем послуг з надання відомостей з рахунків відповідно до вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України;
- 2) виконувати запити щодо надання відомостей з рахунків, надані через надавача послуги з надання відомостей з рахунків на тих самих умовах, що й запити, надіслані безпосередньо користувачем.

Стаття 56. Підтвердження доступності коштів на рахунку

1. Емітент електронного платіжного засобу має право на отримання від надавачів платіжних послуг з обслуговування рахунку підтвердження щодо доступності на рахунках платника суми коштів, необхідної для виконання платіжної операції, при дотриманні усіх таких умов:

- 1) якщо до початку платіжної операції платник надав емітенту згоду на здійснення запиту про підтвердження доступності коштів на конкретному рахунку, відкритому у конкретного надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку;
- 2) якщо платник ініціював платіжну операцію з використанням наданого емітентом електронного платіжного засобу на суму, доступність якої має бути підтверджена на запит емітента;
- 3) якщо емітент ідентифікує себе перед іншим надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку під час кожного запиту про підтвердження доступності

коштів та забезпечує захист інформації під час здійснення обміну інформацією з надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку лише захищеними каналами зв'язку з урахуванням вимог цього Закону.

2. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку має право надати емітенту підтвердження доступності коштів на рахунку платника лише з дотриманням таких умов:

1) якщо рахунок платника доступний у режимі реального часу в момент надходження запиту;

2) якщо платник надав надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку згоду на надання інформації на запити конкретного емітента щодо сум ініційованих платником платіжних операцій (згода платника має надаватися перед першим запитом емітента про підтвердження доступності коштів на рахунку платника).

3. У разі дотримання зазначених у цій статті умов надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язаний негайно надати відповідь на запит емітента про підтвердження доступності конкретної суми коштів на рахунку платника у форматі "так" або "ні".

Відповідь надавача платіжних послуг з обслуговування рахунку не повинна містити іншої інформації, у тому числі виписки та/або балансу за рахунком платника.

4. Емітент не має права зберігати або використовувати отриману на його запит інформацію для цілей інших, ніж виконання платіжної операції, ініційованої з використанням наданого ним платнику платіжного інструменту.

5. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку не має права блокувати кошти на рахунку платника у відповідь на запит емітента про підтвердження доступності коштів на рахунку.

Глава 5. Електронні та цифрові гроші **Стаття 57. Емітенти електронних грошей**

1. Емітентами електронних грошей в Україні можуть бути виключно такі особи:

1) банки;

2) установи електронних грошей;

3) філії іноземних платіжних установ;

4) оператори поштового зв'язку;

5) Національний банк України;

6) органи державної влади, органи місцевого самоврядування.

2. Для набуття статусу емітента електронних грошей та отримання права на надання послуги з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима, у тому числі відкриття та обслуговування електронних гаманців, особа (крім Національного банку України, банків, органів державної влади, органів місцевого самоврядування) має отримати ліцензію Національного банку України на надання платіжних послуг у порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Емітент електронних грошей має право розпочати діяльність з електронними грошима, передбачену ліцензією на надання платіжних послуг, після внесення відомостей про нього (з переліком дозволених видів діяльності) до Реєстру в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 58. Винятки з поняття електронних грошей

1. До електронних грошей не належать будь-які одиниці вартості, що:

1) обліковуються суб'єктом господарювання, який їх випустив, або містяться на будь-якому фізичному носії і використовуються в обмежений спосіб, зокрема дають змогу їх держателю придбавати товари і послуги лише у суб'єкта господарювання, який випустив такі одиниці вартості, незалежно від місцезнаходження такого суб'єкта господарювання;

2) використовуються абонентом оператора телекомунікацій для оплати та споживання цифрового контенту за допомогою будь-якого телекомунікаційного, цифрового пристрою, за умови що вартість таких послуг включена оператором до рахунка абонента за телекомунікаційні послуги.

2. Національний банк України має право встановлювати інші винятки з поняття електронних грошей.

Стаття 59. Випуск та погашення електронних грошей

1. Для використання на території України емітенти електронних грошей мають право здійснювати випуск електронних грошей, номінованих виключно у гривні.

2. Випуск електронних грошей, номінованих у гривні, здійснюється емітентами електронних грошей, що є резидентами.

3. Емітент електронних грошей має право випускати електронні гроші на суму, що не перевищує суми отриманих ним від користувача коштів.

Емітент електронних грошей бере на себе зобов'язання з їх погашення на вимогу користувача.

4. Користувачі мають право отримувати та використовувати електронні гроші, номіновані в іноземній валюті, випущені емітентами-нерезидентами за межами України.

Платіжні операції з використанням електронних грошей, номінованих в іноземній валюті, виконуються з дотриманням валютного законодавства України.

Порядок використання електронних грошей, номінованих в іноземній валюті, встановлюється Національним банком України.

5. Умови випуску, використання та погашення електронних грошей визначаються внутрішніми положеннями емітента з урахуванням вимог нормативно-правових актів Національного банку України та зазначаються в договорі про надання платіжних послуг, укладеному між емітентом електронних грошей та користувачем.

Інформація щодо таких умов, у тому числі щодо розміру плати за погашення електронних грошей, має надаватися користувачу перед укладенням договору.

6. Емітент має право встановлювати граничний строк обігу випущених ним електронних грошей з моменту їх надання користувачу, що не може бути меншим за строк дії договору, укладеного між емітентом електронних грошей та користувачем.

Емітент електронних грошей не має права стягувати плату за погашення електронних грошей до закінчення строку дії договору, укладеного між емітентом електронних грошей та користувачем.

7. Порядок випуску та погашення електронних грошей, обмеження щодо використання електронних грошей, а також особливості виконання платіжних операцій з використанням електронних грошей визначаються цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

8. Випуск електронних грошей здійснюється емітентом електронних грошей шляхом їх надання користувачам відповідно до умов договору.

Споживачі мають право отримувати електронні гроші в обмін на готівкові кошти або кошти, перераховані з поточних або платіжних рахунків.

Користувачі, які є суб'єктами господарювання, та користувачі, які є органами державної влади або органами місцевого самоврядування, мають право отримувати електронні гроші виключно в обмін на кошти, перераховані з поточних або платіжних рахунків.

9. Надання електронних грошей користувачам здійснюється безпосередньо емітентом електронних грошей або із залученням (через) комерційного агента, який уклав договір з емітентом електронних грошей.

10. Електронні гроші вважаються випущеними з моменту отримання емітентом (комерційним агентом) коштів користувача.

11. Випуск електронних грошей може здійснюватися шляхом надання емітентом (комерційним агентом) користувачу передплачених платіжних інструментів (платіжних карток багатоцільового використання тощо).

12. Випуск електронних грошей не вважається діяльністю із залучення депозитів або залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо їх повернення.

13. Емітент електронних грошей зобов'язаний з моменту отримання коштів від користувача (у тому числі через комерційного агента) забезпечити доступ користувача до відповідної суми випущених електронних грошей для їх використання.

14. Емітенти електронних грошей мають використовувати кошти, що отримуються емітентами електронних грошей від користувачів (у тому числі через комерційного агента) під час випуску електронних грошей, виключно для цілей погашення випущених електронних грошей.

15. Емітент електронних грошей зобов'язаний вести облік коштів, отриманих від користувачів (у тому числі через комерційного агента) під час випуску електронних грошей, окремо від власних коштів та коштів інших осіб (у тому числі коштів користувачів, отриманих для цілей виконання платіжних операцій), що можуть бути в розпорядженні емітента електронних грошей, відповідно до вимог, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

16. Емітент електронних грошей зобов'язаний забезпечити збереження коштів, отриманих ним від користувачів (у тому числі через комерційного агента) під час випуску електронних грошей, відповідно до вимог цього Закону.

17. На кошти, отримані емітентом електронних грошей під час випуску електронних грошей, не може бути звернено стягнення за зобов'язаннями цього емітента електронних грошей перед будь-яким кредитором, крім користувача, за

умови що відповідне зобов'язання емітента електронних грошей є зобов'язанням щодо погашення випущених електронних грошей.

18. Погашення електронних грошей здійснюється емітентом (у тому числі через комерційного агента) шляхом вилучення з обігу пред'явлених користувачем електронних грошей в обмін на готівкові кошти або на кошти, перераховані на поточний/платіжний рахунок користувача.

Користувач, який є споживачем, має право пред'являти електронні гроші до погашення в обмін на готівкові кошти або на кошти, що перераховуються на поточний або платіжний рахунок такого користувача.

Користувач, який є суб'єктом господарювання або органом державної влади або органом місцевого самоврядування, має право пред'являти електронні гроші до погашення виключно в обмін на кошти, що перераховуються на поточний або платіжний рахунок такого користувача.

19. Емітенту електронних грошей забороняється обмежувати право користувача на погашення електронних грошей, крім випадків, встановлених законодавством.

20. Емітент електронних грошей зобов'язаний здійснити погашення випущених ним електронних грошей, пред'явлених користувачем до погашення, за їх номінальною вартістю відповідно до умов договору.

21. негайно після пред'явлення користувачем електронних грошей до погашення (у тому числі через комерційного агента) емітент електронних грошей зобов'язаний здійснити погашення електронних грошей та забезпечити виплату користувачу відповідної суми грошових коштів в обмін на вилучені з обігу електронні гроші.

Стаття 60. Використання електронних грошей

1. Емітенти електронних грошей надають користувачам послуги з використанням електронних грошей, за умови що емітент електронних грошей має право надавати відповідні послуги відповідно до законодавства України.

2. Платіжні операції з використанням електронних грошей здійснюються в порядку, передбаченому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Користувачі мають право здійснювати з електронними грошима з урахуванням обмежень, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України, такі платіжні операції:

- 1) придбання електронних грошей у емітента в обмін на грошові кошти;
- 2) пред'явлення емітенту електронних грошей до погашення в обмін на грошові кошти;
- 3) здійснення обміну електронних грошей одного емітента на електронні гроші іншого емітента;
- 4) виконання інших платіжних операцій з електронними грошима.

4. Користувачі, які є суб'єктами господарювання, мають право здійснювати з електронними грошима такі платіжні операції:

- 1) оплата товарів, робіт і послуг, що придбаваються такими користувачами з метою провадження своєї господарської діяльності;
- 2) сплата податків, зборів, інших обов'язкових платежів у порядку та на умовах, визначених законодавством;
- 3) сплата благодійних внесків та пожертвувань;
- 4) приймання електронних грошей як засобу платежу за товари (роботи, послуги), що продаються (виконуються, надаються) таким користувачем;
- 5) повернення електронних грошей користувачам у разі повернення такими користувачами товару, придбаного за електронні гроші, відповідно до законодавства про захист прав споживачів та/або в інших випадках, визначених законодавством;
- 6) перерахування між власними електронними гаманцями.

5. Користувачі, які є споживачами, мають право здійснювати з електронними грошима такі платіжні операції:

- 1) оплата товарів, робіт і послуг, що придбаваються для власного споживання;
- 2) перерахування електронних грошей на користь інших користувачів, які є споживачами, або між власними електронними гаманцями;
- 3) сплата податків, зборів, інших обов'язкових платежів у порядку та на умовах, визначених законодавством;
- 4) сплата благодійних внесків та пожертвувань.

6. Користувачі, які є органами державної влади або органами місцевого самоврядування, які забезпечують реалізацію фіскальної функції державного

бюджету або місцевих бюджетів, мають право здійснювати з електронними грошима виключно в межах своїх повноважень, встановлених законом, такі платіжні операції:

1) приймання електронних грошей від користувачів як сплату податків, зборів, інших обов'язкових платежів у порядку та на умовах, визначених законодавством;

2) повернення електронних грошей користувачам у порядку та на умовах, визначених законодавством.

7. Приймання відповідними користувачами електронних грошей як оплату за товари (роботи, послуги), як сплату податків, зборів, інших обов'язкових платежів здійснюється на підставі договору, укладеного з емітентом електронних грошей.

8. Виконання платіжних операцій з електронними грошима (у тому числі з використанням передплачених платіжних інструментів) здійснюється відповідно до схеми виконання платіжних операцій відповідного емітента електронних грошей та/або правил платіжної системи, згідно з якими випускаються такі платіжні інструменти, та з додержанням вимог законодавства.

Стаття 61. Особливості залучення комерційних агентів для забезпечення використання електронних грошей

1. Для забезпечення використання електронних грошей емітент електронних грошей має право залучати комерційних агентів на підставі агентських договорів.

2. Комерційним агентом може бути надавач платіжних послуг або юридична особа - торговець, яка на підставі договору залучається виключно емітентом-банком для розповсюдження електронних грошей, або оператор телекомунікацій, який здійснює операції з електронними грошима (у межах повернення невикористаної передоплати за телекомунікаційні послуги), за умови включення такого оператора телекомунікацій до Реєстру як надавача обмежених платіжних послуг відповідно до цього Закону.

Вимоги до діяльності комерційних агентів, перелік їх функцій, а також обмеження щодо їх залучення емітентами електронних грошей визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Комерційному агенту забороняється передавати в повному обсязі або частково свої обов'язки за агентськими договорами третім особам.

4. Емітент електронних грошей зобов'язаний повідомляти Національний банк України про укладення (припинення) договорів з комерційними агентами в порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

5. Юридична особа має право розпочати діяльність комерційного агента лише після внесення до Реєстру відповідних відомостей про неї в порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 62. Цифрові гроші

1. Порядок випуску, зберігання та погашення цифрових грошей, а також особливості виконання платіжних операцій із застосуванням цифрових грошей визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Вимоги щодо випуску електронних грошей та виконання платіжних операцій з електронними грошима не поширюються на емісію цифрових грошей та виконання платіжних операцій з цифровими грошима.

Глава 6. Рахунки **Стаття 63. Види рахунків**

1. Для виконання платіжних операцій з коштами (крім електронних грошей) банки мають право відкривати своїм клієнтам такі банківські рахунки:

1) вкладний (депозитний) рахунок - рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів, що передаються клієнтом банку на встановлений строк та під визначений процент (дохід) відповідно до умов договору;

2) поточний рахунок - рахунок, що відкривається банком клієнту для зберігання коштів і виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України;

3) рахунок умовного зберігання (ескроу) - рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зарахування на рахунок коштів та перерахування їх особі (особам), зазначеній (зазначеним) клієнтом (бенефіціару або бенефіціарам), або повернення таких коштів клієнту у разі настання підстав, передбачених договором;

4) кореспондентський рахунок - рахунок, що відкривається банком іншому банку для виконання міжбанківських платіжних операцій;

5) розрахунковий рахунок - рахунок, що відкривається банком небанківському надавачу платіжних послуг виключно для цілей забезпечення виконання платіжних операцій його користувачів.

2. Для виконання платіжних операцій з коштами (крім електронних грошей) небанківські надавачі платіжних послуг, що відповідно до цього Закону отримали право на надання фінансових платіжних послуг, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 5 цього Закону, мають право відкривати користувачам платіжні рахунки.

3. Для виконання платіжних операцій з електронними грошима емітенти електронних грошей мають право відкривати користувачам електронні гаманці.

4. Відкриття рахунків, передбачених цією статтею, здійснюється на підставі відповідних договорів у порядку, встановленому Національним банком України.

Стаття 64. Відкриття рахунків

1. Банки мають право відкривати рахунки:

1) таким резидентам України: юридичним особам з місцезнаходженням на території України, які провадять діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремленим підрозділам, відокремленим підрозділам юридичних осіб - нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність на території України від імені юридичної особи - нерезидента, фізичним особам, у тому числі фізичним особам - підприємцям, фізичним особам, які провадять незалежну професійну діяльність відповідно до законодавства України;

2) таким нерезидентам України: юридичним особам з місцезнаходженням за межами України, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави, представництвом таких юридичних осіб в Україні, які не здійснюють підприємницької діяльності на території України від імені юридичної особи - нерезидента, офіційним представництвом, міжнародним організаціям та їх філіям, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також представництвом інших організацій з місцезнаходженням за межами України, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави і не здійснюють підприємницької діяльності відповідно до законодавства України, фізичним особам.

2. Небанківські надавачі платіжних послуг мають право відкривати платіжні рахунки таким резидентам України: юридичним особам з місцезнаходженням на території України, які провадять діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремленим підрозділам, відокремленим підрозділам юридичних осіб - нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність на території України від імені юридичної особи - нерезидента, фізичним особам - підприємцям, фізичним особам, а також нерезидентам України - фізичним особам.

3. Емітенти електронних грошей мають право відкривати електронні гаманці таким резидентам України: юридичним особам з місцезнаходженням на території

України, які здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремленим підрозділам, відокремленим підрозділам юридичних осіб - нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність від імені юридичної особи - нерезидента на території України, фізичним особам - підприємцям, фізичним особам, а також нерезидентам України - фізичним особам.

4. Особи, визначені частинами першою - третьою цієї статті, мають право за власним вибором відкривати відповідні рахунки у будь-яких надавачів платіжних послуг, що мають право відкривати рахунки користувачам відповідно до цього Закону.

5. Банки відкривають небанківським надавачам платіжних послуг розрахункові рахунки для цілей забезпечення виконання небанківськими надавачами платіжних послуг платіжних операцій своїх користувачів.

Банки забезпечують небанківським надавачам платіжних послуг рівний та недискримінаційний доступ до послуг з відкриття та обслуговування розрахункових рахунків.

Забороняється накладати арешт та/або звертати стягнення на кошти, що обліковуються на розрахункових рахунках, відкритих у банку небанківським надавачам платіжних послуг.

6. Порядок відкриття рахунків та їх режими визначаються Національним банком України. Умови відкриття рахунку та особливості його обслуговування зазначаються в договорі, укладеному між надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку та користувачем - власником рахунку.

7. Надавачам платіжних послуг забороняється обумовлювати надання послуг з відкриття та обслуговування рахунку придбанням інших або додаткових послуг чи будь-яких товарів.

8. У разі відкриття або закриття рахунку користувача надавач платіжних послуг зобов'язаний перевірити наявність інформації про внесення такої особи до Єдиного реєстру боржників.

Надавач платіжних послуг у разі відкриття або закриття рахунку особі, внесений до Єдиного реєстру боржників, зобов'язаний у день відкриття або закриття рахунку повідомити про це зазначений у Єдиному реєстрі боржників орган державної виконавчої служби або приватного виконавця.

Доступ до інформації про боржників у Єдиному реєстрі боржників та інформаційна взаємодія за допомогою автоматизованої системи виконавчого провадження для банків та інших фінансових установ здійснюються безоплатно.

Стаття 65. Особливості функціонування платіжного рахунку

1. Небанківські надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунку мають право відкривати платіжні рахунки своїм користувачам виключно для виконання платіжних операцій. Забороняється використання платіжних рахунків для залучення вкладів (депозитів) або надання фінансової послуги щодо залучення коштів із зобов'язанням їх повернення.

2. Небанківським надавачам платіжних послуг з обслуговування рахунку забороняється нараховувати проценти на залишок коштів на платіжному рахунку користувача.

3. Кошти знаходяться на платіжному рахунку користувача протягом часу, необхідного для виконання платіжної операції.

4. Небанківські надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунку забезпечують збереження коштів користувачів, що знаходяться на платіжних рахунках, відповідно до вимог цього Закону.

5. На кошти користувачів, що знаходяться на платіжних рахунках, не поширюються гарантії, встановлені Законом України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб".

6. Користувачу, на ім'я якого відкритий платіжний рахунок, забезпечується надання таких послуг щодо його платіжного рахунку:

- 1) зарахування коштів на платіжний рахунок;
- 2) видача готівкових коштів із платіжного рахунку;
- 3) виконання платіжних операцій.

Глава 7. Операційні ризики та ризики безпеки **Стаття 66. Управління операційними ризиками та ризиками безпеки**

1. Надавачі платіжних послуг зобов'язані затвердити та дотримуватися внутрішніх правил щодо ефективного зниження та контролю за операційними ризиками, кіберризиками та ризиками безпеки, пов'язаними з наданням платіжних послуг (виконанням платіжних операцій).

Під кіберризиком для цілей цієї частини розуміється ризик виникнення внаслідок реалізації кіберзагроз збитків та/або додаткових втрат банків, інших осіб, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів

платіжних послуг.

Зазначені правила мають також містити процедури забезпечення безпеки виконання платіжних операцій, вжиття заходів з ідентифікації помилкових та неналежних платіжних операцій (суб'єктів таких платіжних операцій) та заходів із запобігання або припинення таких платіжних операцій, реагування на інциденти безпеки, здійснення моніторингу та ведення бази даних операційних інцидентів, кіберінцидентів та інцидентів безпеки, пов'язаних з наданням платіжних послуг (виконанням платіжних операцій).

2. Надавачі платіжних послуг зобов'язані повідомляти Національний банк України у встановленому ним порядку про істотні операційні інциденти, кіберінциденти та інциденти безпеки, пов'язані з наданням ними платіжних послуг (виконанням платіжних операцій).

3. Національний банк України своїми нормативно-правовими актами встановлює вимоги щодо управління надавачами платіжних послуг операційними ризиками, кіберризиками та ризиками безпеки під час провадження діяльності з надання платіжних послуг, критерії істотності операційних інцидентів, кіберінцидентів та інцидентів безпеки.

Для належної ідентифікації суб'єктів помилкових, неналежних платіжних операцій, вжиття заходів із запобігання або припинення таких платіжних операцій надавачі платіжних послуг повинні повідомляти інших надавачів платіжних послуг про таких суб'єктів і такі платіжні операції в обсязі, встановленому правилами відповідної платіжної системи або договором між надавачами платіжних послуг. Для запобігання або припинення зазначених платіжних операцій надавачі платіжних послуг зобов'язані підтверджувати інформацію на електронні запити центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності.

На підставі договорів та відповідно до цього Закону діяльність з ідентифікації суб'єктів помилкових, неналежних платіжних операцій, вжиття заходів із запобігання або припинення зазначених платіжних операцій та запобігання відмиванню коштів має право здійснювати юридична особа, засновниками якої є надавачі фінансових і нефінансових послуг та послуг, суміжних з платіжними. Надавачі фінансових, нефінансових платіжних послуг, послуг, суміжних з платіжними, і заснована ними юридична особа повинні забезпечити технологічний та програмно-апаратний захист персональних даних суб'єктів помилкових, неналежних платежів згідно з цим Законом.

Надавачі платіжних послуг мають передбачити у договорі про надання платіжних послуг отримання дозволу у користувача на надання надавачем платіжних послуг користувача іншим надавачам платіжних послуг інформації, що містить банківську таємницю, комерційну таємницю, таємницю надавача платіжних послуг, таємницю фінансового моніторингу.

Глава 8. Захист інформації під час виконання платіжних операцій.

Автентифікація**Стаття 67. Вимоги щодо захисту інформації**

1. Надавачі платіжних послуг зобов'язані запровадити систему захисту інформації, що має забезпечувати безперервний захист інформації про виконання платіжних операцій та індивідуальної облікової інформації на всіх етапах її формування, обробки, передавання та зберігання.

2. Система захисту інформації має забезпечувати цілісність, конфіденційність, доступність та простежуваність інформації, що формується, обробляється, передається та зберігається під час виконання платіжних операцій, відповідно до вимог, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України. Надавачі платіжних послуг зобов'язані виконувати встановлені законодавством вимоги щодо захисту інформації.

3. У разі виявлення порушень законодавства щодо захисту інформації, що містять ознаки вчинення злочину, надавачі платіжних послуг зобов'язані повідомити про це відповідні правоохоронні органи.

4. Працівники надавачів платіжних послуг зобов'язані виконувати вимоги законодавства щодо захисту інформації під час виконання платіжних операцій, зберігати таємницю небанківського надавача платіжних послуг (або іншу інформацію з обмеженим доступом) та підтримувати конфіденційність інформації, що використовується в системі захисту такої інформації.

Працівники надавачів платіжних послуг несуть відповідальність за неналежне використання та зберігання засобів захисту інформації, що використовуються під час виконання платіжних операцій, а також за розголошення персональних даних користувачів та інформації, що може бути віднесена до банківської таємниці чи таємниці надавача платіжних послуг, відповідно до законодавства України.

Стаття 68. Автентифікація

1. Електронна взаємодія надавача платіжних послуг із користувачем здійснюється лише після автентифікації користувача, який є фізичною особою, або уповноваженого представника користувача, який є юридичною особою.

2. Під час виконання автентифікації надавачі платіжних послуг зобов'язані виконувати вимоги Національного банку України щодо захисту конфіденційності та цілісності індивідуальної облікової інформації користувачів.

3. Надавачі платіжних послуг зобов'язані застосовувати посилену автентифікацію користувача під час:

1) отримання користувачем доступу до рахунку за допомогою засобів дистанційної комунікації;

2) ініціювання дистанційної платіжної операції;

3) будь-яких інших дій у разі підозри вчинення шахрайства (або існування ризику шахрайства) чи інших неправомірних дій (або існування ризику вчинення інших неправомірних дій).

4. Надавачі платіжних послуг зобов'язані розробити та застосовувати елементи посиленої автентифікації, які мають бути незалежними, щоб виявлення факту несанкціонованого доступу до одного захищеного елемента або його розголошення не загрожувало надійності інших елементів, а також запровадити заходи із забезпечення захисту конфіденційності даних автентифікації.

5. Для проведення дистанційних платіжних операцій надавачі платіжних послуг зобов'язані застосовувати посилену автентифікацію платника, що включає використання унікальних для кожної окремої операції даних, які дають змогу пов'язувати (в результаті виконання алгоритму співставляти контрольний показник з даними операції) операцію на певну суму і конкретного отримувача.

6. Надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунку зобов'язані застосовувати вимоги частин третьої і п'ятої цієї статті у разі надходження запиту з ініціювання платіжної операції від надавача послуг з ініціювання платіжної операції або запиту від надавача послуг з надання інформації за рахунками.

7. Національний банк України встановлює своїми нормативно-правовими актами вимоги до:

1) посиленої автентифікації у випадках, визначених цією статтею, а також у випадках, коли надавачі платіжних послуг мають право не вимагати застосування посиленої автентифікації користувача;

2) заходів безпеки, що повинні забезпечувати конфіденційність індивідуальної облікової інформації користувача;

3) здійснення електронної взаємодії між суб'єктами платіжних операцій для цілей ідентифікації, автентифікації, повідомлення та інформування, а також вимоги до заходів щодо забезпечення безпеки під час зазначеної електронної взаємодії.

Стаття 69. Персональні дані користувачів

1. Надавачі платіжних послуг мають право на отримання, обробку та зберігання персональних даних користувачів під час надання платіжних послуг, за умови отримання згоди користувача на відповідні операції з його персональними даними. Надавачі платіжних послуг, які є суб'єктами первинного фінансового моніторингу згідно із Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", здійснюють обробку персональних даних на виконання вимог Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" без отримання згоди суб'єкта персональних даних.

2. Надавачі платіжних послуг зобов'язані здійснювати обробку персональних даних користувачів відповідно до вимог законодавства про захист персональних даних виключно з метою надання платіжних послуг.

Стаття 70. Таємниця надавача платіжних послуг

1. Інформація про діяльність та фінансовий стан користувача, що стала відома небанківському надавачу платіжних послуг в ході обслуговування користувача та взаємовідносин з ним чи третіми особами під час надання платіжних послуг, є таємницею надавача платіжних послуг.

2. Банк як надавач платіжних послуг під час обслуговування користувача та взаємовідносин з ним чи третіми особами в ході надання платіжних послуг відповідно до цього Закону зобов'язаний надавати інформацію про юридичних та фізичних осіб, що містить банківську таємницю, у випадках та порядку, встановлених Законом України "Про банки і банківську діяльність".

3. Національний банк України видає нормативно-правові акти з питань зберігання, захисту, використання та розкриття інформації, що становить таємницю надавача платіжних послуг, та надає роз'яснення щодо застосування таких актів.

Розділ V. ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ

Стаття 71. Загальні засади функціонування платіжних систем в Україні

1. Виконання платіжних операцій в Україні може здійснюватися з використанням платіжних систем.
2. Під час виконання платіжної операції може бути задіяна одна або кілька платіжних систем.
3. В Україні можуть здійснювати діяльність внутрішньодержавні та міжнародні платіжні системи.

Внутрішньодержавна платіжна система - це платіжна система, в якій оператором платіжної системи є резидент та яка здійснює діяльність і забезпечує виконання платіжних операцій виключно в межах України.

Міжнародна платіжна система - це платіжна система, в якій оператором платіжної системи є резидент або нерезидент та яка здійснює діяльність на території двох і більше держав, однією з яких є Україна, і забезпечує виконання платіжних операцій у межах цієї платіжної системи, у тому числі з однієї держави до іншої.

4. Діяльність платіжної системи має відповідати вимогам законодавства України.
5. Платіжна система має включати три і більше прямих учасників, не враховуючи оператора платіжної системи та розрахункового банку, якщо вони виконують функцію учасника платіжної системи.
6. Суб'єктами правових відносин у платіжній системі є оператор платіжної системи, розрахунковий банк (розрахункові банки), технологічний оператор (технологічні оператори), учасники платіжної системи та користувачі (далі - суб'єкти платіжних систем).
7. Відносини між суб'єктами платіжних систем регулюються укладеними між ними договорами з урахуванням правил платіжних систем з дотриманням вимог законодавства України.
8. Суб'єкти платіжних систем (крім користувачів) діють відповідно до правил, встановлених оператором платіжної системи.
9. Оператор платіжної системи забезпечує функціонування платіжної системи відповідно до правил платіжної системи з дотриманням умов схеми виконання платіжних операцій та вимог законодавства України. Оператор платіжної системи здійснює управління платіжною системою, контролює діяльність суб'єктів платіжної системи (крім користувачів) та несе відповідальність за діяльність платіжної системи відповідно до правил платіжної системи та вимог законодавства України.

10. Правилами платіжної системи встановлюються організаційна структура платіжної системи, умови участі, порядок вступу та виходу із системи, система управління ризиками, порядок вирішення спорів між учасниками та між учасниками і користувачами, система захисту інформації (у тому числі кіберзахисту), порядок здійснення моніторингу та реконсиляції платіжних операцій, схема виконання платіжних операцій, що використовується для виконання платіжних операцій, та інші вимоги відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

11. Правила платіжної системи та/або договори, що укладаються оператором платіжної системи з учасниками цієї системи, мають передбачати порядок врегулювання випадків неспроможності виконання учасниками платіжної системи своїх зобов'язань.

12. Платіжна система має право здійснювати діяльність в Україні з дня внесення Національним банком України відомостей про неї до Реєстру.

13. Суб'єкти платіжної системи (крім користувачів) мають право здійснювати діяльність у платіжній системі з дня внесення Національним банком України відомостей про це до Реєстру.

14. Порядок внесення відомостей до Реєстру щодо платіжної системи та суб'єктів платіжної системи (крім користувачів) визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.

15. Прямі учасники платіжної системи мають право укладати договори з іншими надавачами фінансових платіжних послуг про непряму участь у цій платіжній системі відповідно до правил платіжної системи.

16. Прямий учасник платіжної системи здійснює контроль та несе відповідальність за дотримання непрямым учасником платіжної системи правил платіжної системи.

17. Маршрутизація і кліринг у платіжних системах за операціями, здійсненими в межах України із застосуванням електронних платіжних засобів, емітованих учасниками-резидентами, здійснюються в Україні відповідно до правил платіжних систем з дотриманням вимог законодавства України. Національний банк України має право встановлювати вимоги до маршрутизації і клірингу в платіжних системах за операціями, здійсненими в межах України із застосуванням електронних платіжних засобів, емітованих учасниками-резидентами.

18. Суб'єкти платіжної системи (крім користувачів) зобов'язані вести облік операцій та подавати до Національного банку України звітність про здійснення

діяльності в платіжній системі та про проведені платіжні операції в порядку та строки, встановлені нормативно-правовими актами Національного банку України.

19. Національний банк України встановлює обов'язкові вимоги до діяльності платіжних систем, у тому числі їх суб'єктів (крім користувачів).

Стаття 72. Платіжні системи, створені Національним банком України

1. Національний банк України має право створювати системи міжбанківських розрахунків, системи роздрібних платежів та інші види платіжних систем для виконання платіжних операцій. Національний банк України забезпечує безперервне, надійне та ефективне функціонування і розвиток створених ним платіжних систем.

2. Створені Національним банком України платіжні системи є державними платіжними системами.

3. Національний банк України є оператором платіжної системи та розрахунковим банком для створених ним платіжних систем.

4. Відносини між оператором платіжної системи та учасниками створених Національним банком України платіжних систем регулюються договорами.

5. Учасниками системи міжбанківських розрахунків Національного банку України можуть бути банки-резиденти, Державна казначейська служба України та інші суб'єкти, визначені законом, за умови дотримання вимог, встановлених Національним банком України.

6. Для проведення платіжних операцій через систему міжбанківських розрахунків Національного банку України учасники системи міжбанківських розрахунків Національного банку України, визначені частиною п'ятою цієї статті, відкривають рахунки в Національному банку України.

7. Порядок функціонування створених Національним банком України платіжних систем, прийняття і виключення з них учасників, проведення переказу коштів за допомогою учасників та інші питання, пов'язані з їхньою діяльністю, визначаються Національним банком України.

Стаття 73. Внутрішньодержавні та міжнародні платіжні системи

1. Будь-яка юридична особа - резидент, у тому числі банк або інший надавач платіжних послуг, мають право створювати в Україні внутрішньодержавні та/або міжнародні платіжні системи.

2. Учасниками внутрішньодержавної платіжної системи можуть бути надавачі фінансових платіжних послуг, які уклали договір участі в платіжній системі відповідно до правил цієї платіжної системи.

3. Учасниками міжнародної платіжної системи, в якій оператором платіжної системи є резидент, мають право бути надавачі фінансових платіжних послуг та юридичні особи - нерезиденти, що відповідно до законодавства країни своєї реєстрації мають право на надання відповідних платіжних послуг, які уклали договір участі в платіжній системі відповідно до правил цієї платіжної системи.

4. Надавачі фінансових платіжних послуг мають право укладати договори про участь у міжнародних платіжних системах, в яких оператором платіжної системи є нерезидент, відповідно до правил таких платіжних систем, якщо ці системи внесені до Реєстру.

Стаття 74. Порядок виконання розрахунків у платіжних системах

1. Розрахунки між учасниками платіжної системи за результатами проведених платіжних операцій користувачів виконуються відповідно до правил платіжних систем.

2. Взаєморозрахунки між учасниками платіжної системи за операціями із застосуванням платіжних інструментів, здійсненими їх держателями в межах України, проводяться лише у валюті України незалежно від того, в якій валюті відкрито рахунок користувача.

3. Учасники платіжної системи - резиденти оплачують послуги оператора платіжної системи, які він надає в Україні, виключно у гривні. Учасники платіжної системи - нерезиденти оплачують послуги оператора платіжної системи, які він надає в Україні, у гривні або в іноземній валюті, що визначається відповідно до правил платіжної системи та вимог валютного законодавства України.

Стаття 75. Доступ до платіжних систем

1. Оператор платіжної системи зобов'язаний забезпечувати однакові та недискримінаційні умови участі в платіжній системі будь-яким надавачам платіжних послуг відповідно до правил платіжної системи та цього Закону.

2. Правила платіжної системи, у тому числі створеної нерезидентом, не повинні містити заборони учасникам діючої в Україні платіжної системи брати участь в іншій платіжній системі. Надавачу платіжних послуг забороняється укладати договір участі в платіжній системі, правила якої передбачають обмеження його прав щодо участі в інших платіжних системах, у тому числі міжнародних.

3. Учасники платіжної системи зобов'язані надавати користувачам незалежно від їх місцезнаходження (місця проживання) однаковий доступ до отримання платіжних послуг щодо виконання платіжних операцій з використанням цих платіжних систем та забезпечувати надання необхідної інформації для захисту прав споживачів таких послуг, забезпечивши таку можливість у всіх своїх відокремлених підрозділах, в яких здійснюється обслуговування користувачів.

Розділ VI. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЗАХОДИ ВПЛИВУ **Стаття 76. Мета державного регулювання**

1. Державне регулювання платіжного ринку здійснюється з метою:

- 1) реалізації єдиної та ефективної державної політики у сфері функціонування платіжного ринку;
- 2) захисту прав користувачів;
- 3) створення сприятливих умов для розвитку та функціонування платіжного ринку;
- 4) сприяння розвитку інновацій та технологій на платіжному ринку;
- 5) забезпечення рівних можливостей для доступу до платіжних послуг та захисту прав учасників платіжного ринку;
- 6) дотримання учасниками платіжного ринку вимог законодавства України;
- 7) запобігання монополізації та створення умов для розвитку добросовісної конкуренції на платіжному ринку;
- 8) контролю за прозорістю та відкритістю платіжного ринку;
- 9) сприяння інтеграції до європейських та світових платіжних ринків.

Стаття 77. Органи, що здійснюють державне регулювання платіжного ринку

1. Національний банк України здійснює державне регулювання платіжного ринку.
2. Антимонопольний комітет України та інші органи державної влади України здійснюють контроль за діяльністю учасників платіжного ринку та отримують від них інформацію в межах своїх повноважень, визначених законодавством України.
3. Державне регулювання діяльності з надання платіжних послуг здійснюється відповідно до цього Закону, інших актів законодавства.

4. Національний банк України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, та їх посадові особи здійснюють нагляд за додержанням законодавства про захист прав споживачів платіжних послуг, забезпечують реалізацію державної політики щодо захисту прав споживачів платіжних послуг у межах своєї компетенції, визначеної законодавством України, у порядку, встановленому нормативно-правовими актами таких органів.

5. Контроль за дотриманням учасниками платіжного ринку законів України та нормативно-правових актів Національного банку України, що регламентують порядок проведення платіжних операцій, та застосування відповідних заходів впливу, передбачених законодавством України, здійснює Національний банк України.

6. Національний банк України має право встановлювати обов'язкові вимоги та обмеження щодо діяльності надавачів платіжних послуг, якщо діяльність чи бездіяльність надавача платіжних послуг призвела або може призвести до порушення безпеки платіжних операцій, що мало або може мати наслідком фінансові втрати користувачів, або якщо така діяльність чи бездіяльність надавача платіжних послуг становить загрозу безпеці платіжної інфраструктури.

7. Національний банк України має право своїм рішенням відносити осіб, які не здійснили авторизацію діяльності з надання платіжних послуг (обмежених платіжних послуг), до таких, що здійснюють надання платіжних послуг або обмежених платіжних послуг без ліцензії та/або реєстрації, для притягнення таких осіб до відповідальності у встановленому законодавством України порядку.

Стаття 78. Форми державного регулювання платіжного ринку

1. Державне регулювання платіжного ринку здійснюється в таких формах:

1) прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

2) ліцензування та реєстрація діяльності з надання платіжних послуг (обмежених платіжних послуг);

3) ведення Реєстру;

4) створення регуляторної платформи для тестування послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях;

5) встановлення правил і стандартів виконання платіжних операцій, надання послуг на платіжному ринку та контроль їх дотримання;

- 6) нагляд за діяльністю надавачів платіжних послуг (крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування), надавачів обмежених платіжних послуг;
- 7) здійснення захисту прав споживачів на платіжному ринку шляхом застосування в межах своїх повноважень заходів впливу для запобігання та припинення порушень законодавства на платіжному ринку;
- 8) надсилання об'єктам нагляду Національного банку України обов'язкових до виконання розпоряджень про усунення порушень законодавства про платіжні послуги та захист прав споживачів платіжних послуг, вимог про надання необхідних документів;
- 9) оверсайт платіжної інфраструктури та платіжних інструментів;
- 10) застосування Національним банком України заходів впливу за допущені порушення;
- 11) проведення інших заходів, визначених Національним банком України.

Стаття 79. Реєстр

1. Національний банк України забезпечує створення та ведення Реєстру.
2. Національний банк України здійснює внесення до Реєстру відомостей про:
 - 1) надавачів платіжних послуг, які отримали ліцензію відповідно до цього Закону, у тому числі малих платіжних установ та філій іноземних платіжних установ;
 - 2) органи державної влади та органи місцевого самоврядування, що в межах компетенції надають одну або більше платіжних послуг;
 - 3) надавачів нефінансових платіжних послуг;
 - 4) надавачів обмежених платіжних послуг;
 - 5) комерційних агентів, які залучаються надавачами фінансових платіжних послуг для надання фінансових платіжних послуг;
 - 6) внутрішньодержавні платіжні системи та міжнародні платіжні системи, операторами яких є резиденти;
 - 7) міжнародні платіжні системи, операторами яких є нерезиденти;

8) учасників внутрішньодержавних платіжних систем та міжнародних платіжних систем;

9) технологічних операторів;

10) учасників регуляторної платформи для тестування послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях;

11) інших юридичних осіб, визначених Національним банком України.

3. Особи, відомості про яких не внесені до Реєстру, не мають права надавати послуги, передбачені цим Законом, крім випадків, якщо інше прямо передбачено цим Законом.

4. Порядок ведення Реєстру, перелік відомостей, що вносяться до Реєстру, порядок внесення відомостей до Реєстру та виключення відомостей з Реєстру встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України.

5. Відомості, що містяться в Реєстрі, є відкритими і загальнодоступними. Національний банк України оприлюднює відомості з Реєстру у встановленому ним порядку. Доступ до Реєстру є безкоштовним.

6. Національний банк України забезпечує своєчасне внесення та оновлення відомостей у Реєстрі та несе відповідальність за достовірність та актуальність інформації, що міститься в Реєстрі.

Стаття 80. Регуляторна платформа для тестування послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях

1. Національний банк України створює регуляторну платформу для тестування послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях (далі - регуляторна платформа).

Порядок створення та функціонування регуляторної платформи визначається цим Законом, Законом України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" та нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Для участі в регуляторній платформі юридичні особи та фізичні особи - підприємці подають до Національного банку України заяву за формою, встановленою нормативно-правовими актами Національного банку України.

Особи, які звертаються до Національного банку України для участі в регуляторній платформі, повинні відповідати критеріям, встановленим

Національним банком України. Національний банк України приймає рішення про доцільність участі в регуляторній платформі та включенні до Реєстру, керуючись професійним судженням з урахуванням оцінки ситуації на фінансовому ринку, ефективності та ризиків надання фінансових послуг з використанням інноваційних технологій та інструментів.

Національний банк України відмовляє особі в участі в регуляторній платформі та включенні до Реєстру у разі невідповідності критеріям, встановленим Національним банком України.

Особи, які звертаються до Національного банку України для участі в регуляторній платформі з пропозиціями послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, повинні забезпечити, щоб ці послуги, технології або інструменти відповідали таким вимогам:

- 1) на день звернення на платіжному ринку України немає аналогічних послуг, технологій чи інструментів або пропоновані послуги, технології та інструменти істотно переважають чи поліпшують характеристики наявних на ринку послуг;
- 2) впровадження пропонованих послуг, технологій та інструментів не призведе до порушення законодавства про захист економічної конкуренції;
- 3) відсутні законодавчі заборони впровадження відповідних послуг, технологій та інструментів.

Національний банк України має право встановлювати додаткові вимоги до послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, що пропонуються особами, які звертаються до Національного банку України для участі в регуляторній платформі та включення до Реєстру.

3. Порядок участі та тестування в регуляторній платформі встановлюється нормативно-правовими актами Національного банку України.

4. Після завершення строку тестування учасник регуляторної платформи має право продовжувати надання або використання послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях, за умови проходження процедури авторизації та дотримання вимог і обмежень, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України.

На вимогу Національного банку України учасник регуляторної платформи зобов'язаний припинити надання або використання послуг, технологій та інструментів, що тестувалися в регуляторній платформі.

5. Участь у регуляторній платформі припиняється з дня прийняття Національним банком України рішення про припинення участі учасника в регуляторній платформі у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України.

6. Національний банк України визначає спрощений порядок авторизації діяльності учасників регуляторної платформи та особливості діяльності таких осіб на платіжному ринку.

Особливості діяльності учасників регуляторної платформи на платіжному ринку можуть передбачати спрощення або незастосування окремих вимог, встановлених законодавством, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку України, щодо ведення діяльності з надання платіжних послуг або щодо кожного виду таких платіжних послуг, а також незастосування заходів впливу чи звільнення від відповідальності за порушення таких вимог.

Особливості діяльності, передбачені цією частиною, не можуть застосовуватися до учасників регуляторної платформи більше двох років поспіль.

7. Національний банк України має право укласти угоди з регуляторами фінансових ринків інших держав для тестування міжнародних інноваційних платіжних послуг, технологій та інструментів.

Стаття 81. Нагляд за діяльністю надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг

1. Національний банк України здійснює нагляд за діяльністю надавачів платіжних послуг (крім органів державної влади, органів місцевого самоврядування), надавачів обмежених платіжних послуг з метою забезпечення виконання ними вимог законодавства, що регулює порядок здійснення платіжних операцій (крім законодавства, передбаченого частиною другою статті 82 цього Закону), та законодавства, що регулює відносини між надавачами та користувачами платіжних послуг, а також дотримання ліцензійних умов діяльності та пруденційних нормативів.

2. Об'єктами нагляду Національного банку України є надавачі платіжних послуг, надавачі обмежених платіжних послуг у частині дотримання ними вимог законодавства, передбачених частиною першою цієї статті.

3. Національний банк України для цілей здійснення нагляду встановлює пруденційні нормативи, що є обов'язковими для дотримання надавачами платіжних послуг, а також визначає методики розрахунку пруденційних нормативів.

4. Якщо інше не передбачено законодавством, перелік пруденційних нормативів встановлюється для кожної категорії надавачів платіжних послуг, перелік яких визначений статтею 10 цього Закону.
5. Надавачі платіжних послуг зобов'язані в порядку, встановленому Національним банком України, подавати до Національного банку України розрахунок показників, що підтверджують виконання встановлених пруденційних нормативів. Періодичність та строки подання розрахунку показників встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України.
6. Національний банк України під час здійснення нагляду вимагає від надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг, їх керівників усунення порушень законодавства, передбачених частиною першою цієї статті, а також дотримання ліцензійних умов та пруденційних нормативів.
7. Національний банк України здійснює нагляд за діяльністю надавачів платіжних послуг у формі перевірок та безвиїзного нагляду.
8. Національний банк України в межах безвиїзного нагляду має право письмово вимагати від об'єкта нагляду Національного банку України копії документів, а також письмові пояснення з питань його діяльності.
9. Об'єкт нагляду Національного банку України зобов'язаний надавати на письмову вимогу Національного банку України відповідну інформацію та копії документів.
10. Національний банк України під час здійснення наглядової діяльності співпрацює з органами державної влади України, центральними банками та іншими регуляторними органами іноземних держав, міжнародними організаціями, учасниками платіжних ринків іноземних держав на підставі укладених договорів, меморандумів чи в інших формах.
11. Національний банк України має право для виконання покладених цим Законом наглядових функцій отримувати на безоплатній основі інформацію від органів державної влади України та об'єктів нагляду.
12. Органи державної влади України та об'єкти нагляду зобов'язані надавати Національному банку України інформацію протягом п'яти робочих днів з дня отримання запиту Національного банку України про надання інформації.
13. Нагляд за діяльністю банків та фінансових установ, що мають право надавати платіжні послуги, здійснюється відповідно до цього Закону, інших законів України та нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 82. Оверсайт платіжної інфраструктури

1. Національний банк України здійснює оверсайт платіжної інфраструктури (далі - оверсайт) в частині функціонування платіжної інфраструктури в Україні відповідно до цього Закону, Закону України "Про Національний банк України" та нормативно-правових актів Національного банку України.

2. Національний банк України здійснює оверсайт з метою дотримання об'єктами оверсайта законодавства, що регулює діяльність платіжних систем, використання платіжних схем, операції з платіжними інструментами, електронними та цифровими грошима.

Національний банк України здійснює оверсайт з урахуванням ризик-орієнтованого підходу.

3. Об'єктами оверсайта є:

1) оператори платіжних систем, розрахункові банки, технологічні оператори, учасники платіжних систем у частині дотримання ними законодавства, що регулює діяльність платіжних систем, надання послуг технологічними операторами;

2) надавачі платіжних послуг у частині використання ними платіжних інструментів, схем виконання платіжних операцій, електронних та цифрових грошей, взаємодії з іншими учасниками платіжного ринку;

3) емітенти електронних грошей у частині випуску та використання електронних грошей.

4. Національний банк України має право визначати важливість об'єктів оверсайта на підставі встановлених ним критеріїв важливості, а також встановлювати вимоги до таких об'єктів.

5. Національний банк України має право визначати платіжну систему важливою платіжною системою або системно важливою платіжною системою на підставі встановлених ним критеріїв важливості, а також встановлювати вимоги до таких систем.

6. Національний банк України під час здійснення оверсайта платіжних систем здійснює контроль за виконанням об'єктами оверсайта вимог та заходів із забезпечення інформаційної безпеки та кіберзахисту, здійснює їх перевірку.

7. Національний банк України здійснює моніторинг об'єктів оверсайта та встановлює системи показників для моніторингу важливих об'єктів оверсайта.

8. Національний банк України здійснює оцінювання об'єктів оверсайта на відповідність вимогам законодавства України та міжнародним стандартам оверсайта для мінімізації ризиків, які властиві платіжним системам та діяльності з надання платіжних послуг. За результатами оцінювання Національний банк України може надавати рекомендації об'єктам оверсайта.
9. Порядок здійснення оверсайта за платіжною інфраструктурою та платіжними інструментами визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.
10. Об'єкти оверсайта зобов'язані впровадити систему управління ризиками під час надання платіжних послуг та здійснювати управління такими ризиками. Вимоги до управління ризиками об'єктами оверсайта під час надання ними платіжних послуг визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.
11. Національний банк України має право здійснювати виїзний та безвиїзний моніторинг об'єктів оверсайта з питань дотримання ними вимог законодавства, що регулює діяльність платіжних систем, використання платіжних інструментів і схем виконання платіжних операцій, випуск та використання електронних і цифрових грошей, визначає відносини між об'єктами оверсайта під час надання платіжних послуг, а також з метою оцінки достатності заходів, що вживаються об'єктами оверсайта для цілей забезпечення безперервного, надійного та ефективного функціонування платіжної інфраструктури.
- Під час здійснення виїзного моніторингу об'єкти оверсайта повинні забезпечити доступ до своїх операційно-облікових систем, що використовуються ними для забезпечення виконання платіжних операцій та їх обліку.
- Порядок здійснення виїзного та безвиїзного моніторингу об'єктів оверсайта встановлюється нормативно-правовими актами Національного банку України відповідно до цього Закону.
12. Національний банк України має право вимагати від об'єктів оверсайта усунення порушень законодавства України, що регулює діяльність на платіжному ринку, а також застосовувати до них заходи впливу, передбачені цим Законом.
13. Національний банк України для здійснення оверсайта співпрацює з органами державної влади України, центральними банками інших держав та міжнародними організаціями.
14. Національний банк України для виконання покладеної цим Законом функції оверсайта має право отримувати на безоплатній основі від об'єктів оверсайта, у тому числі нерезидентів, інформацію щодо їхньої діяльності, зокрема щодо даних

статистичної звітності, плати за еквайринг, а також інтерчейнджу.

Національний банк України також має право отримувати на безоплатній основі інформацію від органів державної влади, банків, філій іноземних банків, фінансових установ, інших юридичних осіб з метою забезпечення виконання функції оверсайта.

Об'єкти оверсайта, у тому числі нерезиденти, у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України, зобов'язані надавати Національному банку України інформацію щодо даних статистичної звітності, плати за еквайринг, а також інтерчейнджу.

Об'єкти оверсайта, а також органи державної влади, банки, філії іноземних банків, фінансові установи, інші юридичні особи зобов'язані надавати Національному банку України інформацію протягом п'яти робочих днів з дня отримання запиту Національного банку України про надання інформації.

Національний банк України відповідно до статей 67, 68 Закону України "Про Національний банк України" у порядку, визначеному його нормативно-правовими актами, має право публікувати (розміщувати) з урахуванням вимог Закону України "Про державну статистику" інформацію щодо даних статистичної звітності з питань діяльності об'єктів оверсайта, плати за еквайринг, а також інтерчейнджу, що надається об'єктами оверсайта, у тому числі нерезидентами (крім інформації, що є банківською таємницею), та/або створена Національним банком України під час здійснення оверсайта.

Стаття 83. Проведення перевірок

1. Національний банк України в рамках здійснення нагляду проводить перевірки надавачів платіжних послуг (крім органів державної влади, органів місцевого самоврядування), надавачів обмежених платіжних послуг з метою визначення рівня безпеки і стабільності операцій надавачів платіжних послуг, достовірності звітності надавачів платіжних послуг і дотримання надавачами платіжних послуг, надавачами обмежених платіжних послуг законодавства України, що регулює порядок здійснення платіжних операцій та відносини між надавачами і користувачами платіжних послуг, ліцензійні умови їх діяльності та пруденційні нормативи.

2. Перевірки банків проводяться у порядку, що встановлюється законодавством, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку України, що регулюють діяльність банків, залежно від виду платіжних послуг, що надаються, та видів діяльності, що здійснюються надавачем платіжних послуг.

3. Перевірка надавача платіжних послуг, надавача обмежених платіжних послуг здійснюється відповідно до плану, затвердженого Національним банком України, але не більше одного разу на рік.

4. Уповноважені особи Національного банку України, які проводять інспекційну перевірку, мають право отримувати від надавачів платіжних послуг будь-яку інформацію, документи, письмові пояснення з питань діяльності з надання платіжних послуг, а також вилучати копії документів, що свідчать про порушення законодавства та нормативно-правових актів Національного банку України.

5. Надавач платіжних послуг, що є об'єктом перевірки, зобов'язаний:

1) забезпечувати уповноваженим особам Національного банку України доступ у робочий час до всіх своїх приміщень та забезпечити умови для проведення перевірки;

2) надавати в порядку, встановленому Національним банком України, уповноваженим особам Національного банку України доступ у режимі перегляду до всіх інформаційних систем, необхідних для проведення перевірки, для проведення вибірки та вивантаження необхідної інформації для її подальшого аналізу, а також консультативну підтримку з питань функціонування таких систем;

3) безоплатно надавати на запит уповноважених осіб Національного банку України будь-яку інформацію, документи, письмові пояснення з питань своєї діяльності;

4) виконувати інші вимоги відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України.

Стаття 84. Заходи впливу

1. У разі порушення об'єктом нагляду та/або оверсайта вимог законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, та в разі недостатності заходів з управління ризиками, що вживаються для захисту інтересів споживачів платіжних послуг, Національний банк України адекватно вчиненому порушенню має право застосувати до таких об'єктів заходи впливу, до яких належать:

1) письмове застереження;

2) накладення штрафу в розмірі від трьох тисяч до десяти тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян;

- 3) тимчасова, до усунення порушення, заборона надання однієї або більше платіжних послуг;
- 4) тимчасова, до усунення порушення, заборона надання платіжних послуг через комерційних агентів;
- 5) тимчасове, до усунення порушення, відсторонення посадової особи від посади;
- 6) тимчасова, до усунення порушення, заборона використання права голосу власником істотної участі в надавачі платіжних послуг (тимчасова заборона права голосу);
- 7) тимчасове, до усунення порушення, зупинення дії ліцензії, виданої відповідно до цього Закону;
- 8) вимога до власника істотної участі в об'єкті нагляду та/або об'єкті оверсайта про відчуження часток або акцій об'єкта нагляду та/або об'єкта оверсайта;
- 9) відкликання ліцензії, виданої відповідно до цього Закону, та виключення з Реєстру;
- 10) виключення з Реєстру.

2. Порядок та критерії застосування заходів впливу, передбачених цією статтею, визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

3. Заходи впливу, передбачені цією статтею, можуть застосовуватися Національним банком України протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше як через три роки з дня його вчинення.

4. Рішення Національного банку України про застосування заходу впливу у вигляді накладення штрафу є виконавчим документом та набирає законної сили з дня його прийняття. У разі невиконання такого рішення передається Національним банком України до органів державної виконавчої служби для примусового виконання.

5. У разі застосування заходу впливу у формі тимчасової заборони права голосу право голосу щодо акцій (паїв, часток) об'єкта нагляду та/або оверсайта, а також право брати участь в управлінні об'єктом нагляду та/або оверсайта переходять до довіреної особи, призначеної Національним банком України з числа осіб, запропонованих об'єктом нагляду та/або оверсайта. Порядок призначення та вимоги до довіреної особи визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

Стаття 85. Розгляд звернень користувачів платіжних послуг

1. У разі виникнення спору між користувачем та надавачем платіжних послуг з приводу виконання норм цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють діяльність на платіжному ринку, користувач має право звернутися до Національного банку України із скаргою на дії надавача платіжних послуг.

2. Національний банк України організовує розгляд скарг користувачів платіжних послуг - фізичних осіб з приводу виконання норм цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють діяльність на платіжному ринку, в порядку, визначеному Законом України "Про звернення громадян" з урахуванням Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" та інших норм законодавства у сфері захисту прав споживачів.

3. Положення цієї статті не обмежують право користувача на звернення до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів у порядку, передбаченому законодавством України, незалежно від подання користувачем скарги до Національного банку України або результатів розгляду звернення користувача відповідно до цієї статті.

Розділ VII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ **Стаття 86. Відповідальність надавачів платіжних послуг під час виконання платіжних операцій**

1. Надавач платіжних послуг несе відповідальність перед користувачами за невиконання або неналежне виконання платіжних операцій відповідно до цього Закону та умов укладених між ними договорів, якщо не доведе, що платіжні операції виконані цим надавачем платіжних послуг належним чином.

2. Надавачі платіжних послуг несуть відповідальність, визначену цим Законом, за виконання помилкової, неакцептованої платіжної операції або виконання платіжної операції з порушенням установлених цим Законом строків.

3. Користувачі мають право на відшкодування в судовому порядку шкоди, заподіяної надавачем платіжних послуг внаслідок помилкової, неналежної, неакцептованої платіжної операції або виконання платіжної операції з порушенням установлених цим Законом строків.

4. Надавач платіжних послуг у разі виконання помилкової, неналежної, неакцептованої платіжної операції або виконання платіжної операції з порушенням установлених цим Законом строків зобов'язаний на запит користувача, якого він обслуговує, невідкладно вжити заходів для отримання всієї наявної у надавача платіжних послуг інформації про платіжну операцію та надати її користувачу без стягнення плати.

5. Надавачі платіжних послуг несуть відповідальність перед користувачами за платіжними операціями, виконаними з порушенням установлених цим Законом строків, у разі:

1) порушення надавачем платіжних послуг платника строку виконання платіжної операції;

2) порушення надавачем платіжних послуг отримувача строку зарахування коштів за платіжною операцією на рахунок отримувача, виплати їх у готівковій формі та/або забезпечення доступності коштів;

3) порушення надавачем платіжних послуг отримувача строку повернення коштів у разі неможливості встановлення належного отримувача або у разі неявки отримувача готівкового переказу.

6. Надавач платіжних послуг у разі порушення строків виконання платіжних операцій, передбачених цим Законом або договором про надання платіжних послуг, зобов'язаний сплатити користувачу пеню в розмірі 0,1 відсотка суми простроченого платежу за кожний день прострочення, але не більше 10 відсотків суми платіжної операції, якщо інший розмір пені не обумовлений договором про надання платіжних послуг.

7. Надавач платіжних послуг отримувача в разі порушення строків надання (або в разі ненадання) надавачу платіжних послуг платника платіжної інструкції під час ініціювання дебетового переказу зобов'язаний сплатити отримувачу штраф у розмірі 1 відсотка зазначеної в платіжній інструкції суми, а також негайно повторно направити платіжну інструкцію надавачу платіжних послуг платника.

8. Надавачі платіжних послуг несуть відповідальність перед користувачами за помилкові платіжні операції, у тому числі за виконання:

1) помилкової платіжної операції на рахунок неналежного отримувача;

2) помилкової платіжної операції з рахунку неналежного платника;

3) платіжної операції з рахунку платника без законних підстав або внаслідок інших помилок надавача платіжних послуг.

9. У разі виконання помилкової платіжної операції на рахунок неналежного отримувача надавач платіжних послуг зобов'язаний негайно після виявлення помилки переказати за рахунок власних коштів суму платіжної операції отримувачу, а також сплатити йому пеню в розмірі 0,1 відсотка суми простроченого платежу за кожний день прострочення від дня завершення помилкової платіжної операції до дня переказу коштів на рахунок отримувача,

але не більше 10 відсотків суми платіжної операції.

10. У разі виконання помилкової платіжної операції з рахунку неналежного платника надавач платіжних послуг зобов'язаний негайно після виявлення помилки або після отримання повідомлення неналежного платника (залежно від того, що відбулося раніше) переказати за рахунок власних коштів суму платіжної операції на рахунок неналежного платника та сплатити йому пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України за кожний день від дня списання з рахунку коштів за помилковою платіжною операцією до дня повернення коштів на рахунок неналежного платника. Надавач платіжних послуг зобов'язаний також відшкодувати неналежному платнику суму утриманої/сплаченої неналежним платником комісійної винагороди за виконану помилкову платіжну операцію (за наявності такої комісійної винагороди).

11. Платник, з рахунку якого внаслідок помилки неналежного стягувача без законних підстав списано кошти, має право на стягнення суми такої платіжної операції з неналежного стягувача у судовому порядку.

12. Надавачі платіжних послуг, що обслуговують платників, несуть перед ними відповідальність за неакцептованими платіжними операціями. У разі виконання неакцептованої платіжної операції надавач платіжних послуг зобов'язаний негайно після виявлення факту виконання неакцептованої платіжної операції або після отримання повідомлення платника (залежно від того, що відбувалося раніше) повернути за рахунок власних коштів суму неакцептованої платіжної операції на рахунок платника, а також сплатити йому пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України за кожний день від дня списання з рахунку платника коштів за неакцептованою платіжною операцією до дня повернення коштів на рахунок платника. Надавач платіжних послуг зобов'язаний також відшкодувати платнику суму утриманої/сплаченої неналежним платником комісійної винагороди за виконану неакцептовану платіжну операцію (за наявності такої комісійної винагороди).

13. Якщо всупереч наданого ініціатором розпорядження про відкликання платіжної інструкції суму платіжної операції списано з рахунку платника та переказано отримувачу, надавач платіжних послуг платника зобов'язаний негайно після виявлення помилки або після отримання повідомлення платника (залежно від того, що відбулося раніше) повернути за рахунок власних коштів суму платіжної операції на рахунок платника та сплатити йому пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України за кожний день від дня списання з рахунку платника коштів за платіжною операцією до дня повернення коштів на рахунок платника.

14. Надавач платіжних послуг після виявлення помилки одночасно зобов'язаний негайно повідомити неналежного отримувача про виконання помилкової платіжної операції і про необхідність ініціювання ним платіжної операції на еквівалентну суму коштів цьому надавачу платіжних послуг протягом трьох робочих днів з дня надходження такого повідомлення.

Надавач платіжних послуг під час надходження коштів від неналежного отримувача залишає їх у своєму розпорядженні, за умови виконання своїх зобов'язань з відшкодування, передбачених частинами дев'ятою - тринадцятою цієї статті. У разі порушення неналежним отримувачем триденного строку надавач платіжних послуг має право вимагати від неналежного отримувача сплати пені в розмірі 0,1 відсотка суми простроченого платежу за кожний день від дати завершення помилкової платіжної операції до дня повернення коштів на рахунок платника, але не більше 10 відсотків суми платіжної операції.

15. У разі ненадходження коштів від неналежного отримувача надавач платіжних послуг має право на їх відшкодування у судовому порядку.

16. Надавач платіжних послуг повинен сприяти платнику в поверненні коштів за неналежною платіжною операцією шляхом надання доступної йому інформації про таку операцію, у тому числі отриманої на його запит від надавача платіжних послуг, що обслуговує неналежного отримувача.

17. Надавач платіжних послуг, що обслуговує неналежного отримувача, для встановлення правомірності платіжної операції у разі опротестування неналежної платіжної операції платником та/або на вимогу надавача платіжних послуг платника зобов'язаний заблокувати кошти в сумі неналежної платіжної операції на рахунку неналежного отримувача на строк до 30 календарних днів.

18. Надавач послуг з ініціювання платіжної операції у разі невиконання або неналежного виконання платіжної операції з його вини зобов'язаний відшкодувати надавачу платіжних послуг з обслуговування рахунку на вимогу останнього всі понесені збитки та суми, відшкодовані користувачам. Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку несе передбачену цим Законом відповідальність перед користувачами за невиконання або неналежне виконання платіжних операцій, ініційованих через надавача платіжних послуг з ініціювання платіжної операції.

19. Надавач платіжних послуг отримувача зобов'язаний відшкодувати надавачу платіжних послуг платника заподіяну шкоду внаслідок незастосування посиленої автентифікації у випадках, якщо її застосування вимагається відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України.

20. Надавачі платіжних послуг несуть відповідальність перед користувачами за дії або бездіяльність своїх працівників, залучених комерційних агентів та надавачів платіжних послуг - посередників, у тому числі за невиконання або неналежне виконання платіжних операцій та/або за заподіяну шкоду.

21. Надавачі платіжних послуг несуть передбачену законодавством відповідальність за недотримання встановлених вимог щодо обробки персональних даних користувачів під час надання платіжних послуг.

22. Надавачі платіжних послуг несуть передбачену законодавством відповідальність за порушення прав та інтересів споживачів.

Стаття 87. Відповідальність платників під час виконання платіжних операцій

1. Платник несе відповідальність перед надавачем платіжних послуг, що його обслуговує, відповідно до умов укладеного між ними договору про надання платіжних послуг.

2. Платник несе відповідальність за відповідність інформації, зазначеної ним у платіжній інструкції, суті платіжної операції. У разі виявлення невідповідності інформації платник має відшкодувати надавачу платіжних послуг шкоду, заподіяну внаслідок такої невідповідності інформації.

3. Платник зобов'язаний відшкодувати шкоду, заподіяну надавачу платіжних послуг, що його обслуговує, внаслідок недотримання цим платником вимог щодо захисту інформації і здійснення неправомірних дій з компонентами платіжної інфраструктури (у тому числі платіжними інструментами, обладнанням, програмним забезпеченням). У разі недотримання користувачем зазначених вимог надавач платіжних послуг, що обслуговує платника, звільняється від відповідальності перед платником за виконання платіжних операцій.

4. Платник зобов'язаний негайно після того, як така інформація стала йому відома, повідомити надавача платіжних послуг у визначеному договором порядку про факт виконання з його рахунку неналежної або неакцептованої платіжної операції для отримання відшкодування за такою операцією.

Платник має право вимагати відшкодування коштів за неналежною платіжною операцією, за умови повідомлення про це надавача платіжних послуг протягом 90 календарних днів з дати списання коштів за такою операцією з його рахунку.

Зазначений у цій частині строк не застосовується, якщо надавач платіжних послуг не дотримався свого обов'язку щодо інформування платника про виконані платіжні операції згідно з вимогами цього Закону.

5. До моменту повідомлення емітента про факт втрати платіжного інструменту та/або індивідуальної облікової інформації відповідно до статті 38 цього Закону ризик збитків від виконання неналежних платіжних операцій та відповідальність за них покладаються на платника. З моменту повідомлення платником емітента про факт втрати платіжного інструменту та/або індивідуальної облікової інформації ризик збитків від виконання неакцептованих/неналежних платіжних операцій та відповідальність покладаються на емітента. Момент, з якого настає відповідальність емітента, має бути чітко визначений умовами договору, укладеного між користувачем та емітентом.

Стаття 88. Відповідальність отримувачів під час виконання платіжних операцій

1. Неналежний отримувач протягом трьох робочих днів з дати надходження повідомлення надавача платіжних послуг платника про виконання помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції зобов'язаний ініціювати платіжну операцію на еквівалентну суму коштів, зараховану йому внаслідок помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції, на користь такого надавача платіжних послуг.
2. Надавач платіжних послуг, що обслуговує неналежного отримувача, у разі згоди неналежного отримувача на повернення коштів зобов'язаний розблокувати кошти на рахунку неналежного отримувача та повернути їх неналежному платнику на підставі наданої неналежним отримувачем платіжної інструкції.
3. У разі відмови отримувача (неналежного отримувача) повернути суму помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції на вимогу надавача платіжних послуг списання коштів з рахунку неналежного отримувача здійснюється у судовому порядку.
4. У разі порушення строку, встановленого частиною першою цієї статті, неналежний отримувач зобов'язаний повернути суму помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції, та сплатити надавачу платіжних послуг пеню в розмірі 0,1 відсотка цієї суми за кожний день від дати завершення такої платіжної операції до дня повернення коштів на рахунок, але не більше 10 відсотків суми платіжної операції.
5. Спори між надавачем платіжних послуг та неналежним отримувачем щодо помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції розглядаються у судовому порядку.

6. Отримувач зобов'язаний відшкодувати надавачу платіжних послуг заподіяну шкоду внаслідок незастосування посиленої клієнтської автентифікації у випадках, якщо її застосування вимагається відповідно до законодавства або умов договору з надавачем платіжних послуг.

Стаття 89. Відповідальність емітентів та еквайрів у платіжних системах

1. Еквайр за результатами моніторингу або в разі опротестування платіжної операції користувачем, емітентом чи оператором платіжної системи для встановлення правомірності платіжної операції має право зупинити завершення платіжної операції на час, передбачений правилами відповідної платіжної системи, але не більше 60 календарних днів.

У разі правомірності платіжної операції еквайр має завершити платіжну операцію та відшкодувати отримувачу 0,1 відсотка суми платіжної операції за кожний день такого призупинення, якщо більший розмір пені не обумовлений договором.

2. Емітент на час встановлення ініціатора та правомірності платіжної операції, але не більше ніж упродовж 60 календарних днів має право не повертати на рахунок неналежного платника суму попередньо списаної неналежної платіжної операції.

У разі правомірності платіжної операції відповідальність емітента визначається відповідно до статті 86 цього Закону.

Стаття 90. Відповідальність стягувачів під час виконання платіжних операцій

1. Стягувач несе відповідальність під час виконання платіжних операцій відповідно до законодавства України, що регулює діяльність таких осіб.

2. Стягувач несе відповідальність за обґрунтованість примусового списання (стягнення). Стягувач зобов'язаний відшкодувати платнику шкоду, заподіяну внаслідок необґрунтованого примусового списання (стягнення).

Стаття 91. Відповідальність комерційних агентів, третіх осіб

1. Надавачі платіжних послуг, які для надання платіжних послуг залучили комерційних агентів або третіх осіб, яким передано виконання окремих операційних функцій, несуть відповідальність перед користувачами за діяльність таких осіб, пов'язану з наданням платіжних послуг, відповідно до умов укладених між ними договорів.

Стаття 92. Право регресу

1. Інші особи, ніж надавач платіжних послуг, що обслуговує користувача (у тому числі залучені надавачем платіжних послуг інші надавачі платіжних послуг - посередники або комерційні агенти), винні у невиконанні або неналежному виконанні платіжної операції, зобов'язані відшкодувати на вимогу надавача платіжних послуг усі сплачені ним на користь користувачів суми коштів та заподіяну йому шкоду.

2. Спори між надавачем платіжних послуг та залученими ним для виконання платіжних операцій особами розглядаються у судовому порядку.

Стаття 93. Оскарження рішень Національного банку України

1. Учасники платіжного ринку або інші особи, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України відповідно до цього Закону, мають право оскаржити в судовому порядку рішення, дії або бездіяльність Національного банку України чи його посадових осіб.

Розділ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через 12 місяців з дня набрання ним чинності, крім:

1) частини другої статті 66, яка набирає чинності та вводиться в дію через 12 місяців з дня введення в дію цього Закону;

2) частини третьої статті 38 та глави 4 розділу IV, які набирають чинності та вводяться в дію через 36 місяців з дня введення в дію цього Закону.

2. Визнати таким, що втратив чинність з дня введення в дію цього Закону, Закон України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 29, ст. 137 із наступними змінами).

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) частину другу статті 250 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144) викласти в такій редакції:

"2. Дія цієї статті не поширюється на штрафні санкції, розмір і порядок стягнення яких визначені Податковим кодексом України, законами України "Про валюту і валютні операції", "Про банки і банківську діяльність", "Про платіжні послуги" та іншими законами України, контроль за дотриманням яких покладено на податкові та митні органи";

2) у Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356):

частину четверту статті 1066 викласти в такій редакції:

"4. Положення цієї глави застосовуються до кореспондентських рахунків та інших рахунків банків, якщо інше не встановлено законом";

частину першу статті 1067 викласти в такій редакції:

"1. Договір банківського рахунку укладається в письмовій формі для відкриття клієнтові або визначеній ним особі рахунку в банку на умовах, погоджених сторонами";

частини другу і третю статті 1068 викласти в такій редакції:

"2. Банк зобов'язаний зарахувати грошові кошти, що надійшли на рахунок клієнта, в день надходження до банку відповідної платіжної інструкції, якщо інший строк не встановлений договором банківського рахунку або законом.

3. Банк зобов'язаний за розпорядженням клієнта видати або перерахувати з його рахунку грошові кошти в день надходження до банку відповідної платіжної інструкції, якщо інший строк не передбачений договором банківського рахунку або законом";

статтю 1072 викласти в такій редакції:

"Стаття 1072. Черговість списання грошових коштів з рахунку

1. Банк виконує платіжні інструкції відповідно до черговості їх надходження та виключно в межах залишку грошових коштів на рахунку клієнта, якщо інше не встановлено договором між банком і клієнтом.

2. У разі одночасного надходження до банку кількох платіжних інструкцій, на підставі яких здійснюється списання грошових коштів, банк списує кошти з рахунку клієнта у такій черговості:

1) у першу чергу списуються грошові кошти на підставі рішення суду для задоволення вимог про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, а також вимог про стягнення аліментів;

2) у другу чергу списуються грошові кошти на підставі рішення суду для розрахунків щодо виплати вихідної допомоги та оплати праці особам, які працюють за трудовим договором (контрактом), а також виплати за авторським договором;

3) у третю чергу списуються грошові кошти на підставі інших рішень суду;

4) у четверту чергу списуються грошові кошти за платіжними інструкціями, що передбачають платежі до бюджету;

5) у п'яту чергу списуються грошові кошти за іншими платіжними інструкціями в порядку їх послідовного надходження.

У разі одночасного надходження до банку платіжної інструкції, наданої відповідно до умов обтяження, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку, та іншої платіжної інструкції, на підставі якої здійснюється списання грошових коштів, банк списує кошти з рахунку клієнта позачергово за платіжною інструкцією, наданою відповідно до умов такого обтяження. У разі одночасного надходження до банку кількох платіжних інструкцій, наданих відповідно до умов обтяжень, предметом яких є майнові права на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку, банк списує кошти з рахунку клієнта за такими платіжними інструкціями згідно з пріоритетом відповідних обтяжень.

3. У разі відсутності (недостатності) грошових коштів на рахунку клієнта банк не веде облік платіжних інструкцій, якщо інше не встановлено договором між банком і клієнтом";

главу 72 доповнити параграфом 3 такого змісту:

"§ 3. Платіжний рахунок

Стаття 1076-9. Договір платіжного рахунку

1. За договором платіжного рахунку небанківський надавач платіжних послуг зобов'язується зараховувати на платіжний рахунок, відкритий користувачу платіжних послуг, кошти, що йому надходять, здійснювати з рахунку видачу готівкових коштів та виконувати інші платіжні операції, які має право здійснювати небанківський надавач платіжних послуг згідно з отриманою ним ліцензією на надання платіжних послуг.

2. Небанківський надавач платіжних послуг не має права використовувати платіжні рахунки для залучення вкладів (депозитів) або надання фінансової послуги із залучення коштів із зобов'язанням щодо подальшого їх повернення.

Небанківський надавач платіжних послуг не має права нараховувати проценти на залишок коштів на платіжному рахунку користувача.

Кошти можуть знаходитися на платіжному рахунку користувача лише протягом часу, необхідного для виконання конкретної платіжної операції.

3. До відносин сторін у зв'язку з відкриттям, обслуговуванням та закриттям платіжного рахунку застосовуються положення параграфу 1 цієї глави, якщо інше не встановлено цим параграфом та не впливає із змісту правовідносин між небанківським надавачем платіжних послуг та користувачем платіжних послуг.

Стаття 1076-10. Операції за платіжним рахунком, що виконуються небанківським надавачем платіжних послуг

1. Небанківський надавач платіжних послуг зобов'язаний виконувати для користувача платіжних послуг платіжні операції, передбачені для платіжних рахунків законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку України.

2. Небанківський надавач платіжних послуг зобов'язаний зарахувати кошти, що надійшли на рахунок користувача платіжних послуг, у день надходження до небанківського надавача платіжних послуг відповідної платіжної інструкції, якщо інший строк не встановлений договором платіжного рахунку або законодавством України.

3. Небанківський надавач платіжних послуг зобов'язаний за розпорядженням користувача платіжних послуг видати або перерахувати з платіжного рахунку кошти в день надходження до небанківського надавача платіжних послуг відповідної платіжної інструкції, якщо інший строк не передбачений договором платіжного рахунку або законодавством України.

4. Користувач платіжних послуг зобов'язаний сплатити плату за виконання небанківським надавачем платіжних послуг операцій за платіжним рахунком користувача платіжних послуг, якщо це встановлено договором";

частину першу статті 1087 викласти в такій редакції:

"1. Розрахунки за участю фізичних осіб, не пов'язані із здійсненням ними підприємницької діяльності, можуть провадитися у готівковій або безготівковій формі";

частини першу і третю статті 1088 викласти в такій редакції:

"1. Під час здійснення безготівкових розрахунків допускається застосування платіжних інструкцій, передбачених законодавством України, банківськими правилами та звичаями ділового обороту";

"3. Безготівкові розрахунки провадяться через банки, небанківських надавачів платіжних послуг, в яких відкрито відповідні рахунки, якщо інше не впливає із закону та не обумовлено видом безготівкових розрахунків";

параграфи 2 і 4 глави 74 виключити;

3) Кодекс України з процедур банкрутства (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 19, ст. 74) доповнити статтею 93-2 такого змісту:

"Стаття 93-2. Особливості банкрутства небанківських надавачів платіжних послуг

1. Під час розгляду справ про банкрутство юридичної особи, яка є платіжною установою (у тому числі малою платіжною установою), установою електронних грошей, надавачем нефінансових платіжних послуг (далі - небанківський надавач платіжних послуг), учасником справи про банкрутство визнається Національний банк України.

2. Розпорядник майна зобов'язаний у десятиденний строк з дня його призначення надіслати Національному банку України та користувачам платіжних послуг такого небанківського надавача платіжних послуг повідомлення про відкриття провадження у справі про банкрутство та призначення розпорядника майна.

3. Кошти, отримані небанківськими надавачами платіжних послуг від користувачів платіжних послуг, у тому числі кошти, що отримуються ними від користувачів/надходять (утримуються) на користь користувачів, зокрема через комерційних агентів, не включаються до складу ліквідаційної маси.

4. З дня введення господарським судом процедури санації боржника чи визнання небанківського надавача платіжних послуг банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури кошти користувачів платіжних послуг підлягають поверненню клієнту.

Вимоги користувачів платіжних послуг у незадоволеній їх частині визнаються грошовими зобов'язаннями і задовольняються в порядку черговості, передбаченому цим Кодексом";

4) абзац перший частини вісімнадцятої статті 5 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 29, ст. 377; Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 2, ст. 15) доповнити новим третім реченням такого змісту: "Акредитацію філій іноземних платіжних установ здійснює Національний банк України відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

5) у Законі України "Про Національний банк України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238 із наступними змінами):

у статті 1:

абзац тридцять дев'ятий викласти в такій редакції:

"Терміни "валютні цінності", "уповноважені установи" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про валюту і валютні операції";

доповнити абзацом такого змісту:

"Терміни "авторизація діяльності", "надавач платіжних послуг", "нефінансова платіжна послуга", "обмежені платіжні послуги", "оверсайт платіжної інфраструктури", "оператор платіжної системи", "технологічний оператор платіжних послуг", "платіжний інструмент", "платіжний ринок", "платіжна послуга", "Реєстр платіжної інфраструктури", "учасники платіжного ринку" та "цифрові гроші Національного банку" вживаються у цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про платіжні послуги";

у частині першій статті 7:

доповнити пунктом 2-1 такого змісту:

"2-1) здійснює емісію цифрових грошей Національного банку відповідно до закону та визначає порядок емісії і використання цифрових грошей Національного банку";

пункти 6, 7, 14, 26-30 і 32 викласти в такій редакції:

"6) здійснює державне регулювання на платіжному ринку, визначає засади функціонування платіжного ринку України, регулює діяльність надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг, платіжних систем та технологічних операторів платіжних послуг, визначає порядок надання платіжних послуг та обмежених платіжних послуг, здійснює нагляд за діяльністю учасників платіжного ринку;

7) визначає напрями розвитку сучасних електронних банківських та платіжних технологій, створює та забезпечує безперервне, надійне та ефективне функціонування, розвиток створених ним платіжних та облікових систем, контролює створення платіжних інструментів, систем автоматизації банківської діяльності та діяльності на платіжному ринку, засобів захисту інформації про банківську діяльність та діяльність на платіжному ринку";

"14) здійснює валютне регулювання, визначає порядок виконання операцій в іноземній валюті, організовує і здійснює валютний нагляд за уповноваженими установами";

"26) утворює засвідчувальний центр для забезпечення внесення відомостей про банки, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг, які мають намір надавати кваліфіковані електронні довірчі послуги, до Довірчого списку згідно з вимогами Закону України "Про електронні довірчі послуги";

26-1) здійснює державне регулювання з питань електронної ідентифікації банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг, для чого встановлює:

вимоги, яким повинні відповідати кваліфіковані надавачі електронних довірчих послуг, внесені до Довірчого списку за поданням засвідчувального центру, у тому числі вимоги до їх програмно-технічних комплексів;

порядок надання та використання електронних довірчих послуг банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг;

порядок надання послуги постачання передачі сигналів точного часу засвідчувальним центром кваліфікованим надавачам електронних довірчих послуг, внесеним до Довірчого списку за поданням засвідчувального центру, та визначення джерела синхронізації часу;

27) здійснює авторизацію діяльності на платіжному ринку;

28) створює та здійснює ведення Реєстру платіжної інфраструктури відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

29) здійснює оверсайт платіжної інфраструктури;

30) здійснює державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за банками та філіями іноземних банків, страховиками (перестраховиками), страховими (перестраховими) брокерами, кредитними спілками, ломбардами, іншими фінансовими установами, реєстрацію чи ліцензування діяльності яких здійснює Національний банк, операторами поштового зв'язку, які надають платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або здійснюють валютні

операції, операторами платіжних систем, філіями або представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України, іншими юридичними особами, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги";

"32) визначає порядок, вимоги та заходи із забезпечення кіберзахисту та інформаційної безпеки банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг, здійснює контроль за їх виконанням, утворює центр кіберзахисту Національного банку, забезпечує функціонування системи кіберзахисту для банків, інших осіб, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг";

доповнити пунктами 34-2 і 37 такого змісту:

"34-2) здійснює захист прав споживачів платіжних послуг та обмежених платіжних послуг, а також нагляд за дотриманням надавачами платіжних та обмежених платіжних послуг законодавства про захист прав споживачів";

"37) визначає напрями розвитку технологій та інновацій на ринку фінансових послуг";

у частині першій статті 15:

у пункті 1:

абзаци восьмий, дев'ятий і дванадцятий викласти в такій редакції:

"щодо регулювання діяльності учасників платіжного ринку, у тому числі функціонування платіжних систем та систем розрахунків;

про емісію валюти України, цифрових грошей Національного банку та вилучення з обігу банкнот і монет";

"про застосування заходів впливу (санкцій) до банків, інших осіб, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, а також осіб, діяльність яких перевіряється Національним банком відповідно до законів України "Про банки і банківську діяльність", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", "Про платіжні послуги" та інших законів України";

доповнити абзацами тридцять першим та тридцять другим такого змісту:

"щодо державного регулювання на платіжному ринку, у тому числі нагляду за діяльністю учасників платіжного ринку та оверсайту платіжної інфраструктури;

про встановлення пруденційних нормативів для небанківських надавачів платіжних послуг";

пункт 2 викласти в такій редакції:

"2) подає для затвердження Радою Національного банку річну фінансову звітність Національного банку, проект кошторису адміністративних витрат на наступний рік та інші документи і рішення відповідно до статті 9 цього Закону; надає на вимогу Ради Національного банку для інформування бухгалтерські, статистичні та інші необхідні для виконання її завдань відомості щодо діяльності Національного банку та банківської системи України щодо платіжного ринку, а також щодо ринків небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк";

у частині першій статті 33:

доповнити пунктом 5-1 такого змісту:

"5-1) встановлення правил проведення переказу коштів";

пункт 7 викласти в такій редакції:

"7) визначення вимог до технічного стану і організації охорони приміщень банків, їх відокремлених підрозділів, а також небанківських фінансових установ та операторів поштового зв'язку, які отримали ліцензію Національного банку на здійснення валютних операцій та/або ліцензію на переказ коштів без відкриття рахунків та юридичних осіб, які отримали ліцензію з надання банкам послуг з інкасації та здійснюють діяльність з оброблення та зберігання готівки";

статтю 34 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"Емісія цифрових грошей Національного банку здійснюється виключно в безготівковій формі відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

текст статті 35 викласти в такій редакції:

"Гривня (банкноти і монети) як національна валюта є єдиним законним платіжним засобом на території України, приймається усіма фізичними і юридичними особами без будь-яких обмежень на всій території України за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та

для виконання платіжних операцій.

Цифрові гроші Національного банку як електронна форма грошової одиниці України є законним платіжним засобом на території України, приймається фізичними і юридичними особами для проведення платіжних операцій та розрахунків виключно у випадках, передбачених законодавством України";

частину першу статті 40 викласти в такій редакції:

"Національний банк встановлює правила, форми і стандарти розрахунків банків та інших юридичних і фізичних осіб в економічному обігу України із застосуванням паперових та електронних документів, платіжних інструментів та готівки, а також координує організацію розрахунків";

частину першу статті 42 доповнити пунктом 24 такого змісту:

"24) надає платіжні послуги відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

пункт 5 частини другої статті 44 викласти в такій редакції:

"5) застосування за порушення вимог валютного законодавства заходів впливу до уповноважених установ";

6) у Законі України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 38, ст. 315 із наступними змінами):

у статті 2:

абзаци п'ятий і тридцять сьомий викласти в такій редакції:

"реєстратор розрахункових операцій - пристрій або програмно-технічний комплекс, в якому реалізовані фіскальні функції і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів та з приймання готівки для виконання платіжних операцій. До реєстраторів розрахункових операцій належать: електронний контрольно-касовий апарат, електронний контрольно-касовий реєстратор, вбудований електронний контрольно-касовий реєстратор, комп'ютерно-касова система, електронний таксометр, автомат з продажу товарів (послуг) тощо";

"програмний реєстратор розрахункових операцій - програмний, програмно-апаратний або програмно-технічний комплекс у вигляді технологічного та/або програмного рішення, що використовується на будь-якому пристрої та в якому фіскальні функції реалізовані через фіскальний сервер контролюючого органу і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій з приймання готівки для виконання платіжних операцій. Контролюючий орган забезпечує безоплатне програмне рішення для використання суб'єктом господарювання";

абзац перший статті 3 викласти в такій редакції:

"Стаття 3. Суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для виконання платіжної операції зобов'язані";

у статті 4:

абзац перший викласти в такій редакції:

"Стаття 4. Банки, що здійснюють операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, суб'єкти господарювання, які здійснюють операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі на підставі агентських угод з банками, а також небанківські надавачі платіжних послуг, які мають право здійснювати операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, відповідно до Закону України "Про валюту і валютні операції", зобов'язані";

пункт 6 викласти в такій редакції:

"6) у разі виконання операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі банком або суб'єктом господарювання, який здійснює такі операції на підставі агентської угоди з банком, - здійснювати операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі виключно за рахунок коштів банку";

доповнити пунктом 6-1 такого змісту:

"6-1) у разі виконання операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі небанківським надавачем платіжних послуг - здійснювати операції з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі виключно за рахунок власних коштів";

пункт 2 статті 9 викласти в такій редакції:

"2) при виконанні банківських операцій, крім:

операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, якщо такі операції виконуються не в касах банків;

операцій комерційних агентів банків та небанківських надавачів платіжних послуг та їх комерційних агентів з приймання готівки для виконання платіжних операцій з використанням програмно-технічних комплексів самообслуговування, крім програмно-технічних комплексів самообслуговування, що дають користувачеві змогу здійснювати виключно операції з отримання коштів.

Використання програмно-технічних комплексів самообслуговування з приймання готівки для виконання платіжної операції, не переведених у фіскальний режим (не обладнаних переведеними у фіскальний режим реєстраторами розрахункових операцій та/або програмними реєстраторами розрахункових операцій), забороняється";

абзац перший статті 15 викласти в такій редакції:

"Стаття 15. Контроль за дотриманням суб'єктами господарювання порядку проведення розрахунків за товари (послуги), операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів, інших емітованих платіжних інструментів та інших вимог цього Закону здійснюють контролюючі органи шляхом проведення фактичних та документальних перевірок відповідно до Податкового кодексу України";

7) у Законі України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5-6, ст. 30 із наступними змінами):

у статті 47:

пункт 2 частини третьої викласти в такій редакції:

"2) відкриття та ведення поточних (розрахункових, кореспондентських) рахунків клієнтів, у тому числі у банківських металах, та рахунків умовного зберігання (ескроу)";

частину п'яту викласти в такій редакції:

"Банк має право надавати своїм клієнтам (крім банків) фінансові послуги, у тому числі шляхом укладення з комерційними агентами агентських договорів. Перелік фінансових послуг, які банк має право надавати своїм клієнтам (крім банків) шляхом укладення агентських договорів, визначається Національним банком

України. Банк зобов'язаний повідомити Національний банк України про укладені ним агентські договори у порядку, встановленому законодавством України. Національний банк України веде реєстр комерційних агентів банків та встановлює вимоги до них. Комерційний агент має право надавати фінансові послуги від імені банку після внесення відомостей про такого комерційного агента до відповідного реєстру, який веде Національний банк України. Національний банк України встановлює вимоги до комерційних агентів. Банк має право укладати агентський договір з особою, яка відповідає встановленим Національним банком України вимогам";

після частини дев'ятої доповнити новою частиною такого змісту:

"Банк має право надавати платіжні послуги відповідно до Закону України "Про платіжні послуги" з урахуванням вимог цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють діяльність банків".

У зв'язку з цим частини десяту - чотирнадцяту вважати відповідно частинами одинадцятою - п'ятнадцятою;

частини третю - п'яту статті 51 виключити;

частини першу і другу статті 62-1 викласти в такій редакції:

"У разі відкриття або закриття рахунку клієнта банку банк зобов'язаний перевірити наявність інформації про внесення такого клієнта до Єдиного реєстру боржників.

У разі відкриття рахунку клієнта банку, внесеного до Єдиного реєстру боржників, у тому числі через відокремлені підрозділи банку, або закриття рахунку такого клієнта банк зобов'язаний у день відкриття або закриття рахунку повідомити про це зазначений у Єдиному реєстрі боржників орган державної виконавчої служби або приватного виконавця";

частини другу і п'яту статті 71 викласти в такій редакції:

"Перевірки здійснюються з метою визначення рівня безпеки і стабільності операцій банку, достовірності звітності банку і дотримання банком законодавства України про банки і банківську діяльність, законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, а також нормативно-правових актів Національного банку України";

"Керівники та працівники банку зобов'язані безоплатно надавати уповноваженим Національним банком України особам доступ до системи автоматизації банківських операцій, а також інформацію, документи та письмові

пояснення з питань діяльності банку, а в разі виявлення порушень законодавства України про банки і банківську діяльність - законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку України, також копії документів у порядку, встановленому Національним банком України";

абзац перший частини першої статті 73 викласти в такій редакції:

"У разі порушення банками або іншими особами, які можуть бути об'єктом перевірки Національного банку України відповідно до цього Закону, банківського, валютного законодавства, законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, нормативно-правових актів Національного банку України, його вимог, встановлених відповідно до статті 66 цього Закону, або здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, застосування іноземними державами або міждержавними об'єднаннями чи міжнародними організаціями санкцій до банків чи власників істотної участі у банках, що становлять загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку та/або стабільності банківської системи, Національний банк України адекватно до вчиненого порушення або до рівня такої загрози має право застосувати заходи впливу, до яких належать";

пункт 6 частини першої статті 76 викласти в такій редакції:

"6) невиконання банком, віднесеним до категорії проблемного, розпорядження, рішення Національного банку України (у тому числі про застосування заходів впливу/санкцій) та/або вимоги Національного банку України щодо усунення порушень банківського законодавства, законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, нормативно-правових актів Національного банку України протягом визначеного Національним банком України строку";

8) у Законі України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 1 із наступними змінами):

у статті 4:

пункт 8 частини першої викласти в такій редакції:

"8) фінансові платіжні послуги";

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. Не вважаються фінансовими послугами обмежені платіжні послуги та нефінансові платіжні послуги відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

статтю 5 доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. Закони з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг можуть встановлювати право Національного банку України визначати спрощений порядок ліцензування та/або реєстрації юридичних осіб, які мають намір надавати фінансові послуги з використанням інноваційних технологій та інструментів, як фінансових установ чи осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги без необхідності отримання ліцензії (строком до двох років) та встановлювати особливий режим їхньої діяльності.

Національний банк України відповідно до Закону України "Про платіжні послуги" має право створювати регуляторну платформу для тестування послуг, технологій та інструментів на платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях";

у статті 9:

частини першу і четверту викласти в такій редакції:

"1. Мінімальний розмір капіталу фінансових установ, необхідний для їх заснування, та загальні вимоги до капіталу, необхідного для їх функціонування, визначаються законами України з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг";

"4. Вимоги до джерел формування капіталу фінансової установи та порядок їх підтвердження та/або перевірки встановлюються законами України з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг";

доповнити частиною п'ятнадцятою такого змісту:

"15. Вимоги частин п'ятої - тринадцятої цієї статті не поширюються на порядок набуття істотної участі у платіжній установі, установі електронних грошей або операторі поштового зв'язку, яка набувається відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

статтю 29 доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. При здійсненні нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг Національний банк України має право застосовувати професійне судження. Під професійним судженням слід розуміти вмотивований, об'єктивний,

неупереджений та обґрунтований висновок та/або оцінку Національного банку України щодо фактів, подій, обставин, осіб, що ґрунтується на знаннях і досвіді службовців Національного банку України, а також на комплексному та всебічному аналізі інформації і документів, поданих до Національного банку України в межах передбачених законодавством процедур та отриманих Національним банком України, у тому числі за результатами здійснення ним державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринку небанківських фінансових послуг, а також інформації з офіційних джерел.

До порядку застосування професійного судження застосовуються положення Закону України "Про банки і банківську діяльність";

статтю 34 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Вимоги статей 35-38-1 цього Закону не поширюються на видачу ліцензії на надання фінансових платіжних послуг, що видається відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

9) частину другу статті 41 Закону України "Про страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 7, ст. 50; 2012 р., № 41, ст. 491) викласти в такій редакції:

"Не допускається, крім обов'язкових видів страхування, страхування життя, майна фізичних осіб, перестрахування, страхування експортно-імпорتنних поставок під гарантію держави, страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, страхування відповідальності надавача платіжних послуг (платіжної установи, оператора поштового зв'язку, установи електронних грошей, фінансової установи, філії іноземної платіжної установи) на випадок неможливості виконання ним своїх фінансових зобов'язань перед користувачами, страхування відповідальності надавача нефінансових платіжних послуг перед користувачами та надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків та діяльності страхових посередників, будь-яке централізоване регулювання (уніфікація, обмеження, обов'язковість тощо) розмірів страхових платежів (тарифів) і страхових сум (страхового відшкодування), умов укладення страхових договорів, взаємовідносин страховика і страхувальника, якщо вони не суперечать законодавству України";

10) у Законі України "Про електронні документи та електронний документообіг" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 36, ст. 275; 2014 р., № 22, ст. 816):

статтю 14 доповнити частиною третьою такого змісту:

"Електронний документообіг на платіжному ринку здійснюється з урахуванням Закону України "Про платіжні послуги";

статтю 15 доповнити частиною третьою такого змісту:

"Захист інформації під час виконання платіжних операцій здійснюється з урахуванням вимог Закону України "Про платіжні послуги";

11) частину першу статті 24 Закону України "Про рекламу" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 8, ст. 62; із змінами, внесеними Законом України від 19 червня 2020 року № 738-IX) доповнити абзацом сьомим такого змісту:

"Вимоги цієї статті застосовуються до реклами на платіжному ринку, включаючи рекламу нефінансових платіжних послуг, з урахуванням вимог законодавства України у сфері платіжних послуг";

12) у Законі України "Про захист прав споживачів" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 7, ст. 84 із наступними змінами):

статтю 1 доповнити частиною шостою такого змісту:

"Терміни "безготівкові розрахунки", "платіжна операція", "платіжна послуга" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про платіжні послуги";

частину першу статті 13 доповнити пунктом 7 такого змісту:

"7) надання платіжних послуг";

частину другу статті 17 викласти в такій редакції:

"2. Споживач має право на вільний вибір товарів і послуг у зручний для нього час та на вільне здійснення безготівкових розрахунків з урахуванням режиму роботи та обов'язкових для продавця (виконавця) форм (видів) розрахунків, установлених законодавством України.

Продавець (виконавець) зобов'язаний всіляко сприяти споживачеві у вільному виборі продукції та форм її оплати.

Забороняється примушувати споживача придбавати продукцію неналежної якості або непотрібного йому асортименту, у будь-який спосіб обмежувати можливість здійснення ним безготівкових розрахунків, якщо відповідно до законодавства продавець (виконавець) зобов'язаний забезпечити таку можливість";

абзац сьомий частини четвертої статті 18 викласти в такій редакції:

"2) договорів про купівлю/продаж іноземної валюти, дорожніх чеків або про виконання платіжних операцій в іноземній валюті";

13) у статті 38 Закону України "Про Державний земельний кадастр" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 8, ст. 61; 2020 р., № 37, ст. 277; із змінами, внесеними Законом України від 3 листопада 2020 року № 943-IX):

абзац третій частини другої викласти в такій редакції:

"в електронній формі через Публічну кадастрову карту, за умови електронної ідентифікації особи з використанням кваліфікованого електронного підпису та оплати послуг за надання відомостей з Державного земельного кадастру із застосуванням електронних платіжних засобів відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

абзац шостий частини третьої викласти в такій редакції:

"Заява з доданими до неї документами подається заявником або уповноваженою ним особою особисто, надсилається поштою рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомленням про вручення або подається через Єдиний державний портал адміністративних послуг, у тому числі через інтегровану з ним інформаційну систему центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. У разі подання заяви з використанням Єдиного державного веб-порталу електронних послуг, у тому числі через інтегровану з ним інформаційну систему центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, оплата послуг за надання відомостей з Державного земельного кадастру здійснюється із застосуванням електронних платіжних засобів відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

14) пункт 9.3 статті 9 Закону України "Про створення вільної економічної зони "Крим" та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 43, ст. 2030) викласти в такій редакції:

"9.3. На територію ВЕЗ "Крим" поширюються норми Закону України "Про платіжні послуги" з урахуванням того, що:

а) платіжні інструменти, емітовані на території ВЕЗ "Крим", не можуть використовуватися на іншій території України з метою ініціювання будь-якої платіжної операції;

б) платіжні інструменти, що використовуються в платіжній системі та емітовані на території України, можуть використовуватися на території ВЕЗ "Крим".

Терміни "платіжний інструмент", "платіжна операція" та "платіжна система" вживаються у цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про

платіжні послуги";

15) у Законі України "Про електронну комерцію" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 45, ст. 410):

частини першу і другу статті 2 викласти в такій редакції:

"1. Законодавство України у сфері електронної комерції ґрунтується на Конституції України і складається із Цивільного та Господарського кодексів України, законів України "Про захист прав споживачів", "Про рекламу", "Про електронні документи та електронний документообіг", "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", "Про телекомунікації", "Про електронні довірчі послуги", "Про платіжні послуги", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", "Про захист персональних даних", міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Закону та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до них.

2. Порядок надання банківських послуг, випуску та обігу електронних грошей, здійснення переказу коштів не є предметом правового регулювання цього Закону і регулюється спеціальним законодавством. До послуг систем дистанційного обслуговування, надання платіжних послуг (у тому числі послуг з випуску та виконання платіжних операцій з електронними грошима), страхування та інших послуг, що регулюються спеціальним законодавством, цей Закон застосовується лише в частині правочинів, вчинених в електронній формі, яка не суперечить спеціальному законодавству України, що регулює здійснення послуг із дистанційного обслуговування, надання платіжних послуг, страхування, зокрема законам України "Про електронні документи та електронний документообіг", "Про електронні довірчі послуги", "Про платіжні послуги", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", "Про банки і банківську діяльність" та "Про страхування";

частину третю статті 7 викласти в такій редакції:

"3. Якщо продавець (виконавець, постачальник) пропонує іншій стороні електронного договору надати йому відомості про платіжні інструменти для оплати вартості товару, роботи, послуги, він зобов'язаний забезпечити захист такої інформації відповідно до законів України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах" і "Про платіжні послуги";

частину третю статті 8 викласти в такій редакції:

"3. У разі оплати вартості товару, роботи, послуги із застосуванням платіжних інструментів така особа має право повідомити відомості, що дають змогу

забезпечити проведення оплати відповідним надавачем платіжних послуг або оператором платіжних систем, який несе відповідальність за їх збереження та використання в порядку, передбаченому законодавством";

частини першу і третю статті 13 викласти в такій редакції:

"1. Розрахунки у сфері електронної комерції здійснюються відповідно до законів України "Про платіжні послуги", "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", інших законів та нормативно-правових актів Національного банку України.

Розрахунки у сфері електронної комерції можуть здійснюватися з використанням платіжних інструментів, електронних грошей, шляхом переказу коштів або оплати готівкою з дотриманням вимог законодавства щодо оформлення готівкових та безготівкових розрахунків, а також в інший спосіб, передбачений законодавством України, що регулює надання платіжних послуг";

"3. Продавець (виконавець, постачальник), надавач платіжних послуг, оператор платіжної системи або інша особа, яка отримала плату за товар, роботу, послугу відповідно до умов електронного договору, повинні надати покупцеві (замовнику, споживачу) електронний документ, квитанцію, товарний чи касовий чек, квиток, талон або інший документ, що підтверджує факт отримання коштів, із зазначенням дати здійснення розрахунку";

16) у Законі України "Про електронні довірчі послуги" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 45, ст. 400):

абзац шостий частини першої статті 5 викласти в такій редакції:

"Національний банк України (щодо банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг)";

у статті 9:

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

"1. Національний банк України створює засвідчувальний центр для забезпечення внесення кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг (банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг) до Довірчого списку відповідно до вимог цього

Закону";

абзац третій частини третьої викласти в такій редакції:

"встановлення порядку надання та використання електронних довірчих послуг банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг";

у статті 30:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Статусу кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг юридичні особи, фізичні особи - підприємці набувають з дня внесення відомостей про них до Довірчого списку на підставі рішення центрального засвідчувального органу або засвідчувального центру (у разі надання електронних довірчих послуг банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг)";

абзац дванадцятий частини другої викласти в такій редакції:

"У разі надання електронних довірчих послуг банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг відомості до Довірчого списку вносяться за поданням засвідчувального центру";

частину сьому статті 31 викласти в такій редакції:

"7. Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг зобов'язаний надіслати до центрального засвідчувального органу або засвідчувального центру план припинення діяльності з надання кваліфікованих електронних довірчих послуг протягом 15 робочих днів з дня опублікування на офіційному веб-сайті центрального засвідчувального органу або засвідчувального центру повідомлення про припинення ним надання кваліфікованих електронних довірчих послуг.

План припинення діяльності з надання кваліфікованих електронних довірчих послуг розглядається та погоджується центральним засвідчувальним органом

або засвідчувальним центром (у разі надання електронних довірчих послуг банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг) протягом 15 робочих днів з дня його реєстрації.

У разі непогодження плану припинення діяльності з надання кваліфікованих електронних довірчих послуг центральним засвідчувальним органом або засвідчувальним центром кваліфікованому надавачу електронних довірчих послуг надається вмотивована відмова.

У разі відмови кваліфікований надавач електронних довірчих послуг повинен повторно надіслати доопрацьований план припинення діяльності з надання кваліфікованих електронних довірчих послуг протягом 15 робочих днів з дня отримання такої відмови від центрального засвідчувального органу або засвідчувального центру";

частину третю статті 32 викласти в такій редакції:

"3. Оцінка відповідності вимогам до кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та послуг, які вони надають, здійснюється з урахуванням вимог законодавства щодо порядку надання і використання кваліфікованих електронних довірчих послуг, у тому числі під час надання їх банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг, а також з урахуванням вимог законодавства у сфері захисту інформації";

частину першу статті 38 викласти в такій редакції:

"1. Електронні довірчі послуги, що надаються відповідно до вимог нормативно-правових актів, що регулюють правові відносини у сфері електронних довірчих послуг в іноземних державах, визнаються в Україні електронними довірчими послугами того самого виду, за умови відповідності хоча б одній з таких умов:

кваліфікований надавач електронних довірчих послуг іноземної держави відповідає вимогам цього Закону, що підтверджується центральним засвідчувальним органом (або засвідчувальним центром - у разі надання електронних довірчих послуг банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних

систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг);

кваліфікований надавач електронних довірчих послуг внесений до Довірчого списку держави, з якою Україна уклала відповідний двосторонній або багатосторонній міжнародний договір";

17) у Законі України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 45, ст. 403):

статтю 1 доповнити частиною третьою такого змісту:

"Термін "платіжний ринок" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про платіжні послуги";

у статті 6:

пункт 1 частини першої викласти в такій редакції:

"1) провадять діяльність та надають послуги в галузях енергетики, хімічної промисловості, транспорту, інформаційно-комунікаційних технологій, електронних комунікацій, у банківському та фінансовому секторах, а також на платіжному ринку";

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Критерії та порядок віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури, перелік таких об'єктів, загальні вимоги до їх кіберзахисту, у тому числі щодо застосування індикаторів кіберзагроз, та вимоги до проведення незалежного аудиту інформаційної безпеки затверджуються Кабінетом Міністрів України, а щодо банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг - Національним банком України";

пункт 6 частини другої статті 8 викласти в такій редакції:

"6) Національний банк України визначає порядок, вимоги та заходи із забезпечення кіберзахисту та інформаційної безпеки банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг, здійснює контроль за їх виконанням; створює центр кіберзахисту Національного банку України, забезпечує функціонування системи кіберзахисту для банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках

фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг; забезпечує проведення оцінювання стану кіберзахисту та аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури в банках, інших особах, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, операторах платіжних систем та/або учасниках платіжних систем, технологічних операторах платіжних послуг";

18) у Законі України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 9, ст. 50; 2019 р., № 44, ст. 277; із змінами, внесеними Законом України від 19 червня 2020 року № 738-IX):

частину другу статті 1 доповнити абзацом третім такого змісту:

"Термін "надавач платіжних послуг" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про платіжні послуги";

частину другу статті 36 викласти в такій редакції:

"2. Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку запроваджують механізм взаємодії з суб'єктами аудиторської діяльності, які проводять обов'язковий аудит фінансової звітності публічних акціонерних товариств та емітентів цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банків, страхових та фінансових установ та надавачів платіжних послуг";

19) у Законі України "Про валюту і валютні операції" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 30, ст. 239):

у статті 1:

у частині першій:

пункт 6 доповнити підпунктом "г" такого змісту:

"г) цифрові гроші Національного банку України";

підпункт "в" пункту 8 викласти в такій редакції:

"в) розташовані на території України іноземні дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва, міжнародні організації та їх філії, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також представництва інших

організацій з місцезнаходженням за межами України, що не здійснюють підприємницької діяльності відповідно до законодавства України";

частину другу після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Терміни "платіжна операція" та "фінансова платіжна послуга" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про платіжні послуги".

У зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим;

у статті 9:

пункт 2 частини другої викласти в такій редакції:

"2) здійснення платіжних операцій";

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Оператори поштового зв'язку надають фінансові платіжні послуги, якщо вони є валютними операціями, та (або) фінансові послуги з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі на підставі ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій.

Оператори поштового зв'язку здійснюють валютні операції, пов'язані з наданням фінансових послуг такими операторами, без отримання ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій у випадках та порядку, встановлених Національним банком України";

20) у Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 25, ст. 171; із змінами, внесеними Законом України від 19 червня 2020 року № 738-IX):

у статті 1:

у частині першій:

пункт 25 викласти в такій редакції:

"25) замороження активів - заборона на здійснення платіжної операції, конвертування, розміщення, руху активів, пов'язаних з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням, на основі резолюцій Ради Безпеки ООН, рішень іноземних держав, суду";

абзаци перший і другий пункту 32 викласти в такій редакції:

"32) кореспондентські відносини - відносини, що:

виникають під час відкриття банком-кореспондентом кореспондентського рахунка іншому банку на підставі угоди про встановлення кореспондентських відносин для здійснення міжбанківських платіжних операцій";

пункт 48 викласти в такій редакції:

"48) посередник з проведення платіжної операції - суб'єкт первинного фінансового моніторингу, який безпосередньо не обслуговує ні платника (ініціатора платіжної операції), ні отримувача та виконує платіжну операцію за дорученням іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу, який обслуговує платника (ініціатора платіжної операції) або отримувача, або за дорученням іншого посередника з проведення платіжної операції";

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

"2. Терміни "електронний платіжний засіб", "електронні гроші", "ініціатор", "платник", "платіжний інструмент", "платіжна операція", "отримувач", "фінансова платіжна послуга" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про платіжні послуги";

пункти 2 та 5 частини другої статті 6 викласти в такій редакції:

"2) оператори платіжних систем";

"5) оператори поштового зв'язку, які надають фінансові платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або послуги із здійснення валютних операцій";

пункт 26 частини другої статті 8 викласти в такій редакції:

"26) виконувати вчинені на підставі, у межах повноважень та у спосіб, передбачені законодавством у сфері запобігання та протидії, вимоги відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу, що відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання та нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії";

у статті 11:

абзац четвертий частини третьої викласти в такій редакції:

"здійснення платіжних операцій (у тому числі міжнародних) без відкриття рахунка";

частину двадцяту викласти в такій редакції:

"20. У випадках, передбачених абзацом четвертим частини третьої цієї статті, належна перевірка здійснюється суб'єктом первинного фінансового моніторингу в порядку, визначеному статтею 14 цього Закону, якщо сума платіжної операції є меншою за суму, передбачену частиною першою статті 20 цього Закону";

статтю 14 викласти в такій редакції:

"Стаття 14. Інформація, що супроводжує платіжну операцію або переказ віртуальних активів

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору платіжної операції), повинен забезпечити, щоб усі платіжні операції супроводжувалися:

1) інформацією про платника (ініціатора платіжної операції) (далі - платник (ініціатор):

а) фізичну особу (фізичну особу - підприємця, фізичну особу, яка провадить незалежну професійну діяльність) - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), номер рахунка/електронного гаманця, на якому зберігаються електронні гроші (далі - електронний гаманець), з якого списуються кошти/унікальний номер електронного платіжного засобу (у разі ініціювання платіжної операції з використанням електронних платіжних засобів), а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції, який дає змогу здійснити відстеження операції (далі - унікальний обліковий номер фінансової операції), місце проживання (або місце перебування в Україні фізичної особи - резидента чи місце тимчасового перебування фізичної особи - нерезидента) або номер та серію (за наявності) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може використовуватися на території України для укладення правочинів), або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або дату і місце народження;

б) юридичну особу - повне найменування та місцезнаходження або ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України /реєстраційний (обліковий) номер платника податків та номер рахунка/електронного гаманця, з якого списуються кошти/унікальний номер електронного платіжного засобу (у разі ініціювання платіжної операції з використанням електронних платіжних засобів), а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції;

в) траст або інше подібне правове утворення - повне найменування та місцезнаходження, номер рахунка/електронного гаманця, з якого списуються

кошти, а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції;

2) інформацією про отримувача за платіжною операцією (далі - отримувач):

а) фізичну особу (фізичну особу - підприємця, фізичну особу, яка провадить незалежну професійну діяльність) - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), номер рахунка/електронного гаманця, на який зараховуються кошти/унікальний номер електронного платіжного засобу (у разі проведення платіжної операції з використанням електронного платіжного засобу), а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції;

б) юридичну особу - повне найменування та номер рахунка/електронного гаманця, на який зараховуються кошти/унікальний номер електронного платіжного засобу (у разі проведення платіжної операції з використанням електронного платіжного засобу), а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції;

в) траст або інше подібне правове утворення - повне найменування та номер рахунка/електронного гаманця, на який зараховуються кошти, а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції.

Зазначені у частині першій цієї статті вимоги можуть не застосовуватися у випадках, визначених частинами третьою і четвертою цієї статті.

2. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), здійснює належну перевірку до проведення платіжної операції шляхом верифікації платника (ініціатора) в частині даних, наведених у пункті 1 частини першої цієї статті, на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних та/або надійних джерел.

3. Платіжна операція, ініційована в межах України, у тому числі з використанням електронних платіжних засобів, електронних грошей, віртуальних активів, повинна супроводжуватися щонайменше номером рахунка/електронного гаманця або унікальним номером електронного платіжного засобу платника (ініціатора)/наперед оплаченої картки багатоцільового використання та номером рахунка/електронного гаманця або унікальним номером електронного платіжного засобу отримувача/наперед оплаченої картки багатоцільового використання, а в разі відсутності рахунка/електронного гаманця платника (ініціатора) - унікальним обліковим номером фінансової операції.

При цьому суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), протягом трьох робочих днів з дня надходження запиту від посередника з проведення платіжної операції або

суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, зобов'язаний надати:

щодо платіжної операції на суму, що дорівнює або перевищує 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, - інформацію про платника (ініціатора) та отримувача, зазначену у пунктах 1 і 2 частини першої цієї статті;

щодо платіжної операції на суму, що є меншою за 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 30 тисяч гривень:

інформацію про платника (ініціатора):

фізичну особу (фізичну особу - підприємця, фізичну особу, яка провадить незалежну професійну діяльність) - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), номер її рахунка/електронного гаманця, з якого списуються кошти, або унікальний номер електронного платіжного засобу/наперед оплаченої картки багатоцільового використання, а в разі відсутності рахунка/електронного гаманця - унікальний обліковий номер фінансової операції;

юридичну особу - повне найменування та номер рахунка/електронного гаманця, з якого списуються кошти, або унікальний номер електронного платіжного засобу/наперед оплаченої картки багатоцільового використання, а в разі відсутності рахунка/електронного гаманця - унікальний обліковий номер фінансової операції;

траст або інше подібне правове утворення - повне найменування та номер рахунка/електронного гаманця, з якого списуються кошти, а в разі відсутності рахунка/електронного гаманця - унікальний обліковий номер фінансової операції;

інформацію про отримувача:

фізичну особу (фізичну особу - підприємця, фізичну особу, яка провадить незалежну професійну діяльність) - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), номер рахунка/електронного гаманця, на який зараховуються кошти, або унікальний номер електронного платіжного засобу/наперед оплаченої картки багатоцільового використання, а в разі відсутності рахунка/електронного гаманця - унікальний обліковий номер фінансової операції;

юридичну особу - повне найменування та номер рахунка/електронного гаманця, на який зараховуються кошти, або унікальний номер електронного платіжного засобу/наперед оплаченої картки багатоцільового використання, а в разі

відсутності рахунка/електронного гаманця - унікальний обліковий номер фінансової операції;

траст або інше подібне правове утворення - повне найменування та номер рахунка/електронного гаманця, на який зараховуються кошти, а в разі відсутності рахунка/електронного гаманця - унікальний обліковий номер фінансової операції.

У разі проведення платіжних операцій з використанням електронних платіжних засобів, у тому числі емітованих нерезидентами, інформацію на запит щодо платника/отримувача надає банк-емітент відповідного електронного платіжного засобу платника/отримувача.

Реквізити платіжних інструкцій заповнюються згідно з вимогами нормативно-правових актів Національного банку України, що встановлюють порядок здійснення платіжних операцій.

4. У разі ініціювання платіжної операції за межі України, у тому числі з використанням віртуальних активів, на суму, що є меншою за 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 30 тисяч гривень, така платіжна операція повинна супроводжуватися щонайменше:

1) інформацією про платника (ініціатора):

а) фізичну особу (фізичну особу - підприємця, фізичну особу, яка провадить незалежну професійну діяльність) - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), номер її рахунка/електронного гаманця, з якого списуються кошти/унікальний номер електронного платіжного засобу (у разі ініціювання платіжної операції з використанням електронних платіжних засобів), а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції;

б) юридичну особу - повне найменування та номер рахунка/електронного гаманця, з якого списуються кошти/унікальний номер електронного платіжного засобу (у разі ініціювання платіжної операції з використанням електронних платіжних засобів), а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції;

в) траст або інше подібне правове утворення - повне найменування та номер рахунка, з якого списуються кошти, а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції;

2) інформацією про отримувача:

а) фізичну особу (фізичну особу - підприємця, фізичну особу, яка провадить незалежну професійну діяльність) - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), номер рахунка/електронного гаманця, на який зараховуються кошти/унікальний номер електронного платіжного засобу (у разі проведення платіжної операції з використанням електронного платіжного засобу), а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції;

б) юридичну особу - повне найменування та номер рахунка/електронного гаманця, на який зараховуються кошти/унікальний номер електронного платіжного засобу (у разі ініціювання платіжної операції з використанням електронних платіжних засобів), а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції;

в) траст або інше подібне правове утворення - повне найменування та номер рахунка, на який зараховуються кошти, а в разі відсутності рахунка - унікальний обліковий номер фінансової операції.

5. У разі ініціювання платіжної операції в межах України та за межі України на суму, що є меншою за 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 30 тисяч гривень, суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), може не здійснювати верифікацію платника (ініціатора) відповідно до частини другої цієї статті, крім випадків, якщо:

1) існує підозра, що фінансова операція або сукупність пов'язаних між собою фінансових операцій може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму або фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

2) суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), отримує від платника (ініціатора) кошти в готівковій формі.

6. Суб'єкту первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору), забороняється здійснювати платіжну операцію у разі відсутності інформації, якою повинна супроводжуватися така операція відповідно до частин першої, третьої та четвертої цієї статті.

7. Посередник з проведення платіжної операції/суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, зобов'язаний:

1) запровадити процедури з метою перевірки, що дані про платника (ініціатора) і отримувача заповнені з використанням знаків та символів, що допускаються правилами відповідної платіжної системи (за наявності таких вимог платіжної системи);

2) запровадити процедури моніторингу платіжних операцій, включаючи моніторинг у реальному часі або моніторинг за фактом виконання платіжної операції, з метою виявлення відсутності інформації про платника (ініціатора) та/або отримувача у випадках, передбачених цією статтею.

8. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, здійснює належну перевірку до зарахування коштів на рахунок/електронний гаманець отримувача або видачі йому в готівковій формі шляхом верифікації отримувача в частині даних, зазначених у пункті 2 частини першої цієї статті, на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних та/або надійних джерел, з урахуванням особливостей, визначених частиною дев'ятою цієї статті.

9. У разі виплати коштів за платіжною операцією на суму, що є меншою за 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 30 тисяч гривень, суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, може не здійснювати верифікації отримувача відповідно до частини восьмої цієї статті, крім випадків, якщо:

1) існує підозра, що фінансова операція або сукупність пов'язаних між собою фінансових операцій може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму або фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

2) суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, здійснює виплату коштів за платіжною операцією в готівковій формі.

10. Верифікація платника (ініціатора)/отримувача може не здійснюватися, якщо платник (ініціатор)/отримувач був ідентифікований та верифікований раніше у порядку, визначеному статтею 11 цього Закону.

11. Посередник з проведення платіжної операції/суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, повинен запровадити процедури на основі ризик-орієнтованого підходу щодо прийняття рішення про здійснення, відхилення чи зупинення переказу коштів, що не

містить інформації, передбаченої цією статтею, та про вжиття відповідних заходів.

12. Якщо посередник з проведення платіжної операції під час отримання переказу виявив факт відсутності даних про платника (ініціатора) та/або отримувача, передбачених цією статтею, або такі дані заповнені з використанням символів, що не допускаються правилами відповідної платіжної системи, посередник з проведення платіжної операції повинен прийняти рішення на основі ризик-орієнтованого підходу про відхилення такого переказу або про подання запиту на отримання необхідної інформації до чи після здійснення переказу коштів.

13. Якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, під час отримання переказу виявив факт відсутності даних про платника (ініціатора) та/або отримувача, передбачених цією статтею, або такі дані заповнені з використанням символів, що не допускаються правилами відповідної платіжної системи, суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, повинен прийняти рішення на основі ризик-орієнтованого підходу про відхилення такого переказу або про подання запиту на отримання необхідної інформації до чи після здійснення зарахування коштів на рахунок отримувача або їх видачі отримувачу в готівковій формі.

14. Якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги платнику (ініціатору)/посередник з проведення платіжної операції неодноразово не надає на запит інформацію про платника (ініціатора)/отримувача, суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що направляв запити, повинен вжити належних заходів, зокрема надіслати попередження із встановленням кінцевого строку про надання запитуваної інформації або про відхилення будь-яких майбутніх переказів, або про обмеження (розірвання) ділових відносин з відповідним суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

15. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу/посередник з проведення платіжної операції зобов'язаний інформувати Національний банк України про факти відсутності інформації про платника (ініціатора)/отримувача у порядку, встановленому Національним банком України.

16. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу/посередник з проведення платіжної операції повинен враховувати факт відсутності інформації про платника (ініціатора)/отримувача під час аналізу фінансових операцій та в разі виникнення підозри повідомити

спеціально уповноважений орган у строки, визначені цим Законом.

17. Посередник з проведення платіжної операції під час здійснення переказу повинен забезпечити збереження і передачу всієї отриманої інформації про платника і отримувача.

18. Вимоги цієї статті поширюються на фінансові операції з переказу, що здійснюються з використанням електронних грошей.

19. Вимоги цієї статті не поширюються на випадки здійснення:

1) операцій із зняття коштів з власного рахунка;

2) платіжної операції з метою сплати податків, зборів, платежів, зборів на обов'язкове державне пенсійне та соціальне страхування, штрафних санкцій та пені за порушення законодавства до державного і місцевих бюджетів, Пенсійного фонду України, на рахунки органів державної влади, органів місцевого самоврядування або платіжної операції з метою оплати житлово-комунальних послуг;

3) платіжної операції, якщо платник (ініціатор) і отримувач є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, що надають фінансові платіжні послуги, а також діють від власного імені;

4) платіжної операції, якщо використовуються електронні платіжні засоби або електронні гроші для оплати товарів чи послуг і номер електронного платіжного засобу/наперед оплаченої картки багатоцільового використання або електронного гаманця супроводжує платіжну операцію на всьому шляху руху коштів;

5) платіжної операції на суму, що є меншою за 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 30 тисяч гривень, для зарахування на рахунок отримувача виключно з метою оплати вартості товарів, робіт, послуг, погашення заборгованості за кредитом, за умови що суб'єкт первинного фінансового моніторингу, що надає фінансові платіжні послуги отримувачу, може здійснити відстеження через отримувача за допомогою унікального облікового номера платіжної операції та визначити особу, яка уклала договір з отримувачем про поставку товарів, виконання робіт, надання послуг, надання кредиту;

6) платіжної операції між платником (ініціатором) і отримувачем платежу, що проводиться через посередника, уповноваженого вести переговори та укладати договір купівлі-продажу товарів або послуг від імені платника (ініціатора) або

отримувача;

7) операції із забезпечення проведення переказу коштів, що здійснюється оператором послуг платіжної інфраструктури;

8) платіжної операції готівкою в межах України на суму, що є меншою за 5 тисяч гривень, за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 5 тисяч гривень.

20. Інші випадки, у яких вимоги цієї статті не застосовуються, можуть встановлюватися нормативно-правовими актами Національного банку України";

у статті 18:

абзац перший і пункт 1 частини першої викласти в такій редакції:

"1. Державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії здійснюються щодо:

1) банків і філій іноземних банків; страховиків (перестраховиків), страхових (перестрахових) брокерів, кредитних спілок, ломбардів, інших фінансових установ, реєстрацію чи ліцензування яких здійснює Національний банк України; операторів поштового зв'язку, які надають фінансові платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або послуги із здійснення валютних операцій; операторів платіжних систем; філій або представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України; інших юридичних осіб, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги, - Національним банком України";

абзаци третій і шостий частини другої викласти в такій редакції:

"Національним банком України - для банків і філій іноземних банків; страховиків (перестраховиків), страхових (перестрахових) брокерів, кредитних спілок, ломбардів, інших фінансових установ, реєстрацію чи ліцензування яких здійснює Національний банк України; операторів поштового зв'язку, які надають фінансові платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або послуги із здійснення валютних операцій; операторів платіжних систем; філій або представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України; інших юридичних осіб, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги";

"вживати заходів впливу, передбачених законом, у разі виявлення порушень вимог законодавства у сфері запобігання та протидії, та/або вимагати від суб'єктів первинного фінансового моніторингу виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії, у тому числі усунення порушень та/або вжиття заходів для усунення причин, що сприяли їх вчиненню, а також вжиття заходів з усунення виявлених за результатами нагляду недоліків щодо організації та проведення первинного фінансового моніторингу";

абзаци другий, четвертий і п'ятий частини першої статті 20 викласти в такій редакції:

"фінансові операції у разі, якщо хоча б одна із сторін - учасників фінансової операції має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в державі (юрисдикції), що не виконує чи неналежним чином виконує рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (у тому числі дипломатичне представництво, посольство, консульство такої іноземної держави), або однією із сторін - учасників фінансової операції є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому в зазначеній державі (юрисдикції)";

"платіжні операції з переказу коштів за кордон (у тому числі до держав, віднесених Кабінетом Міністрів України до офшорних зон);

фінансові операції з готівкою";

пункт 3 частини п'ятої статті 32 викласти в такій редакції:

"3) за порушення вимог щодо здійснення платіжних операцій, передбачених статтею 14 цього Закону, - у розмірі до 10 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян".

4. До приведення у відповідність із цим Законом закони України та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

5. Тимчасово, протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону, банки, які узгодили з Національним банком України правила використання електронних грошей і отримали документ про узгодження правил використання електронних грошей до дня введення в дію цього Закону, продовжують надавати платіжну послугу, передбачену абзацом третім частини четвертої статті 10 цього Закону, на підставі раніше отриманого документа про узгодження правил використання електронних грошей.

6. Банки, які мають намір надавати платіжну послугу, передбачену абзацом третім частини четвертої статті 10 цього Закону, мають право протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону звернутися до Національного банку України про внесення їх до Реєстру як емітентів електронних грошей у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України.

7. Небанківські фінансові установи, оператори поштового зв'язку, які мають ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, видану Національним банком України до дня введення в дію цього Закону:

1) мають право надавати послуги на платіжному ринку України на підставі раніше отриманої ліцензії протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону;

2) фінансова установа, що до дня введення в дію цього Закону мала ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону має право звернутися до Національного банку України за переоформленням ліцензії та набуттям статусу платіжної установи, установи електронних грошей або фінансової установи, що має право на надання платіжних послуг, з урахуванням особливостей, передбачених цим пунктом.

У разі якщо така фінансова установа має ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг, передбачених пунктами 3-7, 11 частини першої статті 4 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", та звертається за отриманням ліцензії на надання фінансових платіжних послуг та набуттям статусу платіжної установи або установи електронних грошей, така фінансова установа втрачає право на надання відповідних фінансових послуг (крім платіжних послуг та послуг з торгівлі валютними цінностями для виконання платіжних операцій) з дня отримання ліцензії на надання фінансових платіжних послуг відповідно до цього Закону. При цьому ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, передбачених пунктами 4-7, 11 частини першої статті 4 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", та ліцензії на переказ коштів без відкриття рахунку, видані до дня введення в дію цього Закону, відкликаються.

У разі якщо така фінансова установа не має ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, передбачених пунктами 3-7, 11 частини першої статті 4 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", та звертається за отриманням ліцензії на надання фінансових платіжних послуг та набуттям статусу платіжної установи або установи електронних грошей, з дня отримання ліцензії на надання фінансових

платіжних послуг відповідно до цього Закону відповідні ліцензії на переказ коштів без відкриття рахунку, видані до дня введення в дію цього Закону, відкликаються.

У разі якщо така фінансова установа має ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг, передбачених пунктами 3-7, 11 частини першої статті 4 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", та звертається за отриманням ліцензії на надання фінансових платіжних послуг із здійснення еквайрингу платіжних інструментів та/або переказу коштів без відкриття рахунку та набуттям статусу фінансової установи, що має право на надання платіжних послуг, така фінансова установа продовжує надавати відповідні фінансові послуги. При цьому ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, передбачених пунктами 3-7, 11 частини першої статті 4 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", залишаються чинними, а ліцензії на переказ коштів без відкриття рахунку, видані до дня введення в дію цього Закону, відкликаються;

3) оператори поштового зв'язку, які до дня введення в дію цього Закону мали ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків та звертаються до Національного банку України за отриманням ліцензії на надання фінансових платіжних послуг, передбачених статтею 5 цього Закону, отримують ліцензії на надання платіжних послуг відповідно до цього Закону, а відповідні ліцензії на переказ коштів без відкриття рахунку, видані до дня введення в дію цього Закону, відкликаються.

Ліцензія на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, видана Національним банком України особам, зазначеним в абзаці першому цього пункту, до дня введення в дію цього Закону, втрачає чинність через шість місяців з дня введення в дію цього Закону.

8. Національний банк України протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону забезпечує внесення до Реєстру відомостей щодо платіжних систем та їх учасників, відомості про яких внесені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури.

9. Платіжні організації платіжних систем, відомості про яких включені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури, зобов'язані:

1) протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону подати до Національного банку України повідомлення про наміри щодо подальшої роботи

платіжної системи в Україні;

2) у разі наявності наміру продовжувати роботу платіжної системи в Україні привести свою діяльність у відповідність із цим Законом протягом одного року з дня введення в дію цього Закону.

10. Оператори послуг платіжної інфраструктури, відомості про яких внесені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури станом на день введення в дію цього Закону, мають право провадити діяльність з надання послуг технологічного оператора з дня введення в дію цього Закону. Національний банк України протягом одного місяця з дня введення в дію цього Закону забезпечує внесення до Реєстру відомостей про таких осіб як технологічних операторів.

11. Національному банку України не пізніше ніж за 30 календарних днів до дня введення в дію цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

Президент України

В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ

30 червня 2021 року

№ 1591-IX

Закон чинний. Актуальність перевірено 10.02.2021